

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO
W 2015 ROKU**

22 marca 2016

1.	KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA BGK.....	4
2.	WYNIKI FINANSOWE BGK ZA 2015 ROK	6
3.	GOSPODARKA I SEKTOR BANKOWY W 2015 ROKU	17
3.1	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	17
3.2	RYNEK BANKOWY	19
4.	ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO.....	20
5.	DZIAŁALNOŚĆ BANKU.....	22
5.1	STRATEGIA BANKU.....	22
5.2	DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA.....	24
5.3	DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA	28
5.4	DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	29
5.5	DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWA W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH	30
5.6	PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW.....	32
5.7	KONSOLIDACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH.....	35
5.8	WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI	36
5.9	BANKOWOŚĆ TRANSAKCYJNA	38
5.10	PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNszOWEGO (SBC)	38
5.11	FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ)	40
5.12	POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE.....	40
6.	DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZY PRZEPŁYWOWYCH I ICH WYNIKI FINANSOWE	46
6.1	KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)	46
6.2	FUNDUSZ KOLEJOWY (FK).....	48
6.3	FUNDUSZ DOPŁAT (FD)	49
6.4	FUNDUSZ POŻYCZEK I KREDYTÓW STUDENCKICH (FPIKS).....	51
6.5	FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR)	52
6.6	FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK)	53
7.	BGK W SPOŁECZEŃSTWIE	54
8.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO.....	56
8.1	ZASADY OGÓLNE	56
8.2	SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BANKU I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU	57
8.3	SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU.....	62
8.4	POZOSTAŁE ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO	64
9.	INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ	65
10.	REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK	65
11.	ORGANIZACJA	66
12.	PROJEKTY	66
13.	ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK	68
13.1	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM	68
13.2	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO	70
13.3	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	70
13.4	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO.....	71
13.5	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM	73
13.6	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO	74
13.7	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU	74
14.	KIERUNKI ROZWOJU BGK	76

1. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA BGK

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) jest jedynym bankiem państwowym w Polsce. Został powołany do życia w 1924r. rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej. W okresie międzywojennym jego działalność koncentrowała się na wspieraniu instytucji państwowych i komunalnych, zakładów przemysłu zbrojeniowego oraz zarządzaniu przechodzącymi pod kontrolę państwa zakładami przemysłowymi. Bank administrował też funduszami celowymi rządu oraz w sposób istotny wspierał finansowo modernizację i rozbudowę polskiej gospodarki w tym okresie (Centralny Okręg Przemysłowy, port i miasto Gdynia). Po wojnie - w roku 1948 działalność operacyjna BGK została zawieszona. Bank reaktywowano w 1989r. jako instytucję specjalizującą się w obsłudze sektora finansów publicznych. Działalność BGK reguluje ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego z późniejszymi zmianami oraz rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 11 maja 2010r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Bank prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i nie posiada zagranicznych podmiotów zależnych.

Obecnie BGK jest głównym partnerem Państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczególnie ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodnie z przyjętą przez Radę Nadzorczą w roku 2014 strategią, Bank w latach 2014-2017 będzie większą uwagę przykładał do realizacji swoich zadań w roli państwowego banku rozwoju. Dotyczy to przede wszystkim wzrostu aktywności Banku w obszarze finansowania przedsiębiorczości, wsparcia eksportu oraz działalności inwestycyjnej.

Do najważniejszych działań podejmowanych przez Bank w roku 2015 należy zaliczyć przede wszystkim działania związane z realizacją programów Inwestycje Polskie i Portfelowa Linia Gwarancyjna *de minimis*, które miały na celu utrzymanie na określonym poziomie inwestycji o charakterze infrastrukturalnym i rozwojowym oraz utrzymanie stabilnego poziomu finansowania małych i średnich przedsiębiorstw do czasu uruchomienia i rozwinięcia programów poręczeniowo-gwarancyjnych w ramach Perspektywy Unijnej na lata 2014-2020.

W zakresie realizacji Programu Inwestycje Polskie obok znacznego wzrostu zaangażowania kredytowego i gwarancyjnego Bank przygotował w 2015 roku instrumenty kapitałowe w oparciu o fundusze inwestycyjne zarządzane przez TFI BGK, które będą wspierać rozwój inwestycji i polskich przedsiębiorstw. W obszarze gwarancyjnym Bank poszerzył swoją ofertę poręczeniową dla małych i średnich przedsiębiorstw poprzez utworzenie Funduszu Gwarancyjnego dla rozwoju innowacyjności MŚP w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz stworzenie we współpracy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym gwarancji portfelowych dla banków komercyjnych udzielających małym i średnim przedsiębiorstwom kredytów w ramach programu COSME promującego konkurencyjność MŚP.

W roku 2015 Bank prawie podwoił swoje zaangażowanie w finansowanie eksportu. Związane to było ze zwiększeniem zaangażowania Banku w finansowanie projektów inwestycyjnych polskich przedsiębiorstw za granicą, obok dotychczasowego wsparcia handlu. Bank utworzył również Fundusz Ekspansji Zagranicznej w celu wsparcia kapitałowego prowadzonych przez polskie przedsiębiorstwa inwestycji zagranicznych.

W obszarze wsparcia mieszkalnictwa Bank, obok realizacji rozwoju Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem w dużych miastach, opracował wraz z Ministerstwem Rozwoju nowy program społecznego budownictwa czynszowego, który umożliwi zwiększenie liczby mieszkań na wynajem w mniejszych miejscowościach. Program rządowy zakłada budowę co najmniej 30 tysięcy mieszkań na wynajem o umiarkowanej stawce czynszu dla osób, których nie stać na zakup mieszkania lub najem komercyjny.

Działalność Banku jest ukierunkowana na obsługę jednostek sektora finansów publicznych (w tym jednostek samorządu terytorialnego i spółek komunalnych), przedsiębiorstw z wybranych branż gospodarki (w tym w ramach Programu Inwestycje Polskie) oraz pośrednio (przez system gwarancji i poręczeń we współpracy z bankami komercyjnymi) sektora małych i średnich firm.

W roku 2015 Bank przeprowadził II etap konsolidacji finansów publicznych obejmując swoją obsługą kolejne podmioty sektora budżetu centralnego i zwiększając skalę konsolidacji środków publicznych.

W ramach swojej działalności BGK realizuje także inne zadania powierzane mu przez Rząd. Są one na ogół prowadzone w formie specjalnych programów i wynikają z podpisanych umów pomiędzy zlecającym takie zadania organem państwowym i BGK. Przykładem takiej działalności jest kontynuacja realizacji rządowego Programu Wspierania Eksportu oraz działalność w zakresie dystrybucji środków europejskich.

Najważniejsze zadania rządowe BGK wypełnia w znacznym stopniu poprzez realizowanie zadań w ramach funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi, dla których z mocy prawa BGK prowadzi wyodrębnione księgi rachunkowe i sporządza odrębne elementy sprawozdania finansowego.

Należą do nich:

- fundusze przepływowe - związane z zarządzaniem i administrowaniem przepływami środków finansowych, które nie są ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku, tj.:
 - Krajowy Fundusz Drogowy (KFD),
 - Fundusz Kolejowy (FK),
 - Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR),
 - Fundusz Dopłat (FD),
 - Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPIKS),
 - Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (FWK) utworzony pod koniec 2015 roku.
- fundusz kredytowy, którego ekspozycje są narażone na ryzyko kredytowe i ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku, tj. Fundusz Żeglugi Śródlądowej (FZŚ).

Wykazywane i przywoływane w niniejszym sprawozdaniu z działalności BGK szczegółowe dane i wielkości finansowe mogą się różnić w stosunku do danych wykazywanych w sprawozdaniu finansowym Banku za 2015r. Istniejące różnice mają charakter wyłącznie prezentacyjny i wynikają z faktu, iż w sprawozdaniu z działalności Banku dane wykazywane są w układzie zarządczym, a nie księgowym.

2. WYNIKI FINANSOWE BGK ZA 2015 ROK

Rok 2015 Bank zamknął sumą bilansową w wysokości 43 419,1 mln zł. Była ona niższa o 7 812,3 mln zł, tj. o 15,2% od stanu na koniec 2014r. Największy wpływ na spadek sumy bilansowej miało zmniejszenie salda depozytów klientów. W odniesieniu do 2014 roku Bank odnotował spadek tej pozycji o 10 363,9 mln zł, tj. o 34,3%. Dotyczył on głównie depozytów jednostek budżetu centralnego (JBC), w tym Ministerstwa Finansów.

Poziom bilansowych zaangażowań o charakterze kredytowym (kredyty, obligacje komunalne i komercyjne) zwiększył się w stosunku do stanu z końca 2014r. o 5 260,2 mln zł do kwoty 27 874,7 mln zł. Portfel kredytowy wzrósł o 4 445,7 mln zł i wyniósł 22 417,2 mln zł. Wzrost ten był głównie wynikiem rozwoju finansowania przedsięwzięć infrastrukturalnych w ramach Programu Inwestycje Polskie. Zwiększyło się też zaangażowanie Banku na rynku instrumentów finansowych w obligacje komunalne oraz komercyjne związane głównie z Programem Inwestycje Polskie łącznie o kwotę 814,6 mln zł. W 2015r. Bank wypracował 362,7 mln zł wyniku netto, tj. o 71,9 mln zł mniej niż rok wcześniej. Na spadek wyniku główny wpływ miała jednorazowa wpłata do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) w wysokości 78,6 mln zł brutto (netto 63,7 mln zł) na wypłaty środków dla deponentów Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w Wołominie (SK Banku w Wołominie). Po wyeliminowaniu z wyników roku 2014 i 2015 efektu zdarzeń jednorazowych (w tabeli nr 1 zaprezentowano wyniki z wyłączeniem zdarzeń jednorazowych takich jak: sprzedaż akcji PKO BP S.A. oraz reklasyfikacja części portfela dawnego KFM w 2013r., wpłata do BFG środków dla klientów SK Banku w Wołominie w 2015r.) tak skorygowany wynik netto wzrósł w stosunku do roku 2014 o 31,9 mln zł, tj. o 8,1%.

Podstawowe wskaźniki efektywności działania w 2015 roku pogorszyły się w stosunku do 2014 roku z uwagi na opisane wcześniej zdarzenia jednorazowe. Wskaźnik ROE spadł o 1,7 p.p., ROA o 0,1 p.p. a wskaźnik C/I wzrósł o 14,6 p.p. r/r. Po wyeliminowaniu tych zdarzeń wszystkie wskaźniki uległy poprawie, ale nadal były gorsze w stosunku do roku 2014 i wyniosły odpowiednio ROE 4,9% (spadek o 0,5 p.p.), ROA 0,7% (wzrost o 0,1 p.p.) i C/I 38,5% (wzrost o 3,4 p.p.), co związane było z obniżaniem się stóp procentowych na rynku oraz wzrostem kosztów na rzecz dodatkowej opłaty ostrożnościowej wnoszonej przez Bank do BFG.

Bank mitygował spadek stóp procentowych poprzez zwiększenie w strukturze bilansowej udziału średnio i długoterminowych kredytów kompensujących spadek przychodowości krótkoterminowych papierów wartościowych.

Podstawowe parametry finansowe BGK osiągnięte w 2015 roku przedstawione są w tabeli 1.

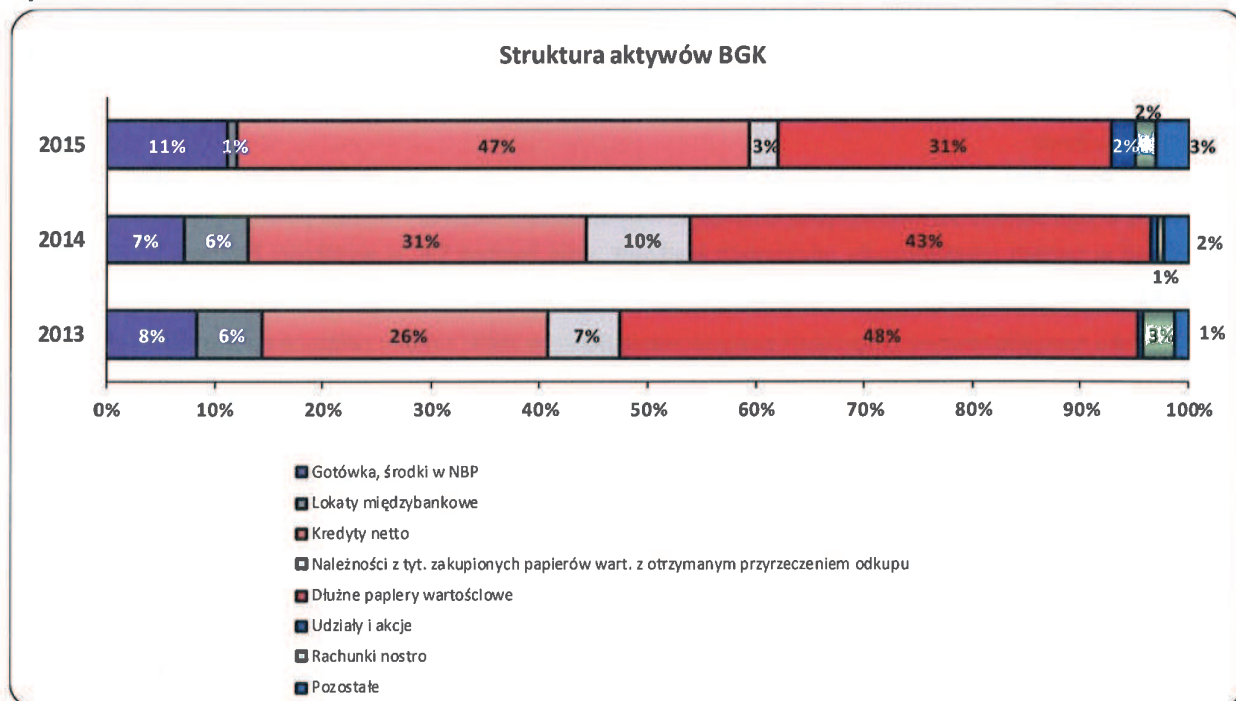
TABELA 1: Podstawowe parametry finansowe działalności BGK

Wyszczególnienie	2013	Wykonanie 2014	2015	Zmiana 2015/2014
Dochodowość				
Wynik działalności bankowej (mln zł)	1 171,3	792,1	790,6	-0,2%
Wynik działalności bankowej (mln zł) bez zdarzeń jednorazowych	702,6	763,0	790,6	3,6%
Koszty działalności i amortyzacja (mln zł)	248,3	267,5	382,8	43,1%
Koszty działalność i amortyzacja (mln zł) bez zdarzeń jednorazowych	248,3	267,5	304,2	13,7%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji (mln zł)	86,0	70,5	0,9	-98,7%
Wynik brutto (mln zł)	841,6	472,2	413,8	-12,4%
Wynik brutto (mln zł) bez zdarzeń jednorazowych	341,5	432,1	492,5	14,0%
Wynik netto (mln zł)	740,3	434,6	362,7	-16,5%
Wynik netto (mln zł) bez zdarzeń jednorazowych	307,2	394,5	426,4	8,1%
Skala działania				
Zaangażowanie kredytowe brutto (mln zł) w tym:	17 115,2	22 614,5	27 874,7	23,3%
Kredyty brutto (mln zł)	13 636,0	17 971,5	22 417,2	24,7%
Depozyty klientów (mln zł)	26 348,1	30 238,0	19 874,1	-34,3%
Fundusze podstawowe (mln zł) ¹	7 269,8	8 376,1	9 256,2	10,5%
Suma bilansowa (mln zł)	43 848,8	51 231,4	43 419,1	-15,2%
Efektywność działania²				
Wskaźnik C/I ³	21,2%	33,8%	48,4%	p.p.
C/I - bez zdarzeń jednorazowych	35,3%	35,1%	38,5%	3,4
ROE (wynik netto / śr. fundusze podstawowe)	11,4%	5,9%	4,2%	-1,7
ROE bez zdarzeń jednorazowych	4,7%	5,4%	4,9%	-0,5
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	1,3%	0,7%	0,6%	-0,1
ROA bez zdarzeń jednorazowych	0,5%	0,6%	0,7%	0,1
Marża odsetkowa ⁴	1,2%	1,0%	1,0%	0,0
Współczynnik wypłacalności ⁵	55,4%	38,2%	32,3%	-5,9

¹ Fundusze podstawowe - statutowy, zapasowy, rezerwowy i ogólnego ryzyka bez wyniku roku bieżącego i lat ubiegłych² We wskaźnikach średnie stany bilansowe obliczono z końcowych stanów 13 miesięcy (grudzień 2014-grudzień 2015)³ C/I (wskaźnik udziału kosztów w przychodach) = (koszty działalności banku + amortyzacja) / wynik na działalności bankowej⁴ Marża odsetkowa = wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa odsetkowe⁵ Kalkulacja z wyłączeniem funduszy przepływowych**STRUKTURA BILANSU - AKTYWA**

Zmiany w strukturze aktywów BGK przedstawiono na rys.1.

Rys. 1

W perspektywie trzech lat można zaobserwować w strukturze aktywów wyraźny wzrost udziałów kredytów oraz spadek dłużnych papierów wartościowych.

Środki na rachunkach nostro (z wyłączeniem środków w NBP)

Na koniec 2015 roku stan środków na rachunkach nostro wyniósł 842,6 mln zł i był niższy o 560,2 mln zł w porównaniu do stanu na koniec 2014 roku, co związane było ze spadkiem walutowych depozytów jednostek budżetu centralnego.

Lokaty międzybankowe, skarbowe papiery wartościowe i bony pieniężne NBP

Na koniec 2015r. portfel dłużnych skarbowych papierów wartościowych wyniósł według cen nabycia 5 801,6 mln zł i był niższy od stanu na koniec 2014r. o 6 772,3 mln zł (o 53,9%). Odpowiednio bony pieniężne NBP wyniosły 237 mln zł, tj. o 2 995,2 mln zł mniej niż rok wcześniej. Saldo lokat międzybankowych na koniec 2015r. wyniosło 374 mln zł, tj. o 2 695,2 mln zł mniej niż rok wcześniej. Zmiany w poziomach tych pozycji były efektem spadkiem pasywów Banku oraz wzrostem działalności kredytowej, głównie w obszarze realizacji Programu Inwestycje Polskie.

Portfel kredytowy i portfel komercyjnych dłużnych papierów wartościowych

Saldo kredytów brutto na koniec 2015r. wyniosło 22 417,2 mln zł i zwiększyło się w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku o 4 445,7 mln zł (o 24,7%). Największy nominalny wzrost, o 3 744,6 mln zł, tj. o 31,9%, nastąpił w kredytach dla podmiotów gospodarczych. W 2015r. Bank kontynuował również nabywanie obligacji przedsiębiorstw w celu finansowania projektów w ramach Programu Inwestycje Polskie. Wielkość portfela tych obligacji na koniec roku wyniosła 3 819,6 mln zł. Na pełne zaangażowanie kredytowe brutto Banku składały się również obligacje JST (1 072,9 mln zł) oraz pozostałe obligacje komercyjne wyemitowane w ramach finansowania projektów (565,0 mln zł). Łącznie ekspozycje o charakterze kredytowym wyniosły w 2015r. 27 874,7 mln zł i były wyższe o 23,3% w stosunku do portfela z 2014r. Szczegółowy opis struktury portfela kredytów i komercyjnych papierów dłużnych oraz jego dynamiki znajduje się w rozdziale 5.2.

Zakup papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2015r. wyniosły 1 173,7 mln zł i były niższe od tej wielkości z końca 2014r. o 3 720,7 mln zł (o 76,0%). Poziom tych należności związany jest z operacjami płynnościowymi i jest pochodną niższych stanów depozytów na koniec 2015 roku.

Udziały i akcje

Portfel udziałów i akcji według wartości bilansowej zwiększył się w 2015r. w stosunku do roku poprzedniego o 690,8 mln zł.

W 2015 roku Bank:

- otrzymał nieodpłatnie od Skarbu Państwa akcje PKO BP S.A. w wartości nominalnej 800 mln zł na potrzeby wsparcia Banku w jego aktywności inwestycyjnej w obszarze finansowania inwestycji i rozwoju polskich przedsiębiorstw,
- przejął w ramach zabezpieczenia udzielonych kredytów akcje Polnord S.A. w wysokości 23,2 mln zł i Bioton S.A. w wysokości 9,7 mln zł.

W 2015 roku nastąpiło również zwiększenie zaangażowania Banku w spółki zależne związane z podwyższeniem kapitału TFI BGK S.A. o 10,0 mln zł i BGK Nieruchomości S.A. o 8,0 mln zł.

Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZAN przeprowadził w 2015r. 6 emisji certyfikatów inwestycyjnych. Aktywami funduszu zarządza BGK Nieruchomości S.A. Wartość aktywów netto funduszu na koniec 2015r. wyniosła 554,7 mln zł.

W 2015 roku Bank objął certyfikaty inwestycyjne następujących funduszy utworzonych przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A.:

- 1) Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZAN;
- 2) Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN;
- 3) Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN;

- 4) Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN;
- 5) Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZAN;
- 6) Fundusz Muncypalny FIZAN.

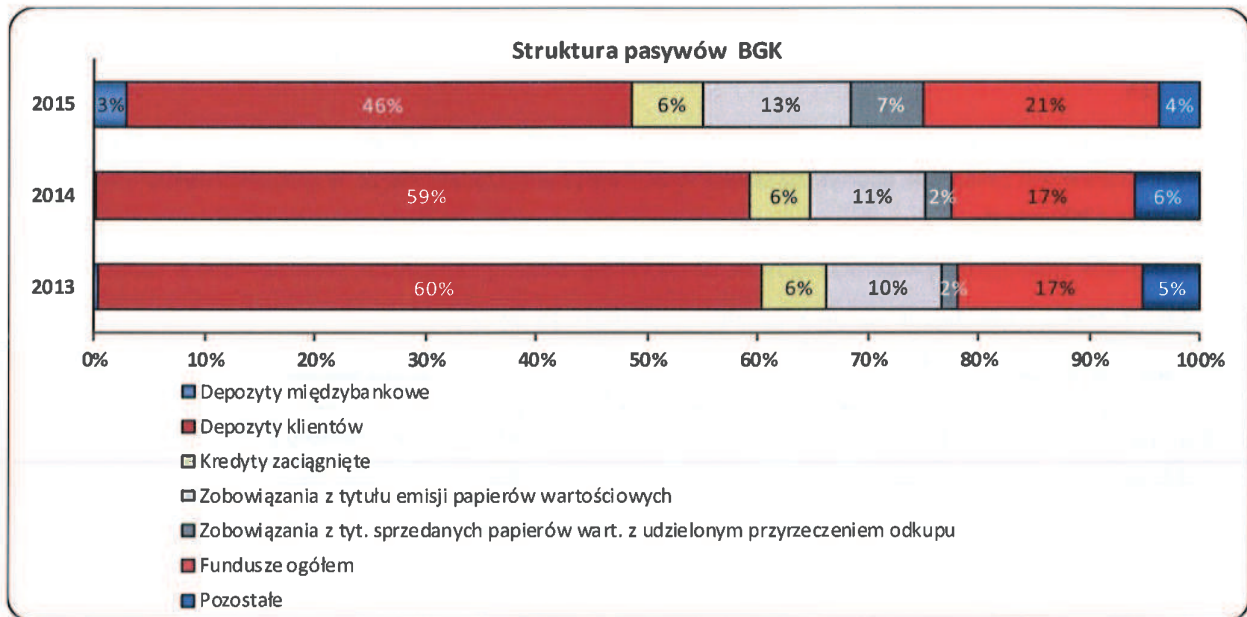
Szczegółowy opis poszczególnych funduszy znajduje się w podrozdziale 5.6 Portfel akcji i udziałów.

W roku 2015 Bank dokonał szacunku aktywów netto KFK S.A. rozpoznając trwałą utratę wartości na poziomie 20,5 mln zł.

STRUKTURA BILANSU - PASYWA

W perspektywie trzech lat można zaobserwować wzrost kapitałów umożliwiający dalszy rozwój działalności kredytowej i inwestycyjnej Banku. Zmiany w strukturze pasywów BGK przedstawiono na rys.2.

Rys. 2

Baza depozytowa

Baza depozytowa Banku w 2015 roku w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku spadła o 10 363,9 mln zł (o 34,3%). Największy spadek depozytów w stosunku do 2014r. odnotowano w pozycji środków pozyskiwanych od jednostek budżetu centralnego, których saldo spadło o 12 641,7 mln zł (o 52,9%). Pomimo sporego spadku stanowiły one nadal przeważającą część portfela depozytowego Banku i na koniec 2015r. ich wartość wyniosła 11 260,2 mln zł, a ich udział we wszystkich depozytach stanowił 56,7%, wobec 79% na koniec 2014r. Szczegółowe informacje na temat struktury tego portfela znajdują się w rozdziale 5.3.

Sprzedaż papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2015r. wyniosły 2 883,8 mln zł, tj. o 1 738 mln zł więcej niż na koniec roku poprzedniego. Wyższy stan tych zobowiązań na koniec 2015r. związany był ze zmianą struktury pasywów Banku, wynikającą z operacji płynnościowych i klientów.

Kredyty zaciągnięte

Poziom finansowania kredytami z międzynarodowych instytucji finansowych na koniec 2015r. wyniósł 2 778,3 mln zł i był w porównaniu do stanu na koniec 2014r. niższy o 55,2 mln zł (o 1,9%).

W 2015r. w wyniku spłat transz nastąpił spadek środków pozyskanych z EBI przeznaczonych na pożyczki w ramach programu kredytów na wspieranie rozwoju regionalnego o 111,2 mln zł oraz środków na realizację programu wspierania budownictwa mieszkaniowego pozyskanych z EBI oraz BRRE o 157,1 mln zł.

W ramach rozwijania strategicznej współpracy, w lutym 2015r. Bank podpisał z niemieckim bankiem rozwoju KfW umowę pożyczki globalnej o wartości 100 mln euro. Środki przeznaczone są dla przedsiębiorstw z sektora MŚP. W lipcu 2015r. w wyniku uruchomienia kredytu z KfW środki na finansowanie polskich przedsiębiorców z sektora MŚP uległy zwiększeniu o 213,1 mln zł.

W grudniu 2015r. Bank podpisał z EBI kolejną umowę pożyczki w kwocie 800 mln zł, mającą na celu finansowanie przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych w ramach nowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego od 2016 roku.

Emisja obligacji

W celu pozyskania stabilnych źródeł finansowania swojej działalności Bank kontynuował program emisji obligacji własnych.

W 2015r. przeprowadzono jedną emisję obligacji 4-letnich w łącznej kwocie 1 392 mln zł. Obligacje zostały wyemitowane z oprocentowaniem zmiennym, opartym na stawce WIBOR 6M powiększonej o marżę. W roku 2015 wykupiono obligacje o wartości 1 000 mln zł.

Obligacje BGK znajdujące się w obrocie na rynku CATALYST wg stanu na 31.12.2015r. przedstawiono w tabeli 2.

TABELA 2: Stan emisji obligacji własnych na dzień 31.12.2015r. (w mln zł)

Obligacje własne	Data emisji	Data wymagalności	Kwota w mln zł	Oprocentowanie
BGK1016	05/10/2011	05/10/2016	500	WIBOR6M+100p.b.
BGK0118	20/11/2012	25/01/2018	1 000	WIBOR6M+44p.b.
BGK0517	19/05/2014	19/05/2017	1 370	WIBOR6M+30p.b.

Fundusze ogółem

Na koniec 2015r. wartość funduszy ogółem (bez wyniku bieżącego oraz lat ubiegłych) wyniosła 9 242,7 mln zł. Była to wielkość o 736,3 mln zł (o 8,7%) wyższa od stanu na koniec 2014r. Na wzrost ten złożyło się zasilenie funduszy własnych Banku przekazanymi przez Skarb Państwa akcjami PKO BP S.A. w wysokości 800,0 mln zł oraz kwotą 43,5 mln zł z podziału wyniku za 2014r. Wzrost ten został skorygowany o zmiany funduszu z aktualizacji wyceny spowodowane głównie zmniejszeniem wartości akcji PKO BP S.A. otrzymanych w ramach dokapitalizowania. Fundusz statutowy Banku wyniósł 8 409,5 mln zł, tj. o 845,4 mln zł więcej niż na koniec 2014r.

Wielkość i strukturę funduszy BGK przedstawiono w tabeli 3.

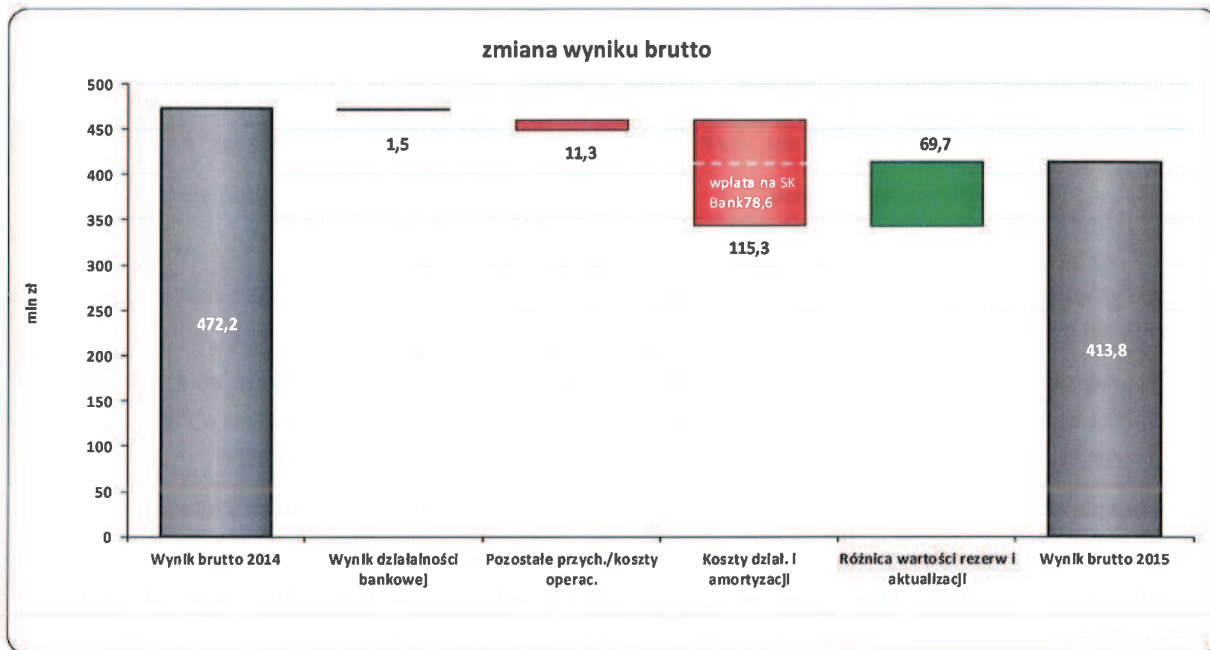
TABELA 3: Wielkość i struktura funduszy Banku (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Fundusze ogółem	8 506,4	100,0%	9 242,7	100,0%	736,3	8,7%
Fundusze podstawowe	8 376,1	98,5%	9 256,2	100,1%	880,1	10,5%
Fundusz statutowy	7 564,1	88,9%	8 409,5	91,0%	845,4	11,2%
Fundusz zapasowy	579,7	6,8%	614,4	6,6%	34,7	6,0%
Fundusz rezerwowy	76,8	0,9%	76,8	0,8%	0,0	0,0%
Fundusz ogólnego ryzyka	155,5	1,8%	155,5	1,7%	0,0	0,0%
Fundusz z aktualizacji wyceny	130,3	1,5%	-13,5	-0,1%	-143,8	-

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wynik brutto wyniósł 413,8 mln zł, tj. o 58,4 mln zł (o 12,4%) mniej niż przed rokiem. Wynik netto Banku wyniósł 362,7 mln zł i był niższy od osiągniętego w 2014r. o 71,9 mln zł (o 16,5%). Spadek wyników spowodowany był głównie związaną z upadłością SK Banku w Wołominie wpłatą do BFG środków na wypłaty dla deponentów (78,6 mln zł brutto, 63,7 mln zł netto). Po wyeliminowaniu wpływu tej pozycji wynik netto Banku wzrósł o 31,8 mln zł.

Szczegółowe przyczyny zmiany wyniku brutto Banku za 2015 rok w stosunku do 2014 roku przedstawione są na rys. 3.

Rys. 3**Wynik na działalności bankowej**

Na koniec 2015r. wynik na działalności bankowej wyniósł 790,6 mln zł i był niższy o 1,5 mln zł (o 0,2%) od uzyskanego na koniec 2014r. Spadek wyniku związany był głównie ze spadkiem stóp procentowych a tym samym z niższą rentownością realizowaną na nadwyżce kapitałowej. W efekcie wynik odsetkowy zamknął się kwotą 611,2 mln zł i był niższy o 50,1 mln zł od uzyskanego rok wcześniej. Po uwzględnieniu różnicy korekty odsetek związanej z reklasyfikacją kredytów d. KFM wynik odsetkowy spadł o 20,8 mln zł. Jednocześnie wynik na operacjach finansowych był wyższy o 18,6 mln zł. Wyższe od osiągniętych rok wcześniej były też - wynik z tytułu prowizji o 23,1 mln zł oraz wynik z pozycji wymiany o 7,5 mln zł.

Wynik z tytułu odsetek

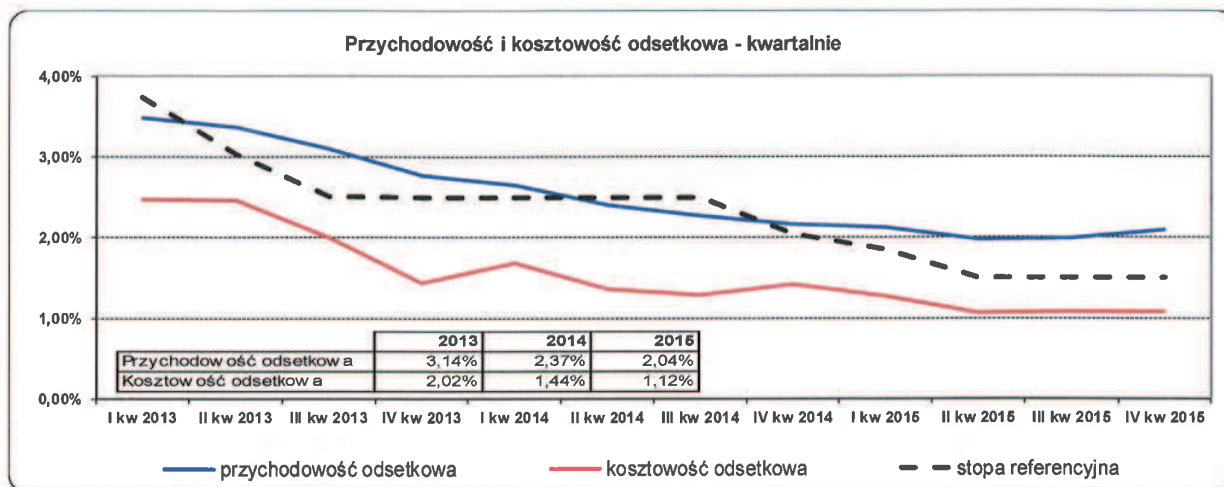
Największą składową wyniku na działalności bankowej stanowił wynik z odsetek, który na koniec 2015r. wyniósł 611,2 mln zł i był niższy od wielkości uzyskanej w 2014r. o 50,1 mln zł (tj. o 7,6%).

W porównaniu z 2014r. nastąpił spadek zarówno przychodów odsetkowych o 286,7 mln zł, jak i kosztów odsetkowych o 236,6 mln zł. Spadek, zarówno przychodów jak i kosztów odsetkowych, związany był głównie z niższą przychodowością i kosztowością odsetkową będącą efektem obniżki stóp rynkowych w związku z obniżeniem przez NBP podstawowych stóp procentowych o 50 punktów bazowych.

Średni poziom aktywów odsetkowych wyniósł 55,0 mld zł i był niższy w stosunku do roku 2014 o 7,0 mld zł.

Średnia przychodowość aktywów w roku 2015 wyniosła 2,04% i była niższa o 33 p.b. w stosunku do roku poprzedniego. Poziom przychodowości i kosztowości odsetkowych przedstawiono na rys.4.

Rys. 4

Największą grupę przychodów odsetkowych stanowiły przychody od zaangażowań kredytowych, które wyniosły 717,8 mln zł i były niższe w stosunku do roku poprzedniego o 9,6 mln zł (o 1,3%).

Główną przyczyną spadku przychodowości zaangażowań kredytowych o 89 p.b. (spadek z 3,82% do 2,93%) był spadek stóp rynkowych oraz znacznie mniejsza skala reklasyfikacji pozycji w portfelu kredytów d. KFM niż w roku 2014. Średnie saldo zaangażowań kredytowych wzrosło o 28,5% z 19 mld zł w roku 2014 do 24,5 mld zł w 2015r.

Średni poziom dłużnych papierów wartościowych w roku 2015 wyniósł 19,6 mld zł i był niższy o 5 mld zł (tj. o 20,4%).

Średni poziom pozostałych aktywów odsetkowych (BSB, rachunki nostro i lokaty międzybankowe) w 2015r. wyniósł 10,9 mld zł i był niższy o 7,4 mld zł w porównaniu z rokiem 2014. Przychody z pozostałych aktywów odsetkowych spadły o 107,1 mln zł.

Średni poziom pasywów odsetkowych w 2015r. wyniósł 44,1 mld zł i był niższy o 7,1 mld zł, tj. o 13,9% w stosunku do roku poprzedniego.

Spadek kosztów odsetkowych wynikał przede wszystkim z niższej o 32 p.b. w porównaniu do roku 2014 kosztowości pasywów, która w 2015r. wyniosła 1,12%. Spadek ten spowodowany był zmianą wysokości stóp procentowych i strukturą walutową depozytów.

Średni poziom depozytów klientów w roku 2015 wyniósł 33,7 mld zł i był niższy o 8,9 mld zł, tj. o 20,8% w porównaniu do roku 2014. Koszty odsetkowe od depozytów klientów były niższe o 170,3 mln zł w stosunku do roku poprzedniego, co związane było z niższym kosztem ich pozyskania.

Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych spadły o 21 mln zł (o 13,5%) przy średnim saldzie tych zobowiązań na poziomie 5,7 mld zł, tj. o 0,9 mld zł wyższym od salda z 2014 roku.

Wynik z tytułu odsetek w niniejszym sprawozdaniu uwzględnia również przychody i koszty odsetkowe związane z transakcjami zabezpieczającymi strukturę walutową aktywów i pasywów odsetkowych.

Wynik z tytułu prowizji

Wynik z tytułu prowizji wyniósł 126,8 mln zł i był o 23,1 mln zł wyższy od wielkości osiągniętej w 2014r. Przychody prowizyjne wzrosły o 23,5 mln zł, co było głównie efektem uzyskania w 2015r. wyższych przychodów od kredytów. Pozostałe przychody prowizyjne wyniosły 67,5 mln zł. Na tę pozycję złożyły się m.in. opłaty za zarządzanie środkami JESSICA, prowizje za usługi agencyjne wykonywane na rzecz Ministerstwa Finansów oraz obsługę KFD. Koszty prowizyjne wzrosły o 0,4 mln zł. Strukturę wyniku prowizyjnego zaprezentowano w tabeli 4.

TABELA 4: Wynik z tytułu prowizji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wynik z tytułu prowizji	103,7	126,8	23,1	22,3%
Przychody z tytułu prowizji	115,6	139,1	23,5	20,3%
- od kredytów i pożyczek	33,3	43,9	10,6	31,8%
- od operacjami papierami wartościowymi	8,1	6,8	-1,3	-16,0%
- od akredytyw, inkasa, gwarancji i poręczeń	22,5	20,9	-1,6	-7,1%
- pozostałe przychody prowizyjne	51,7	67,5	15,8	30,6%
Koszty prowizyjne	11,9	12,3	0,4	3,4%

W stosunku do sprawozdania finansowego wartość przychodów prowizyjnych w układzie zarządczym jest wyższa w 2015r. o 16,5 mln zł i odpowiednio o 11,0 mln zł w 2014r. Wynika to z ujęcia w przychodach prowizyjnych wartości prowizji rozliczanych w czasie metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z akcji lub udziałów

Przychody z akcji lub udziałów na koniec 2015r. wyniosły 4,7 mln zł i były niższe od wielkości z roku poprzedniego (z uwzględnieniem dywidend) o 0,6 mln zł tj. o 10,5%.

Wynik na operacjach finansowych

Na koniec 2015r. wynik na operacjach finansowych wyniósł 15,3 mln zł i był wyższy od uzyskanego za 2014r. o 18,6 mln zł, co było efektem wyższego o 5,8 mln zł wyniku zrealizowanego na operacjach papierami wartościowymi oraz o 12,8 mln zł wyniku z operacji instrumentami pochodnymi. Elementy wyniku na operacjach finansowych zaprezentowano w tabeli 5.

TABELA 5: Wynik na operacjach finansowych (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wynik na operacjach finansowych	-3,3	15,3	18,6	-563,6%
Papierami wartościowymi	6,4	12,2	5,8	90,6%
Innymi instrumentami finansowymi	-9,7	3,1	12,8	-132,0%

W niniejszym sprawozdaniu, w stosunku do danych wykazywanych w Sprawozdaniu finansowym Banku za 2015r., z pozycji wynik na operacjach finansowych zostało wyłączone saldo odsetek instrumentów IRS i OIS w wysokości -4,4 mln zł (4,9 mln zł w 2014r.) i zaprezentowane w szyku rozstawnym jako koszty i przychody odsetkowe odpowiednio w wysokości 4,4 mln zł (2,8 mln zł w 2014r.) oraz 0,01 mln zł (7,7 mln zł w 2014r.).

Zmiana prezentacji ma na celu ujawnienie części odsetkowej instrumentów pochodnych stosowanych jako zabezpieczenie łącznie z wynikiem rozpoznany na pozycjach zabezpieczanych.

Wynik z pozycji wymiany

Na koniec 2015r. wynik z pozycji wymiany wyniósł 32,6 mln zł. Był on o 7,5 mln zł wyższy od osiągniętego w 2014r. W niniejszym sprawozdaniu, w stosunku do danych wykazywanych w Sprawozdaniu finansowym Banku za 2015r., z wyniku z pozycji wymiany zostały wyłączone punkty swapowe instrumentów FX swap w łącznej wysokości -4,2 mln zł (-73,6 mln zł w 2014r.) i przeniesione w szyku rozstawnym na koszty i przychody odsetkowe odpowiednio w wysokości 34,0 mln zł (105,2 mln zł w 2014r.) i 29,8 mln zł (31,5 mln zł w 2014r.).

Zmiana prezentacji ma na celu ujawnienie części odsetkowej instrumentów pochodnych stosowanych jako zabezpieczenie łącznie z wynikiem rozpoznany na pozycjach zabezpieczanych.

Pozostałe przychody / koszty operacyjne

Na koniec 2015r. wynik na pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych wyniósł 6,9 mln zł. W porównaniu z 2014r. był niższy o 11,3 mln zł. Główną przyczyną tej różnicy był niższy poziom przychodów z czynszów w związku z rozwiązaniem z PKO BP S.A. umowy najmu oraz większa skala rozwiązań rezerw na sprawy sporne w 2014 roku przy większym w 2015 roku odpisie na dłużników różnych. Strukturę pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych zaprezentowano w tabeli 6.

TABELA 6: Pozostałe przychody / koszty operacyjne (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	18,2	6,9	-11,3	-62,1%
Pozostałe przychody operacyjne	27,7	19,4	-8,3	-30,0%
Czynsz za wynajem lokali	3,8	0,4	-3,4	-89,5%
Pozostałe przychody	23,9	19,0	-4,9	-20,5%
Pozostałe koszty operacyjne	9,5	12,5	3,0	31,6%

Koszty działania i amortyzacji

Koszty działania i amortyzacji na koniec roku 2015 wyniosły 382,8 mln zł co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 115,3 mln zł (o 43,1%). Główną przyczyną wzrostu jest zmiana w pozycji opłat BFG i KNF o 106,1 mln zł. W 2015 roku wzrosły również koszty osobowe o 7,7 mln zł (o 4,7%), koszty rzeczowe zmieniły się natomiast o 1,8 mln zł (o 2,8%).

Zmiana w pozycji opłat BFG i KNF wynika przede wszystkim z wypłaty 78,6 mln zł z Funduszu Środków Gwarantowanych związanej z upadłością SK Banku w Wołominie. Kolejne 27,5 mln zł wzrostu związane jest z wprowadzoną w końcu roku 2014 opłatą ostrożnościową płaconą na rzecz BFG oraz wzrostem skali działania Banku, która stanowi podstawę naliczania wartości składek (wymóg kapitałowy).

Na wzrost kosztów osobowych składają się zmiany poziomu wynagrodzeń z roku 2014, około 2,5 mln zł oraz wzrost etatyzacji związany przede wszystkim z rozwojem obszaru sprzedaży i działalności programowej w wysokości około 3,4 mln zł. W roku 2015 prowadzone były również intensywne prace związane z wdrożeniem nowej bankowości elektronicznej oraz wymianą systemu kadrowo płacowego. Zmiany te pociągały za sobą zwiększone zapotrzebowanie na godziny nadliczbowe oraz umowy zlecenia zwiększając wykonanie kosztów w tych pozycjach o około 0,8 mln zł.

Najbardziej znaczący wzrost kosztów rzeczowych działania, o 2,7 mln zł, dotyczył obszaru usług doradczych i audytorskich. Wynika to głównie z rozliczonego w roku 2015 badania wykonanego na zlecenie Banku Światowego w ramach ankiety „doing business” (1,3 mln zł). Zrealizowane zostały również dodatkowe audyty bezpieczeństwa systemów informatycznych przeprowadzone w następstwie zwiększonej aktywności cyberprzestępczej. W porównaniu do roku poprzedniego przeprowadzono także badanie śródroczne sprawozdania finansowego. Kolejną pozycją wzrostu w kosztach rzeczowych są wydatki IT gdzie przebudowa i rozwój infrastruktury teleinformatycznej spowodowała wzrost kosztów serwisowania sprzętu i oprogramowania o około 2 mln zł.

W stosunku do roku poprzedniego, istotnie spadły natomiast wydatki na reklamę i reprezentację co związane jest z jednorazowymi wydarzeniami mającymi miejsce w roku 2014, wynikającymi z obchodów 90-cio lecia BGK.

Strukturę kosztów działania zaprezentowano w tabeli 7.

TABELA 7: Koszty działania i amortyzacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
RAZEM KOSZTY DZIAŁANIA I AMORTYZACJI	267,5	382,8	115,4	43,1%
KOSZTY OSOBOWE	163,8	171,5	7,7	4,7%
Wynagrodzenia osobowe	135,0	141,2	6,2	4,6%
Ubezpieczenia społeczne i inne narzuty na wynagrodzenia	22,8	24,0	1,2	5,1%
Pozostałe koszty poniesione na rzecz pracowników	6,0	6,3	0,3	5,0%
KOSZTY RZECZOWE (z wył. BFG i KNF)	63,8	65,6	1,8	2,9%
Budynki, budowle/nieruchomości	21,7	21,3	-0,4	-2,1%
Koszty IT	21,4	23,4	2,0	9,1%
Materiały biurowe	1,2	1,2	0,0	4,0%
Samochody	4,1	3,6	-0,5	-11,4%
Reklama i Reprezentacja	8,3	6,1	-2,2	-26,5%
Delegacje	0,8	0,9	0,1	15,1%
Szkolenia i delegacje szkoleniowe	2,6	3,2	0,6	24,4%
Koszty łączności - telefony, poczta, inne	2,7	2,3	-0,4	-13,5%
Koszty ochrony mienia	2,6	2,5	-0,1	-2,4%
Usługi doradcze, prawne i audytorskie	2,9	5,6	2,7	90,3%
Pozostałe koszty	3,9	5,1	1,2	30,0%
Koszty realokowane funduszy	-8,4	-9,6	-1,2	-
BFG i KNF	20,6	126,7	106,1	515,7%
AMORTYZACJA	19,3	19,0	-0,3	-1,4%

Składowe kosztów osobowych różnią się od prezentowanych w Sprawozdaniu finansowym Banku o wartość narzutów na wynagrodzenia ewidencjonowaną w ramach kosztów wynagrodzeń (rezerwy na premie i nagrody), a przesuniętych w prezentacji zarządczej do pozycji ubezpieczeń społecznych i innych narzutów na wynagrodzenia. Koszty amortyzacji różnią się o wartość kosztów amortyzacji wspólnej stanowiącej w tabeli 7 element kosztów realokowanych funduszy.

Różnica wartości rezerw i aktualizacji

Różnica wartości rezerw i aktualizacji na koniec 2015r. wyniosła 0,9 mln zł (przewaga odpisów nad rozwiązaniami) i różniła się od wielkości na koniec 2014r. o 69,6 mln zł. Na poprawę wyniku wpływ miały przede wszystkim odzyski związane z działaniami restrukturyzacyjnymi starego portfela oraz wzrost zabezpieczeń dla ekspozycji o podwyższonym ryzyku.

W wyniku dokonania odpisu na akcje Krajowego Funduszu Kapitałowego nastąpiło pogorszenie wyniku na saldzie aktualizacji majątku finansowego w stosunku do 2014r. o 6,5 mln zł.

W roku 2015 nieznacznie zwiększono tempo rozwiązywania rezerwy ogólnej co było spowodowane poprawą parametrów ryzyka przyjmowanych w kalkulacji odpisu, w szczególności parametru LGD ze względu na wzrost wartości odzyskanych ekspozycji wobec klientów, którzy zaprzestali regulowania swoich zobowiązań w terminie.

Składowe różnice wartości rezerw i aktualizacji zaprezentowano w tabeli 8.

TABELA 8: Różnica wartości rezerw i aktualizacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	70,5	0,9	-69,6	-98,7%
saldo rezerw na należności (rezerwy celowe)	41,7	6,7	-35,0	-83,9%
saldo rezerw na zobowiązania pozabilansowe	17,3	-21,2	-38,5	-
saldo aktualizacji majątku finansowego*	15,9	22,4	6,5	40,9%
saldo rezerwy na ryzyko ogólne	-4,4	-7,0	-2,6	-

* aktualizacja wartości udziałów i akcji

Podatek dochodowy

Podatek dochodowy za 2015 rok wyniósł 51,2 mln zł i był wyższy od podatku za 2014 rok o 13,5 mln zł. Efektywna stopa podatkowa wyniosła 12,4% wobec 8,0% na koniec 2014r.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW I SYTUACJI FINANSOWEJ BGK

Rok 2015 był okresem dużej aktywności Banku w obszarze działalności kredytowej. Wartość łączna zaangażowania kredytowego wraz z udzielonymi zobowiązaniami (kredyty brutto, obligacje komercyjne i komunalne, zobowiązania kredytowe pozabilansowe) wzrosła w ciągu roku o 5 260,2 mln zł. Miało to związek z dynamiczną realizacją sprzedaży w ramach Programu Inwestycje Polskie.

Sytuacja finansowa Banku na koniec 2015 roku była bardzo dobra. Wskaźniki rentowności kształtowały się powyżej rentowności obligacji skarbowych, a adekwatność kapitałowa i płynność również były wysokie.

Na wynik Banku istotny wpływ miała jednorazowa wpłata do BFG na wypłaty środków w związku z upadłością w listopadzie 2015 roku SK Banku w Wołominie. Po wyłączeniu tego zdarzenia wynik netto w 2015 roku byłby lepszy i wyniósłby 426,4 mln zł.

Wynik na działalności bankowej w roku 2015 był nieco niższy w porównaniu z rokiem 2014, a po wyłączeniu zdarzeń o charakterze jednorazowym (korekty odsetek d. KFM związanej ze zmianą modelu oceny) nieznacznie przekroczył poziom roku 2014.

Utrzymanie wyniku na działalności bankowej w sytuacji korekt stóp NBP o 50 p.b. osiągnięto głównie poprzez zwiększenie wolumenu działalności kredytowej i zastąpieniu niżej oprocentowanych papierów dłużnych średnio i długoterminowych kredytami. Zmiana struktury pozwoliła na utrzymanie marży odsetkowej. Niższy wynik z tytułu odsetek został zrekompensowany większymi przychodami prowizyjnymi od kredytów, obligacji komercyjnych i gwarancji. Bank osiągnął też wyższe wyniki na operacjach finansowych i z wymiany.

RATING BANKU

W dniu 6 marca 2015 roku agencja ratingowa Fitch utrzymała krajowy długoterminowy rating Banku na poziomie „AAA(pol)” z perspektywą stabilną oraz rating międzynarodowy długoterminowy na poziomie „A-” z perspektywą stabilną. Jednocześnie agencja potwierdziła także rating krótkoterminowy w walucie zagranicznej na poziomie F2, długoterminowy w walucie krajowej na poziomie A (perspektywa stabilna), rating wsparcia na poziomie 1 oraz minimalny rating wsparcia na poziomie A-. Krajowy rating krótkoterminowy został potwierdzony na poziomie F1+(pol). Rating ten potwierdzony został także w 2016 roku.

3. GOSPODARKA I SEKTOR BANKOWY W 2015 ROKU

3.1 SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Gospodarka

Realne tempo wzrostu polskiej gospodarki w 2015r. wyniosło 3,6%¹, a więc ukształtowało się na poziomie zbliżonym do odnotowanego rok wcześniej, kiedy dynamika PKB wyniosła 3,3%. W trakcie roku tempo wzrostu było względnie stabilne i pozostawało powyżej poziomu 3,0%.

Jedynie niewielkim zmianom ulegała również struktura wzrostu. Uwagę zwraca stabilizacja tempa wzrostu konsumpcji, wspieranej przez stopniową poprawę kondycji rynku pracy. Jednocześnie wyhamowała dynamika inwestycji, pozostając jednak na solidnym poziomie, prawie dwukrotnie wyższym niż łączne tempo wzrostu gospodarczego. W trakcie roku pozytywnie zaskakiwały dane dotyczące wymiany handlowej, co znalazło odzwierciedlenie w całorocznej nadwyżce wymiany towarowej. W pierwszej kolejności przyczyniła się do tego ekspansja krajowych producentów na europejskich rynkach, zwłaszcza południa strefy euro. Jej efekty były na tyle silne, że zneutralizowały negatywny wpływ postępującego załamania popytu z kierunków wschodnich (m.in. Rosji i Ukrainy).

Nieznacznie wolniej niż produkt krajowy brutto zwiększyła się wartość dodana w gospodarce, przy czym przemysł i budownictwo zwiększały skalę aktywności szybciej niż pozostała część gospodarki.

Odnosić można także ograniczenie poziomu deficytu budżetowego. Szacunkowe prognozy wskazują, że deficyt sektora finansów publicznych w 2015r. mógł zmniejszyć się do blisko 3,0%.

Dynamiki wskaźników makroekonomicznych osiągniętych przez polską gospodarkę w 2015 roku zaprezentowane są w tabeli 9.

TABELA 9: Dynamika zmian wskaźników makroekonomicznych w ujęciu realnym r/r

Wyszczególnienie	2015				
	I-IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
Produkt Krajowy Brutto	103,6	103,3	103,2	103,4	103,9
Popyt Krajowy	103,4	102,9	103,1	103,2	104,0
Spożycie ogółem	103,2	103,2	102,9	102,9	103,6
Spożycie indywidualne	103,1	103,1	103,1	103,1	103,3
Akumulacja brutto	104,2	101,1	104,0	104,0	105,0
Nakłady brutto na środki trwałe	106,1	111,5	106,1	104,6	105,0
Eksport	105,5	108,4	104,8	103,9	105,1
Import	104,9	106,8	104,5	103,1	105,3
Wartość dodana brutto	103,4	103,3	103,2	103,4	103,7
Przemysł	105,4	104,8	105,1	104,9	105,4
Budownictwo	104,4	104,0	103,5	104,4	104,4
Handel i naprawa pojazdów samochodowych	103,1	103,0	103,2	102,1	102,0
Transport i gospodarka magazynowa	100,7	100,2	101,2	101,3	101,6

Źródło: dane GUS, szacunki BGK

rok poprzedni = 100

¹ Dane roczne i kwartalne dotyczące PKB i składowych stanowią oszacowanie i mogą ulec zmianie.

Rynek pracy

Silny popyt wewnętrzny oraz ekspansja eksportu miały pozytywne przełożenie na kondycję krajowego rynku pracy. Przez cały rok firmy zwiększały zatrudnienie, co pozwoliło na utrzymywanie się umiarkowanych poziomów dynamiki zatrudnienia (w okolicach 1,0%) oraz wynagrodzeń (blisko 3,5%), przy czym pod koniec roku widoczne było nieznacznie przyspieszenie wzrostu zatrudnienia. Trzeba dodać, że przy niskim poziomie inflacji CPI nawet skromne z punktu widzenia długookresowych szeregów wzrosty wynagrodzeń oznaczały bardzo silne przyspieszenie dynamiki realnego funduszu płac, która pod koniec roku oscylowała ponad poziomem 6%. Można dodać, że poprawa kondycji rynku pracy znalazła odzwierciedlenie w wyraźnym obniżeniu się stopy bezrobocia do 9,8% na koniec 2015 roku, wobec 11,5% na koniec roku 2014.

Inflacja

Podobnie jak w 2014 roku również w 2015 bardzo słaba pozostawała presja inflacyjna. Roczne indeksy CPI przez cały rok pozostawały na ujemnych poziomach, a więc bardzo odległych od pożądanych przez RPP (cel inflacyjny wynosił 2,5% z pasmem odchyień w wysokości 1 p.p.). W pierwszej kolejności za spadki cen odpowiadają czynniki podażowe związane z nadprodukcją ropy naftowej na światowych rynkach i kolejnymi falami spadków cen tego surowca. Istotnym czynnikiem, szczególnie w drugim półroczu, było obniżenie cen obejmujące szeroką grupę surowców, związane z dokonującym się lub spodziewanym spowolnieniem rynków wschodzących, szczególnie w Chinach. Ponadto w pierwszej części roku istotnie oddziałującym czynnikiem były spadki cen żywności, wynikające z rosyjskiego embarga na import niektórych produktów rolnych. Spadki cen paliw i żywności oddziaływały pozytywnie na wielkość dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych, poprawiając nastroje konsumpcyjne.

Rynek międzybankowy

Przedłużający się okres deflacji spowodował, że RPP zdecydowała się na redukcję stopy referencyjnej w marcu 2015 roku do najniższego w historii poziomu 1,5%. Trzeba podkreślić, że obniżka stóp została dokonana pomimo pozytywnej oceny stanu koniunktury oraz korzystnych perspektyw rozwoju gospodarczego. Za decyzją Rady nastąpiło dostosowanie poziomu stawek rynku międzybankowego. Następnie nastąpiła ich stabilizacja, która trwała aż do końca roku. Jednocześnie kontrakty FRA przez większą część roku wyceniały kolejne redukcje stóp (od wrześniowego posiedzenia RPP). Pod koniec roku skala oczekiwanych redukcji przejściowo sięgnęła 50 p.b. Jak na razie jednak nie zrealizował się implikowany ze stawek instrumentów pochodnych scenariusz. Nadal jednak można spodziewać się, że w 2016 roku możliwa jest nieznaczna korekta rozluźniająca politykę monetarną.

Skarbowe papiery wartościowe

W 2015 roku na wahania cen polskich obligacji skarbowych miały wpływ przede wszystkim nastroje globalne. W pierwszej części roku ceny rosły głównie za sprawą zakrojonych na szeroką skalę działań EBC. W połowie roku doszło jednak do ich korekty. Istotnym impulsem były w tym względzie oczekiwania dotyczące podwyżki stopy Fed, do której ostatecznie doszło w grudniu. Na jesieni skalę przeceny ograniczała jednak globalna awersja do ryzyka wynikająca z niepewności dotyczącej skali spowolnienia w Chinach, co poprawiało popyt na bezpieczne aktywa, na czym zyskiwały także polskie obligacje. Dodatkowo na przełomie roku ponownie doszły do głosu czynniki lokalne związane z wprowadzeniem podatku bankowego, z którego wyłączone zostały skarbowe papiery wartościowe. Takie rozwiązanie zwiększyło atrakcyjność obligacji, zwłaszcza tych krótkoterminowych, wobec bonów pieniężnych NBP oraz innych aktywów i prowadziło do zmiany struktury portfeli. Ostatecznie na przestrzeni całego roku rentowności 2-letnich obligacji zmniejszyły się z 1,78% do 1,62%, natomiast w przypadku obligacji 10-letnich wzrosły do 2,91% z 2,51%. Turbulencje na rynku długu przyniósł także początek 2016 roku. Większa nerwowość inwestorów wynikała z większego ryzyka politycznego oraz obniżki ratingu przez S&P, która doprowadziła do przejściowych spadków cen krajowych aktywów.

Rynek walutowy

Ubiegły rok przyniósł wzrost zmienności kursu EURPLN. W pierwszej części roku złoty zyskiwał na wartości, a kurs EURPLN testował poziomy poniżej 4,0. Inwestorzy kupowali złotego za sprawą poluzowania monetarnego w strefie euro.

Można dodać, że nadmierna aprecjacja była wymieniana jako jedna z przyczyn redukcji stóp procentowych. W drugiej połowie roku sentyment rynkowy uległ zmianie, a złoty zaczął stopniowo tracić na wartości. Sprzyjała temu perspektywa zacieśnienia monetarnego w USA połączona z niepewnością dotyczącą czynników o charakterze polityczno-legislacyjnym. W tym względzie należy wymienić duży wpływ projektu ustawy o przewalutowaniu kredytów nominowanych we frankach szwajcarskich. Dodatkowo silną reakcję wywołała obniżka ratingu Polski przez S&P na początku 2016 roku, po której kurs EURPLN sięgnął blisko 4,50, czyli poziomu najwyższego od końca 2011 roku. W efekcie obecne obawy o nadmierną deprecjację złotego, zwłaszcza w odniesieniu do CHF, są, poza kwestiami dotyczącymi stanu koniunktury, jednym z głównych argumentów przemawiających za stabilizacją stopy referencyjnej.

3.2 RYNEK BANKOWY

Zobowiązania sektora bankowego (depozyty)

W 2015r. utrzymywała się wysoka dynamika depozytów sektora bankowego, aczkolwiek nieznacznie osłabła w stosunku do roku poprzedniego z 9,3% do 7,4%. Źródłem osłabienia dynamiki jest spadek depozytów sektora jednostek budżetu centralnego, co można łączyć z efektami konsolidacji finansów publicznych. Natomiast nadal bardzo silne pozostawały wzrosty w dwóch najważniejszych segmentach, tj. osób fizycznych i podmiotów gospodarczych. W pierwszym wypadku wzrostowi depozytów sprzyjał wysoki poziom dynamiki realnych dochodów rozporządzalnych, a w drugim wypadku dobre wyniki finansowe (spadki cen surowców przy ograniczonej dynamice wynagrodzeń).

Dynamika zobowiązań sektora bankowego według segmentów klienta zaprezentowano w tabeli 10.

TABELA 10: Roczne zmiany zobowiązań sektora bankowego wg segmentów klienta

Wyszczególnienie	2014	2015
Sektor bankowy ogółem	9,3%	7,4%
-osoby fizyczne	10,1%	9,7%
-podmioty gospodarcze	9,5%	10,3%
-sektor finansowy	1,1%	-3,0%
-jednostki samorządu terytorialnego	-1,2%	2,0%
-jednostki budżetu centralnego	16,2%	-28,5%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP

Należności sektora bankowego (kredyty)

Rok 2015 był okresem stabilizacji wysokich wzrostów należności kredytowych sektora bankowego. Szereg czynników sprzyjał utrzymaniu trwającego od połowy 2014 roku ożywienia na rynku kredytowym. Wśród nich można wymienić solidne tempo wzrostu gospodarczego połączone z optymistycznym perspektywami, co zachęcało przedsiębiorstwa do zwiększania inwestycji, a instytucje finansowe do rozluźnienia kryteriów udzielania kredytów. Wyższe dochody gospodarstw domowych działały stymulująco na popyt w segmencie kredytów hipotecznych, a historycznie najniższy poziom stóp procentowych ograniczał koszty finansowania. W obydwu najważniejszych segmentach rynku, osób fizycznych i podmiotów gospodarczych, dynamiki wzrostu są porównywalne. Niemniej skala autentycznego ożywienia w segmencie korporacyjnym jest wyższa niż w segmencie gospodarstw domowych, gdyż ta druga jest zawyżona ze względu na efekty kursowe związane z wyceną kredytów udzielonych w walutach. Nadal na niskich poziomach kształtuje się dynamika należności od jednostek samorządu terytorialnego sygnalizując brak silnego ożywienia w inwestycjach JST, co można wiązać z początkową fazą bieżącej perspektywy finansowej UE.

Dynamika należności sektora bankowego według segmentów klienta w latach 2014-15 zaprezentowano w tabeli 11.

TABELA 11: Roczne zmiany należności kredytowych sektora bankowego wg segmentów klienta

Wyszczególnienie	2014	2015
Sektor bankowy ogółem	7,2%	7,0%
-osoby fizyczne	5,5%	7,0%
-podmioty gospodarcze	7,3%	7,6%
-sektor finansowy	29,0%	8,7%
-jednostki samorządu terytorialnego	3,7%	-3,7%
-jednostki budżetu centralnego	-10,1%	62,7%

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych NBP

4. ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO

W dniu 14 sierpnia 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 12 czerwca 2015r. zmieniająca ustawę o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawę o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz niektórych innych ustaw. Przywołany akt prawny zmienia przepisy dotyczące możliwości ustanawiania odrębnej własności lokali wybudowanych przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego.

W dniu 17 sierpnia 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 25 czerwca 2015r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi. Nowelizacja ustawy przewiduje m.in. zwiększenie możliwości udziału w programie osób realizujących swoje potrzeby mieszkaniowe za pośrednictwem spółdzielni mieszkaniowych oraz wzmocnienie prorodzinne oddziaływania programu MdM poprzez zwiększenie wysokości finansowego wsparcia dla gospodarstw domowych z większą liczbą dzieci.

W dniu 4 września 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015r. o zmianie ustawy o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej oraz ustawy o Krajowym Funduszu Kapitałowym. Wskazany akt normatywny dostosowuje przepisy ustawy do celów i wymogów sformułowanych w Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój. Zasadniczej zmianie uległa definicja inwestycji technologicznej, a także tryb udzielania kredytu oraz system oceny wniosków o przyznanie premii technologicznej.

W dniu 1 października 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym. BGK jest podmiotowo wyłączony spod powyższej regulacji, co skutkuje m.in. brakiem konieczności utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych. Ustawa znowelizowała również inne ustawy, w tym ustawę o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

Rozwiązania przyjęte w znowelizowanej ustawie o Banku Gospodarstwa Krajowego stanowią między innymi, że zobowiązania Ministra Finansów wobec banku w zakresie zapewnienia odpowiedniego poziomu funduszy własnych oraz płynności spełniają wymogi ochrony kredytowej udzielonej przez Skarb Państwa, tym samym przypisuje się ekspozycjom banku, np. z tytułu emisji obligacji, wagę ryzyka analogiczną jak dla ekspozycji Skarbu Państwa denominowanych w walucie krajowej. Ponadto znowelizowana ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego podwyższa limity koncentracji z 25% do 50% funduszy własnych w stosunku do zaangażowania banku wobec grupy powiązanych podmiotów, funduszu inwestycyjnego, czy też innego banku. Zwiększenie limitów koncentracji dla wyżej wymienionych podmiotów stwarza dla naszego banku możliwości wyższego zaangażowania bez konieczności zwiększenia poziomu funduszy własnych.

Opisywana ustawa nowelizuje również ustawę o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym ograniczając partycypację BGK, tj. redukuje do 50% opłatę roczną, a także wprowadza całkowitą rezygnację z konieczności ponoszenia przez Bank opłaty ostrożnościowej przeznaczonej na zasilenie funduszu stabilizacyjnego.

W dniu 22 października 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 października 2015r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020. Rozporządzenie stwarza podstawy prawne dla udzielania pomocy de minimis w formie gwarancji w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój

przyznając BGK rolę podmiotu wdrażającego fundusz gwarancyjny dla wspierania wdrożeń innowacji związanych z wynikami prac badawczo-rozwojowych.

W dniu 27 października 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 roku w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania. Przywołane rozporządzenia określa ramy prawne wymagane dla realizacji rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego w formie finansowania zwrotnego udzielanego na preferencyjnych warunkach przez Bank Gospodarstwa Krajowego towarzystwom budownictwa społecznego, spółdzielniom mieszkaniowym i spółkom gminnym na realizację przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych mających na celu budowę lokali mieszkalnych na wynajem.

W dniu 12 listopada 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 25 września 2015r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw pozbawiająca banki uprawnienia do wystawiania tytułów egzekucyjnych.

W dniu 20 listopada 2015 roku w Dzienniku Ustaw opublikowana została Ustawa z dnia 9 października 2015r. o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy. Celem regulacji jest zapewnienie wsparcia finansowego osobom, które na skutek losowych okoliczności znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a jednocześnie są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie dla ich domowych budżetów. Bank będzie administrował tym Funduszem.

Poza wyżej wymienionymi w 2015r. zostało uchwalonych wiele powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w różnym stopniu odnoszących się do działalności Banku.

5. DZIAŁALNOŚĆ BANKU

5.1 STRATEGIA BANKU

Strategia BGK została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku uchwałą nr 9/2014/VII w dniu 14 lutego 2014r. Strategia zakłada położenie silniejszego akcentu na działania Banku jako państwowego banku rozwoju. Bank realizował w 2015 roku strategię w niezmiennym kształcie.

Misją BGK jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz sektora finansów publicznych w realizacji jego zadań. Misja ta jest realizowana w oparciu o takie wartości jak: stabilność, transparentność, ciągłe doskonalenie, profesjonalizm i współodpowiedzialność.

Główne cele biznesowe przyjęte w wieloletnim programie rozwoju Banku to:

- umocnienie BGK w roli banku rozwoju poprzez zwiększenie obecnego zaangażowania w finansowanie przedsięwzięć w ramach Programu Inwestycje Polskie oraz działalności poręczeniowo-gwarancyjnej,
- utrzymanie kluczowej roli w realizacji programów europejskich, w tym szczególnie w zakresie instrumentów zwrotnych,
- rozbudowa i osiągnięcie widocznej skali działalności inwestycyjnej przede wszystkim w zakresie Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem,
- zapewnienie dostępności finansowania eksportu i zwiększenie skali działania w zakresie rozwiązań wspierających działalność eksportową przedsiębiorstw,
- podnoszenie efektywności w zakresie działalności programowej (wspieranie rozwoju sektora finansów publicznych oraz obsługa funduszy i programów rządowych).

Nieodzownym elementem realizacji strategii jest dążenie do:

- zapewnienia stabilnego zwrotu na kapitale, na poziomie wyższym niż rentowność polskich skarbowych papierów wartościowych,
- zapewnienia rosnącej efektywności kosztowej Banku (C/I),
- utrzymania wysokiej jakości aktywów w ramach określonego poziomu ryzyka.

Strategia Banku jest realizowana w czterech kluczowych obszarach.

Finansowanie inwestycji i rozwój przedsiębiorstw

W tym obszarze są realizowane działania w ramach Programu Inwestycje Polskie, który ma zapewnić finansowanie długoterminowych inwestycji o charakterze infrastrukturalnym. Zwiększana jest również aktywność sprzedażowa sieci oddziałów w zakresie finansowania średniej wielkości inwestycji wspierających obok dużych inwestycji infrastrukturalnych realizowanych centralnie, a także potrzeby inwestycyjne średnich przedsiębiorstw w okresie oczekiwanej poprawy koniunktury. Działania pro-inwestycyjne są uzupełniane o działania wspierające eksport, w tym bezpośrednie finansowanie eksportu.

W ramach pośrednich form finansowania Bank prowadzi działania w segmencie MŚP. Celem Banku jest aktywizacja działalności przedsiębiorstw poprzez udostępnienie instrumentów poręczeniowych i gwarancyjnych oraz wspieranie akcji kredytowej banków finansujących tę działalność. Do czasu uruchomienia i rozwoju działań bazujących w większym stopniu na instrumentach zwrotnych ze środków UE kontynuowany będzie program Gwarancja *de minimis*.

W 2015r. Bank wraz z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI) podpisał pierwszą transakcję w ramach programu wspierającego konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) korzystając ze wsparcia Europejskiego Funduszu Inwestycji Strategicznych.

Obsługa jednostek finansów publicznych i samorządów

Drugi obszar rozwijany jest przede wszystkim w zakresie działań związanych z finansowaniem przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez samorządy oraz projektów z zakresu rozwoju miast. Bank służy pomocą i doświadczeniem w finansowaniu tego typu przedsięwzięć. BGK uzupełnia ofertę rynku komercyjnego w zakresie finansowania działalności własnej JST. W 2015 roku wdrożona została obsługa Klientów w ramach II etapu konsolidacji finansów publicznych i depozytów sądowych.

Działalność inwestycyjna

Trzeci obszar jakim jest „działalność inwestycyjna” to nowy, istotny z punktu widzenia strategicznego obszar, w którym realizowane są znaczące inicjatywy, mające na celu rozwój rynku inwestycyjnego i niektórych segmentów rynku kapitałowego w Polsce. W ramach tego obszaru utworzone zostały m.in.: Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem, Fundusz Muncypalny, Fundusz Inwestycji Samorządowych, a także Fundusz Ekspansji Zagranicznej. Środki inwestowane przez Bank w obszary związane z budownictwem mieszkaniowym, małą infrastrukturą czy rynkiem private equity powinny się przełożyć na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy. Nowe obszary inwestycyjne mają służyć zwiększaniu innowacyjności gospodarki i gromadzeniu funduszy potrzebnych do finansowania nowych przedsięwzięć o wysokim potencjale wzrostu.

Działalność programowa

Czwarty obszar związany jest z realizacją programów społeczno-gospodarczych Państwa oraz obsługą funduszy umiejscowionych w BGK. W tym obszarze mieści się obsługa programów i funduszy przepływowych (KFD, FK, FD, FTiR, FPIKS i FWK), jak również takie programy jak Mieszkanie dla Młodych, w ramach którego wprowadzono możliwość zakupu mieszkania na rynku wtórnym oraz Program Pierwszy Biznes - Wsparcie w starcie. Bank będzie dalej prowadził zadania w zakresie konsolidacji finansów publicznych, dystrybucji środków europejskich i obsługi funduszy i programów.

Poza Strategią biznesową, zdefiniowana została również **Strategia wewnętrzna** Banku podzielona na kluczowe obszary organizacyjne.

Strategia wewnętrzna ma na celu przeprowadzenie zmian w zakresie procesów realizowanych w Banku, podniesienie kompetencji osób przed którymi stawiane są nowe wyzwania, dostosowanie organizacji do osiągania poziomu założonych celów. Znaczące inicjatywy realizowane są w formie projektów opisanych szczegółowo w rozdziale 12 „Projekty”.

Istotne cele i działania z zakresu realizacji strategii wewnętrznej w 2015r. to:

W zakresie strategii i zarządzania:

- wzrost rozpoznawalności i spójności wizerunku Banku,
- monitorowanie realizacji celów strategicznych,
- wprowadzanie działań kształtujących kulturę dialogu i udzielania informacji zwrotnej,
- wypracowanie nowych zasad zarządzania procesami oraz ich praktyczne wykorzystanie przy jednym ze strategicznych procesów,
- implementacja MSSF umożliwiających porównywalność Banku na rynkach międzynarodowych.

W zakresie zmian technologicznych:

- wdrożenie po zakończonym pilotażu pełnej wersji Nowej Bankowości Elektronicznej,
- wdrożenie nowego Centralnego Systemu Bankowego,
- współpraca IT z biznesem w kluczowych projektach i działaniach.

W zakresie innych działań (ryzyko, aktywność, inwestycje):

- kontynuacja poprawy jakości portfela kredytowego,
- wyliczenie norm adekwatności kapitałowej i płynności zgodnie z CRDIV/CRR,
- centralizacja raportów zarządczych w ramach utworzonego Centrum Kompetencji Raportowania.

W roku 2015 Bank zrealizował działania związane z:

- dokonaniem wyboru dostawcy CSB i podpisaniem umowy,
- zakończeniem realizacji programu mającego na celu dostosowanie Banku do wymagań Rekomendacji D KNF,
- wdrożeniem nowej identyfikacji wizualnej,
- określeniem strategii HR i rozpoczęciem jej realizacji.

5.2 DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA

W stosunku do końca 2014r. zaangażowanie o charakterze kredytowym (portfel kredytowy, portfel obligacji komercyjnych i portfel obligacji JST) brutto zwiększyło się o 5 260,2 mln zł, tj. o 23,3%. Główną przyczyną wzrostu było finansowanie projektów infrastrukturalnych (wzrost o 3 764,8 mln zł, w tym obligacji komercyjnych o 579,6 mln zł).

Portfel kredytów brutto łącznie zwiększył się o 4 445,7 mln zł, tj. o 24,7%. Na wzrost ten złożyły się przede wszystkim kredyty finansujące projekty infrastrukturalne (wzrost o 3 185,2 mln zł), finansowanie w obszarze kredytów eksportowych (o 667,2 mln zł) oraz działalność samorządową (o 213,8 mln zł).

Portfel kredytowy w układzie linii biznesowych przedstawiony jest w tabeli 12. Zaprezentowany podział ma charakter zarządczy i jest dostosowany do bieżącego monitorowania strategii BGK.

TABELA 12: Zaangażowanie kredytowe brutto (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Kredyty brutto	17 971,5	22 417,2	4 445,7	24,7%
- osoby prywatne	67,9	62,6	-5,3	-7,8%
- podmioty gospodarcze (firmy)	1 286,8	1 303,5	16,7	1,3%
- podmioty finansowe	53,6	182,7	129,1	240,9%
- spółki komunalne	315,4	506,8	191,4	60,7%
- jednostki samorządu terytorialnego	5 197,0	5 410,8	213,8	4,1%
- pozostałe jednostki budżetu centralnego	26,3	101,7	75,4	286,7%
- podmioty lecznicze	269,0	459,4	190,4	70,8%
- Program PBM	5 854,1	5 623,8	-230,3	-3,9%
- wypłacone poręczenia	68,2	81,3	13,1	19,2%
- finansowanie eksportu	779,3	1 446,5	667,2	85,6%
- finansowanie projektów infrastrukturalnych	4 048,4	7 233,6	3 185,2	78,7%
- FZŚ	5,5	4,4	-1,1	-19,7%
Obligacje	4 643,0	5 457,5	814,5	17,5%
- finansowanie projektów infrastrukturalnych	3 270,0	3 849,6	579,6	17,7%
- Jednostki samorządu terytorialnego	1 006,2	1 072,9	66,7	6,6%
- pozostałe	366,8	535,0	168,2	45,8%
Zaangażowanie kredytowe brutto	22 614,5	27 874,7	5 260,2	23,3%

Finansowanie projektów infrastrukturalnych i realizacja Programu Inwestycje Polskie

Zgodnie ze Strategią oraz Polityką kredytową na 2015r., Bank skoncentrował swoje działania na finansowaniu podmiotów i transakcji obejmujących projekty infrastrukturalne w ramach Programu Inwestycje Polskie.

Na koniec roku 2015 wartość bilansowa zaangażowań kredytowych związanych z tym programem wyniosła 12,5 mld zł, natomiast łączne zaangażowanie z uwzględnieniem zobowiązań pozabilansowych wyniosło 22,8 mld zł.

W celu pozyskania dla rozwoju programu również środków komercyjnych, część transakcji jest realizowana w ramach konsorcjów. Od początku funkcjonowania programu, BGK we współpracy z komercyjnymi instytucjami finansowymi zrealizował 23 transakcje konsorcjalne na kwotę 35,5 mld zł, w których udział instytucji komercyjnych wyniósł 26,8 mld zł.

Od chwili uruchomienia, program rozwijał się dynamicznie osiągając łączną wartość udzielonego finansowania bezpośredniego i pośredniego (wartość zawartych umów kredytowych, emisji obligacji, gwarancji i poręczeń) na poziomie 28,9 mld zł, z czego wartość umów dotyczących inwestycji infrastrukturalnych, zawartych przez centralę Banku osiągnęła poziom 20,6 mld zł, natomiast kwota umów podpisanych w ramach tego programu w oddziałach wyniosła

8,3 mld zł. Największe zrealizowane transakcje dotyczyły wsparcia projektów w sektorach strategicznych dla państwa, głównie z sektora energetycznego i infrastrukturalnego.

Zaangażowanie Banku w ramach Programu Inwestycje Polskie (w podziale na typy i komórki organizacyjne Banku) przedstawiono w tabeli 13.

TABELA 13: Zaangażowanie w ramach Programu Inwestycje Polskie (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	w tym: pozabilansowe	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe	w tym: pozabilansowe	nominalna	%
emisja obligacji	5 973,1	2 655,5	5 979,2	2 159,6	6,1	0,1%
należności kredytowe	8 542,5	5 163,9	10 736,7	4 087,9	2 194,2	25,7%
gwarancje i linie gwarancyjne	361,3	361,3	1 621,0	1 621,0	1 259,7	348,7%
Zaangażowanie IP Centrala	14 876,8	8 180,7	18 336,9	7 868,6	3 460,1	23,3%
Zaangażowanie IP Oddziały	3 615,8	2 299,0	4 450,3	2 410,6	834,5	23,1%
Zaangażowanie IP łącznie	18 492,6	10 479,7	22 787,2	10 279,2	4 294,6	23,2%

Na łączne saldo bilansowe i pozabilansowe w ramach Programu Inwestycje Polskie na koniec roku 2015 w wysokości 22,8 mld zł złożyły się salda transakcji realizowanych przez centralę w wysokości 18,3 mld zł oraz realizowanych przez sieć oddziałów Banku na kwotę 4,5 mld zł.

Poza działalnością kredytowo gwarancyjną, Bank realizuje program Inwestycje Polskie poprzez zaangażowanie w fundusze inwestycyjne wspierające rozwój polskiej gospodarki, zarządzane przez spółkę Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A. Docelowo Bank zapewni około 85% środków na potrzeby inwestycji tych funduszy.

Samorządy i inne jednostki sektora finansów publicznych

Za sprawą zrównoważonej akcji kredytowej, wolumen ekspozycji jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2015r. był wyższy od poziomu z 2014r. o 213,8 mln zł i wyniósł 5 410,8 mln zł. Wartość nowo udzielonych kredytów wyniosła 1 245,7 mln zł, co jest poziomem zbliżonym do roku poprzedniego. Zgodnie z polityką kredytową na 2015r., Bank utrzymuje znaczący udział w rynku kredytów dla tej grupy klientów.

Na koniec 2015r. zaangażowanie Banku wobec spółek komunalnych wyniosło 506,8 mln zł i wzrosło o 191,4 mln zł w stosunku do roku poprzedniego. W drugiej połowie 2015 roku zaobserwowano zmniejszenie liczby przetargów publicznych na finansowanie kredytowe spółek prowadzących typową działalność w zakresie usług komunalnych (wodociągi, kanalizacja, ciepło, transport publiczny). Ograniczenie zapotrzebowania może wynikać z oczekiwaniami na środki z nowej perspektywy unijnej, które pomogą finansować realizację podstawowych zadań i inwestycji spółek komunalnych. W przypadku mniejszych kwotowo transakcji lub bieżącej obsługi bankowej, Bank nawiązuje współpracę ze spółkami komunalnymi również poza przetargami.

Wartość kredytów dla publicznych podmiotów leczniczych uległa zwiększeniu o 190,4 mln zł i wyniosła na koniec 2015r. 459,4 mln zł. Wśród nowych transakcji w 2015r., przeważającą część (179,0 mln zł z 278,1 mln zł) stanowiły kredyty obrotowe dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

W ramach finansowania sektora budżetowego Bank organizuje również emisje obligacji na potrzeby jednostek samorządu terytorialnego. W samym 2015 roku zorganizowano i przeprowadzono 22 nowe emisje dla JST o wartości 434,8 mln zł, co w warunkach dużej konkurencji na tym rynku jest wynikiem bardzo dobrym. Był to jednocześnie najlepszy wynik od rekordowego 2009 roku. Bank ponownie jest na trzecim miejscu wśród organizatorów emisji obligacji komunalnych (za PKO BP S.A. i Pekao S.A.). Na dzień 31 grudnia 2015r. łączna wartość emisji wyniosła 1 341,6 mln zł i była wyższa o 232,3 mln zł od wartości roku poprzedniego.

Podmioty gospodarcze

W 2015r. miał miejsce wzrost wolumenu ekspozycji kredytowych dla podmiotów gospodarczych do wysokości 1 303,5 mln zł z 1 286,8 mln zł. Wartość nowej sprzedaży dla firm w 2015 roku wyniosła 992,3 mln zł.

Bank prowadził aktywną sprzedaż kredytów finansowanych środkami międzynarodowych instytucji finansowych (kontynuowano alokację środków EBI dla MSP oraz rozpoczęto sprzedaż kredytów ze środków KfW).

Pod koniec 2015r. rozwinęto ofertę kredytową skierowaną głównie do znaczących klientów, prowadzących działalność na rynkach międzynarodowych, poprzez udostępnienie kredytów walutowych w rachunku bieżącym.

Kredyty eksportowe

Program „Finansowe Wspieranie Eksportu”

Jednym z kierunków działania Banku jest wspieranie rozwoju polskiego eksportu, m.in. poprzez udzielanie kredytów eksportowych w ramach przyjętego przez Radę Ministrów w 2009 roku Rządowego Programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”. W oparciu o zapisy Programu, BGK udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów na finansowanie zakupu towarów oraz usług polskiego pochodzenia. Środki z takich kredytów wypłacane są bezpośrednio na rachunki polskich eksporterów – w efekcie wyeliminowane zostaje ryzyko braku zapłaty, gdyż polski przedsiębiorca otrzymuje przelew bezpośrednio z BGK.

Oferta Banku w ramach Programu jest szczególnie atrakcyjna na rynkach o podwyższonym profilu ryzyka (np. Białoruś), gdzie oferta banków komercyjnych jest uboga, a koszt finansowania ze strony banków lokalnych wysoki.

Do końca 2015 roku Bank udzielił w ramach programu kredytów o łącznej wartości 1 825 mln zł. Kwota wypłat z kredytów do końca 2015 roku wyniosła 1 589 mln zł a kwota kredytów udzielonych w 2015 roku wyniosła 453 mln zł.

Działalność własna BGK w obszarze wspierania eksportu i ekspansji zagranicznej

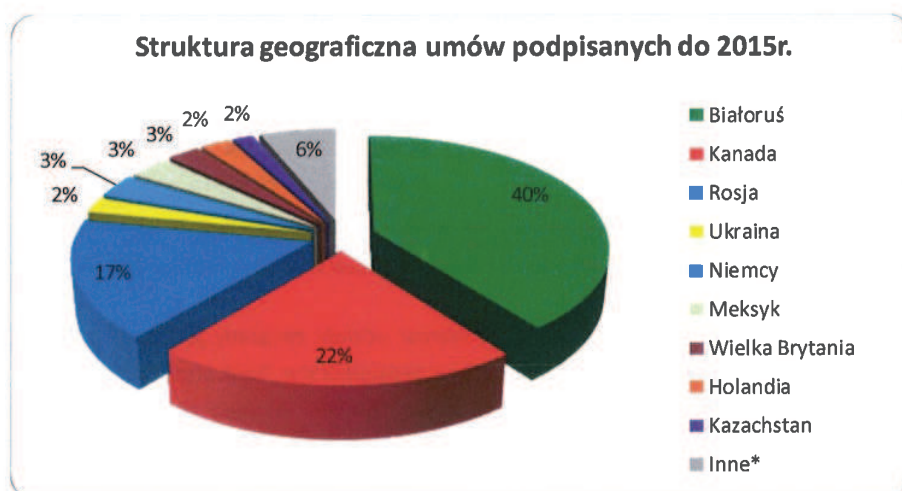
W roku 2014 Bank wprowadził nową strategię w obszarze wspierania eksportu. W roku 2015 w związku ze znacznym wzrostem zainteresowania finansowaniem ze strony polskich spółek działających na rynkach zagranicznych, poszerzona została oferta kredytów wspierających inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw. Przełożyło się to na znaczny wzrost wartości udzielonych kredytów. Sfinansowane zostały bezpośrednie inwestycje polskich firm m.in. w Kanadzie, Niemczech, Wielkiej Brytanii, Chinach, Indiach i Meksyku.

Rozwiązania, które Bank oferuje wraz z programem rządowym „Finansowe Wspieranie Eksportu” pełnią rolę komplementarną do oferty wynikającej z programu oraz oferty pozostałych instytucji finansowych. Pozwala to na wejście BGK na rynki krajów wysokorozwiniętych poprzez formy finansowania, które nie są oferowane przez banki komercyjne. Przekłada się to również na dywersyfikację geograficzną portfela Banku i umożliwia polskim przedsiębiorcom pozyskanie atrakcyjnego wsparcia nie tylko przy realizacji eksportu, ale także przy planowaniu ekspansji na zagraniczne rynki.

Łączna kwota finansowania dla eksportu i ekspansji zagranicznej udzielonego przez BGK w 2015r. wyniosła 1 286 mln zł. W ramach tej kwoty wsparcie eksportu wyniosło 571 mln zł (zarówno w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu” jak i w ramach działalności własnej), a wsparcie ekspansji zagranicznej 715 mln zł (wyłącznie w ramach działalności własnej). Dla porównania, rok wcześniej wsparcie eksportu przez Bank wyniosło 196 mln zł, a wsparcia ekspansji jeszcze nie realizowano.

Struktura geograficzna umów podpisanych (i akredytyw obsługiwanych) w latach 2010-2015 (w ramach programu rządowego Finansowe Wspieranie Eksportu oraz w ramach działalności własnej) zaprezentowano na rys.5.

Rys. 5

*Inne: Francja, Włochy, Serbia, Hiszpania, USA, Izrael, Turcja, Azerbejdżan, Chiny, Indie, Egipt, Libia, Algieria, Arabia Saudyjska, Japonia, Korea Płd, Wietnam, Bangladesz, Pakistan, Peru

Kredyty dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (Program Budownictwa Mieszkaniowego)

Saldo kredytów udzielonych ze środków dawnego KFM kształtowało się na koniec 2015r. na poziomie 5 623,8 mln zł i było niższe od stanu z 2014r. o 230,3 mln zł. Spadek salda związany jest ze spłatami kredytów udzielonych w latach poprzednich. Należy podkreślić, że w 2015r. w ramach tego programu wypłacono nowe transze kredytowe w kwocie 30,4 mln zł. Spłaty z tytułu wykupu mieszkań wyniosły 18 mln zł.

Statystyka portfela kredytowego

Dla uzyskania porównywalności z danymi rynkowymi, w tabelach 14 i 15 przedstawiono portfel kredytowy BGK w podziale sektorowym. Dodatkowo dynamika aktywności kredytowej w podziale na sektory przedstawiona jest w tabeli 14.

TABELA 14: Wielkość i struktura portfela kredytowego brutto (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Kredyty brutto	17 971,5	100,0%	22 417,2	100,0%	4 445,7	24,7%
- podmioty sektora finansowego	615,1	3,4%	888,6	4,0%	273,5	44,5%
- podmioty sektora niefinansowego	11 826,2	65,8%	15 565,7	69,4%	3 739,5	31,6%
- osoby fizyczne	70,7	0,4%	65,6	0,3%	-5,1	-7,2%
- przedsiębiorstwa	11 755,5	65,4%	15 500,1	69,1%	3 744,6	31,9%
- podmioty sektora budżetowego	5 530,2	30,8%	5 962,9	26,6%	432,7	7,8%
- jednostki budżetu centralnego	125,4	0,7%	237,1	1,1%	111,7	89,1%
- jednostki samorządu terytorialnego	5 404,8	30,1%	5 725,8	25,5%	321,0	5,9%
- w tym portfel kredytów brutto dawnego KFM	5 854,1	32,6%	5 623,8	25,1%	-230,3	-3,9%

W 2015r. nastąpił wzrost wolumenu kredytów finansujących podmioty sektora budżetowego o 432,7 mln zł, w tym głównie sektora JST o 321,0 mln zł, co przełożyło się na wzrost udziału BGK w rynku w tym sektorze. Największy wzrost odnotowano w sektorze niefinansowym co związane było przede wszystkim z finansowaniem przedsięwzięć infrastrukturalnych.

Udziały Banku w rynku kredytów przedstawiono w tabeli 15.

TABELA 15: Udziały BGK w rynku kredytów

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014 w p.p.
	2014	2015	
Kredyty	1,9%	2,2%	0,3
- podmioty sektora finansowego	1,2%	1,6%	0,4
- podmioty sektora niefinansowego	1,4%	1,7%	0,3
- przedsiębiorstwa	3,1%	3,9%	0,8
- osoby fizyczne	0,0%	0,0%	0,0
- podmioty sektora budżetowego	15,2%	16,8%	1,6
- jednostki budżetu centralnego	17,8%	20,8%	3,0
- jednostki samorządu terytorialnego	15,2%	16,7%	1,5

Źródło: dane NBP i wyliczenia własne (dane dot. BGK i sektora bankowego są wyliczane za pomocą różnych metodologii, banki stosują MSR, podczas gdy BGK klasyfikuje ekspozycje na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków)

Udział BGK w rynku na koniec 2015 roku wyniósł 2,2%. Wzrost udziału związany jest przede wszystkim z realizacją strategii Banku w obszarze finansowania inwestycji i rozwoju przedsiębiorstw. Bank organizuje finansowanie w znacznej mierze poprzez współudział w konsorcjach z bankami komercyjnymi. Wspiera też finansowanie dla projektów długoterminowych. Bank nie udziela kredytów dla osób fizycznych od 2009 roku. Segment MŚP jest wspierany przez Bank głównie poprzez finansowanie pośrednie.

Informacje na temat jakości portfela kredytowego przedstawiono w tabeli 16.

TABELA 16: Struktura jakościowa portfela kredytowego (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Portfel kredytów brutto	17 971,5	100,0%	22 417,2	100,0%	4 445,7	24,7%
- normalne	12 809,6	71,3%	18 864,3	84,2%	6 054,7	47,3%
- pod obserwacją	2 536,9	14,1%	1 097,9	4,9%	-1 439,0	-56,7%
- zagrożone	2 625,0	14,6%	2 454,9	11,0%	-170,1	-6,5%
poniżej standardu	1 325,0	7,4%	844,0	3,8%	-481,0	-36,3%
wątpliwe	709,5	3,9%	1 118,2	5,0%	408,7	57,6%
stracone	590,5	3,3%	492,7	2,2%	-97,8	-16,6%
Rezerwy celowe	621,4	-	620,9	-	-0,5	-0,1%

Na przestrzeni roku nastąpiła poprawa jakości portfela kredytowego. Wolumen ekspozycji zagrożonych zmniejszył się do 2 454,9 mln zł tj. o 6,5%. Największy wpływ na spadek wartości należności zagrożonych miały spłaty i odzyski należności zagrożonych w segmencie przedsiębiorstw oraz przekwalifikowania klientów do kategorii obciążonych niższym ryzykiem również w tym segmencie. W wyniku prowadzonych działań restrukturyzacji portfela wskaźnik udziału ekspozycji zagrożonych w całym roku uległ poprawie z poziomu 14,6% do 11,0%. Analizując całościowo portfel zaangażowań kredytowych brutto (kredyty brutto, obligacje komercyjne i komunalne) wskaźnik ten uległ poprawie z poziomu 11,8% do 8,9%.

W ujęciu rocznym poziom ekspozycji przeterminowanych powyżej 90 dni zmniejszył się o 34 mln zł tj. o 9,9% do poziomu 308,0 mln zł.

Suma wierzytelności będąca w trakcie windykacji wyniosła na koniec 2015r. 932,6 mln zł (852 transakcje), natomiast łączna kwota odzysków uzyskana w 2015r. wyniosła 171,3 mln zł.

Bank nie prowadzi spraw spornych o jednostkowej wartości wynoszącej co najmniej 10% wartości funduszy własnych Banku. Suma spraw spornych również nie przekracza tego wskaźnika.

5.3 DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA

W 2015r. w zakresie depozytów BGK odnotował istotny spadek salda z 30 238,0 mln zł do 19 874,1 mln zł, tj. o 34,3%. Pod względem wartości salda, największy spadek wystąpił w segmencie jednostek budżetu centralnego i wyniósł 12 641,7 mln zł (zmiana -52,9%). W 2015r. w segmencie podmiotów niefinansowych nastąpił istotny wzrost wartości

depozytów przedsiębiorstw (o 2 972,9 mln zł, tj. o 83,2%). Duże zmiany poziomu depozytów na koniec 2015 roku w segmencie jednostek budżetu centralnego spowodowały konieczność uzupełnienia bazy depozytowej w segmencie przedsiębiorstw.

Wielkość i struktura bazy depozytowej BGK przedstawiona jest w tabeli 17.

TABELA 17: Wielkość i struktura klientowska bazy depozytowej (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Depozyty klientów	30 238,0	100,0%	19 874,1	100,0%	-10 363,9	-34,3%
- podmioty sektora finansowego	1 504,2	5,0%	954,4	4,8%	-549,8	-36,6%
- podmioty sektora niefinansowego	3 599,5	11,9%	6 577,0	33,1%	2 977,5	82,7%
- osoby fizyczne	25,0	0,1%	29,6	0,1%	4,6	18,4%
- przedsiębiorstwa	3 574,5	11,8%	6 547,4	32,9%	2 972,9	83,2%
- podmioty sektora budżetowego	25 134,3	83,1%	12 342,7	62,1%	-12 791,6	-50,9%
- jednostki budżetu centralnego	23 901,9	79,0%	11 260,2	56,7%	-12 641,7	-52,9%
- jednostki samorządu terytorialnego	1 232,4	4,1%	1 082,5	5,4%	-149,9	-12,2%

5.4 DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Działalność Banku na rynku pieniężnym skierowana była na realizację dwóch celów:

- zarządzanie i stymulowanie bieżącej pozycji płynnościowej (lokowanie nadwyżek płynnościowych),
- utrzymywanie „buforu” bezpieczeństwa płynnościowego w dłuższym okresie poprzez utrzymywanie krótkoterminowych i/lub łatwo zbywalnych aktywów.

Analogicznie, jak w latach poprzednich Bank odgrywał aktywną rolę na krajowym rynku pieniężnym, pełniąc funkcję Dealera Rynku Pieniężnego.

Bieżące potrzeby płynnościowe Banku regulowane były na rynku międzybankowym przy wykorzystaniu podstawowych instrumentów płynnościowych, głównie lokat, depozytów i transakcji FX swap oraz transakcji zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odsprzedaży i transakcji sprzedaży papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu. Wielkość zaangażowania Banku w poszczególne rodzaje instrumentów finansowych w 2015r. była efektem kształtowania się bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym oraz realizacji przyjętej strategii inwestycyjnej.

W związku z bieżącymi potrzebami płynnościowymi Banku związanymi m. in. z realizacją akcji kredytowej, zmniejszony został portfel skarbowych dłużnych papierów wartościowych do łącznej kwoty ponad 5,8 mld zł. W wyniku zmniejszenia się salda środków depozytowych w EUR i USD, kwota skarbowych papierów wartościowych denominowanych w tych walutach emitowanych przez rządy krajów w portfelu skarbowych dłużnych papierów wartościowych uległa zmniejszeniu. Struktura portfela dłużnych papierów wartościowych przedstawiona jest w tabeli 18.

TABELA 18: Wielkość i struktura portfela dłużnych papierów wartościowych (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana do 2014	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	21 645,2	100,0%	13 265,2	100,0%	-8 380,0	-38,7%
- bony pieniężne NBP	3 232,2	14,9%	237,0	1,8%	-2 995,2	-92,7%
- obligacje skarbowe	12 573,9	58,1%	5 801,6	43,7%	-6 772,3	-53,9%
- obligacje komunalne	1 006,6	4,7%	1 072,9	8,1%	66,3	6,6%
- pozostałe papiery	4 832,5	22,3%	6 153,7	46,4%	1 321,2	27,3%

W pozycji „pozostałe papiery” znajdują się dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki, a także obligacje komercyjne. Na koniec 2015r. ekspozycja w tych papierach wzrosła o ponad 1,3 mld zł.

W ramach działalności na rynku pieniężnym oraz rynku dłużnych papierów wartościowych Bank prowadził współpracę z Ministerstwem Finansów, m.in. lokując nadwyżki płynności budżetu Państwa.

5.5 DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWA W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH

Działalność poręczeniowa BGK prowadzona jest w oparciu o ustawę z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015r., poz. 1052, z późn. zm.), zwaną dalej „Ustawą”. W 2015r. działalność ta była realizowana w ramach programu „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji BGK” (zwany dalej Programem Wspierania Przedsiębiorczości).

Realizacja Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W 2015r. BGK w ramach swojej oferty poręczeniowo - gwarancyjnej oferował następujące produkty:

- poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach **Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* (PLD)**; dodatkowo, w ramach PLD, są udzielane przez BGK gwarancje *de minimis*, łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu, z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (PLD PLUS),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach **Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją EFI (PLG COSME)** wprowadzone do oferty BGK w IV kwartale 2015r.,
- poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:
 - poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
 - gwarancje należytego wykonania umowy.

Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym udzielane są w ramach umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi. Na dzień 31.12.2015r. BGK miał podpisane 33 umowy z 22 bankami.

W ramach tych umów przyznano limity na łączną kwotę 31 427,7 mln zł, z czego:

- w ramach PLD były to 22 umowy na 30 551,2 mln zł,
- w ramach PLD PLUS - 1 umowa na 76,5 mln zł,
- w ramach PLG COSME - 10 umów na 800,0 mln zł.

W ciągu roku zostały wycofane z oferty Banku dwa produkty portfelowe tj. poręczenia spłaty kredytu w ramach **Portfelowej Linii Poręczeniowej (PLP)** (wycofane z Programu Wspierania Przedsiębiorczości w czerwcu 2015r.) oraz gwarancje spłaty kredytu w ramach **Portfelowej Linii Gwarancyjnej (PLG)**. Produkt wycofany z uwagi na wdrożenie gwarancji z regwarancją EFI. Z końcem 2015r. wygasły terminy udostępniania limitu i nie podpisano z bankami kredytującymi kolejnych umów oraz aneksów.

Gwarancje PLD są udzielane, w ramach limitu pomocy *de minimis* dla jednego przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów program Gwarancja *de minimis* przedłużono do końca 2016r. PLD nie generuje dla BGK ryzyka kredytowego i jest ewidencjonowane poza księgami Banku.

Gwarancją *de minimis* mogą być zabezpieczane zarówno kredyty obrotowe, jak i inwestycyjne maksymalnie do 60% kwoty kredytu. Maksymalna kwota gwarancji nie może przekroczyć 3,5 mln zł. Gwarancja może być udzielona na okres 27 miesięcy w przypadku kredytu obrotowego i na okres 99 miesięcy w przypadku kredytu inwestycyjnego. Opłata prowizyjna od gwarancji wynosi 0,5% p.a. i przekazywana jest z góry za okres roczny.

Gwarancja PLG COSME może zabezpieczać nowo udzielone kredyty obrotowe oraz inwestycyjne do maksymalnej wysokości 600 tys. zł. Gwarancja może być udzielona na okres 27 miesięcy – w przypadku kredytu obrotowego i na okres 99 miesięcy - w przypadku kredytu inwestycyjnego. Opłata prowizyjna od gwarancji wynosi 1% p.a. i przekazywana jest z góry za okres roczny. Zakres gwarancji wynosi 80% kwoty udzielonego kredytu.

Ponadto na dzień 31.12.2015r. BGK miał zawartych 6 umów z bankami kredytującymi regulujących udzielanie poręczeń/gwarancji w trybie indywidualnym.

Kształtowanie się sprzedaży poręczeń i gwarancji w 2015r. przedstawiono w tabeli 19.

TABELA 19: Sprzedaż poręczeń i gwarancji w 2015r. (w mln zł)

Wyszczególnienie	2015	
	Ilość	Wartość
Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym	54 217	8 989,7
PLD	53 948	8 895,4
PLP	253	81,6
PLG	16	12,6
RAZEM	54 217	8 989,7

Fundusze poręczeniowe

Zgodnie z przepisami Ustawy, BGK może nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Według stanu na dzień 31.12.2015r. wartość zaangażowania BGK w 21 funduszach poręczeniowych wynosiła według ceny nabycia 66,4 mln zł. Dysponowały one kapitałem poręczeniowym w kwocie 663,1 mln zł.

W 2015r. fundusze udzieliły 4 300 poręczeń o wartości 695,9 mln zł. Portfel aktywnych poręczeń funduszy na dzień 31.12.2015r. wyniósł 1 115,6 mln zł.

Fundusze poręczeniowe oraz BGK oferują wspólnie produkt PLD PLUS, który ma pomóc w rozwoju współpracy funduszy poręczeniowych i banków. W ramach tego produktu BGK udziela w trybie portfelowym gwarancji w ramach pomocy *de minimis* (na zasadach PLD) na zabezpieczenie spłaty kredytów obrotowych oferowanych przez banki komercyjne przedsiębiorstwom z sektora MŚP w wysokości 60% wartości kredytu, a fundusze poręczeniowe zabezpieczają również w trybie portfelowym 20% wartości kapitału kredytu na warunkach komercyjnych. Łącznie produkt zabezpiecza 80% kapitału kredytu, którego wartość nie może być wyższa niż 1 mln zł.

Do dnia 31.12.2015r. w ramach PLD PLUS fundusze sprzedały 170 poręczeń na kwotę 7,3 mln zł. BGK udzielił gwarancji w ramach PLD PLUS na kwotę 18,9 mln zł.

Zobowiązania pozabilansowe i bilansowe zlikwidowanego Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych (KFPK) i Funduszu Poręczeń Unijnych (FPU)

KFPK i FPU są dawnymi funduszami poręczeniowymi przejętymi przez BGK w 2009r. Wielkość funduszy w okresie ich największej aktywności wynosiła odpowiednio około 200 mln zł oraz 1 000 mln zł. Obecnie w portfelu znajdują się pozycje wygasające lub zagrożone. Zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych poręczeń spłaty kredytów gospodarczych ze środków dawnego KFPK wg stanu na 31 grudnia 2015r. wyniosły 89,3 mln zł. Zobowiązania pozabilansowe dawnego FPU z tytułu udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2015r. wyniosły łącznie 12,6 mln zł. Wartość należności brutto z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji w ramach KFPK na koniec 2015r. wyniosła 52,8 mln zł.

Prace nad systemem poręczeniowo-gwarancyjnym w ramach Perspektywy Europejskiej 2014-2020

W 2015r. BGK kontynuował prace nad koncepcją funkcjonowania programu gwarancji *de minimis* po 2016r. Koncepcja zakłada dywersyfikację źródeł finansowania kosztów i wypłat z tytułu gwarancji, aby nie obciążały one jedynie budżetu państwa, a część opierała się na wykorzystaniu środków unijnych uwolnionych z instrumentów finansowych mijającej oraz obecnej perspektywy finansowej UE, z uwzględnieniem rozliczonych środków pochodzących z POIG oraz POIR.

Gwarancje dla firm innowacyjnych uruchomione w ramach FG POIG stanowią dla BGK pilotaż przed uruchomieniem środków pochodzących z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR). BGK przedłożył w dniu 25 sierpnia 2015r. dokumentację potwierdzającą spełnienie wymogów formalnych dla pełnienia funkcji podmiotu wdrażającego instrument finansowy w ramach POIR. Po uzyskaniu od Instytucji Pośredniczącej potwierdzenia, że BGK spełnia kryteria podmiotu wdrażającego instrument finansowy, w dniu 12 października 2015r. została przekazana dokumentacja wymagana na etapie oceny instrumentu finansowego. BGK oczekuje na wynik oceny oraz podpisanie umowy o finansowaniu. W ramach Funduszu Gwarancyjnego POIR będą udzielane gwarancje wspierające wydatki inwestycyjne

związane z wdrażaniem wyników prac B+R przez przedsiębiorstwa sektora MŚP i będą oferowane bezpłatnie. Potencjał gwarancyjny Funduszu wyniesie około 1,4 mld zł w perspektywie do roku 2023.

W grudniu 2015r. w BGK utworzono Fundusz Gwarancyjny dla rozwoju innowacyjności MŚP w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (FG POIG). W dniu 30 grudnia 2015r. na rachunek Funduszu ze środków POIG trafiło 250 mln zł, co pozwoli na udzielenie w 2016r. w ramach umowy PLD preferencyjnych gwarancji spłaty kredytów dla innowacyjnych mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Szacuje się, że gwarancje umożliwią firmom pozyskanie kredytów o łącznej wartości 407 mln zł, co pozwoli na wsparcie około 800 przedsiębiorców. Opłata prowizyjna za gwarancje będzie wynosić 0%. W ciężar FG POIG będą rozliczane koszty zarządzania, jak również kwoty wypłaconych gwarancji.

5.6 PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW

Łączne zaangażowanie BGK z tytułu posiadanych akcji i udziałów według wartości bilansowej na dzień 31 grudnia 2015r. wyniosło 968,6 mln zł i zwiększyło się w stosunku do stanu na koniec grudnia 2014r. o 690,8 mln zł.

Struktura portfela akcji i udziałów BGK przedstawiona jest w tabeli 20.

TABELA 20: Skład i struktura portfela akcji i udziałów wg wartości wniesienia/nabycia (w mln zł)

Wyszczególnienie	2014		2015		Zmiana 2015 do 2014 wartości bilansowej	
	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	nominalna	%
Portfel spółek zależnych, współzależnych i stowarzyszonych*	74,0	72,5	92,0	90,4	17,9	24,7%
Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.	2,0	0,5	2,0	0,4	-0,1	-20,0%
Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A.	3,0	3,0	13,0	13,0	10,0	333,3%
BGK Nieruchomości S.A.	6,0	6,0	14,0	14,0	8,0	133,3%
KUKE S.A.	63,0	63,0	63,0	63,0	0,0	-
Portfel akcji i udziałów mniejszościowych	118,4	141,7	946,3	816,3	674,6	476,1%
PZU S.A.	13,9	75,0	13,8	52,5	-22,5	-30,0%
Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A.	15,0	15,0	15,0	15,0	0,0	-
Europejski Fundusz Inwestycyjny	8,0	8,0	8,0	8,0	0,0	-
Polimex Mostostal S.A.	23,4	3,2	23,4	5,3	2,1	65,6%
Pekaes S.A.	8,9	12,2	8,9	15,2	3,0	24,6%
Elektrociepłownia Będzin S.A.	10,3	3,8	10,3	4,6	0,8	21,1%
POLNORD S.A.	5,0	4,0	23,2	30,0	26,0	650,0%
Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.**	33,8	20,5	33,8	0,0	-20,5	-100,0%
BIOTON S.A.	-	-	9,7	11,0	11,0	-
PKO BP S.A.	-	-	800,0	669,2	669,2	-
VISA Europe Ltd.	-	-	-	5,4	5,4	-
Pozostałe akcje i udziały	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	-
Fundusze poręczeniowe	67,1	63,6	67,1	61,9	-1,7	-2,7%
Razem	259,5	277,8	1 105,4	968,6	690,8	248,7%

* z wyłączeniem funduszy poręczeniowych

** w 2015 roku nastąpiło przeklasyfikowanie akcji do portfela mniejszościowego

Wzrost wartości portfela akcji i udziałów Banku w 2015r. wynika w głównej mierze z nieodpłatnego przekazania Bankowi przez Skarb Państwa akcji PKO BP S.A. na potrzeby objęcia certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne, których uczestnikiem jest Bank. Dodatkowo w 2015r. Bank przejął akcje Bioton S.A. i Polnord S.A. w ramach zabezpieczenia udzielonego kredytu (opisane szerzej w dalszej części dokumentu).

W 2015r. nastąpiło zwiększenie zaangażowania Banku w spółki zależne: Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A. BGK Nieruchomości S.A. związane z podwyższeniem kapitału tych spółek i realizacji strategii Banku w obszarze finansowania inwestycji i rozwoju przedsiębiorstw i wsparcia mieszkalnictwa.

Największy spadek wartości pojedynczego aktywa w 2015r. dotyczy PZU S.A. i wynika ze znaczącego zmniejszenia kursu giełdowego akcji spółki.

W 2015r. nastąpiło przeklasyfikowanie akcji Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A. do portfela zaangażowań mniejszościowych ze względu na fakt, iż Bank nie sprawuje kontroli i nie wywiera znaczącego wpływu na KFK S.A.

ponieważ nie ma możliwości kierowania oraz wpływania na politykę finansową i operacyjną tej spółki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A.

W 2015r. miał miejsce dynamiczny rozwój obszaru inwestycyjnego Banku, utworzono 6 nowych funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A., w których BGK jest uczestnikiem. Wartość wyemitowanych certyfikatów funduszy utworzonych w 2015 roku i znajdujących się w posiadaniu Banku na koniec 2015r. wyniosła 327,4 mln zł. Największy fundusz nadzorowany przez TFI BGK Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZAN utworzony w 2014 roku na koniec 2015r. osiągnął wartość nabytych certyfikatów na kwotę 554,3 mln zł (opłacono 246,8 mln zł a w ewidencji pozabilansowej znajduje się 307,5 mln zł).

Bank, poprzez uczestnictwo w funduszach inwestycyjnych zamkniętych, realizuje misję związaną ze wspieraniem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Poniżej przedstawiona jest krótka charakterystyka poszczególnych funduszy.

Nazwa Funduszu	Główny instrument inwestycyjny	Opis roli i strategii inwestowania	Obszar działania	Data utworzenia
Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZAN	Udziały i akcje podmiotów realizujących projekty ekspansji zagranicznych	Wsparcie projektów inwestycyjnych realizowanych przez polskie przedsiębiorstwa zagranicą. Fundusz realizuje projekty wspólnie z polskimi przedsiębiorstwami będącymi w fazie ekspansji. Jako partnerzy inwestycyjni preferowane są małe i średnie przedsiębiorstwa posiadające wiedzę branżową i chcące przenieść zdobyte doświadczenie na rynki zagraniczne, wzmacniając wizerunek własnej marki.	Fundusz nie posiada specjalizacji branżowej ani geograficznej – realizuje projekty wspierające ekspansję zarówno w Europie, jak i na innych kontynentach.	25.06.2015
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN	Udziały i akcje podmiotów realizujących projekty inwestycji infrastrukturalnych	Finansowanie projektów inwestycyjnych przede wszystkim w następujących branżach: energetyka, węglowodory (ropa naftowa i gaz ziemny), transport i logistyka. finansowania projektów zarówno o charakterze modernizacji aktywów, jak i budowy nowych, obejmujących ryzyka budowy i wczesnego etapu operacyjnego.	Dominujący obszar inwestycji funduszy obejmuje terytorium Polski. Możliwe finansowanie inwestycji transgranicznych z częściowym finansowaniem inwestycji poza krajem.	02.07.2015
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZAN	Obligacje podmiotów realizujących projekty inwestycji infrastrukturalnych			02.07.2015
Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN	Udziały i akcje podmiotów realizujących projekty inwestycji	Fundusz wspiera inwestycje spółek kapitałowych, których działalność jest silnie związana z polską gospodarką. Specjalizacja branżowa funduszu obejmuje spółki przemysłowe lub świadczące usługi na rzecz przemysłu.	Lokalizacja zasobów produkcyjnych na terytorium Polski lub czerpiących zasadniczą część przychodów z rynku polskiego.	02.07.2015
Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN	Udziały i akcje podmiotów realizujących projekty „małej infrastruktury” lub podmioty partnerstwa publiczno-prywatnego.	Fundusz finansuje projekty inwestycyjne realizowane wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego, w tym w formie partnerstwa publiczno-prywatnego, w następujących branżach i obszarach: ciepłownictwo, gospodarka odpadami, lotniska regionalne, infrastruktura wspierająca biznes, infrastruktura miejska, transport miejski, kolejowe przewozy regionalne oraz infrastruktura drogowa, społeczna i sportowa.		02.07.2015

Nazwa Funduszu	Główny instrument inwestycyjny	Opis roli i strategii inwestowania	Obszar działania	Data utworzenia
Fundusz Muncypalny FIZAN	Udziały i akcje podmiotów realizujących projekty inwestycji gminnej.	Długoterminowe współfinansowanie gminnych inwestycji w obszarze nieruchomości, w szczególności nieruchomości mieszkaniowych, a także obiektów użyteczności publicznej. W typowym modelu współpracy strona samorządowa wniesie do spółki projektowej nieruchomość, na bazie której realizowany będzie projekt inwestycyjny a Fundusz zainwestuje środki pieniężne pozwalające na jego realizację.	Gminy na terenie kraju. Wielkość gminy, jako partnera inwestycyjnego, nie stanowi kryterium doboru lokat funduszu.	30.12.2015

W drugiej połowie 2015 roku i na początku roku 2016 Fundusze dokonały już pierwszych inwestycji. W 2015 roku Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych - Kapitałowy udzielił wsparcia finansowego w projekcie budowy nowych kogeneracyjnych mocy wytwórczych, jako projektu o strategicznym znaczeniu z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego kraju.

Fundusz Inwestycji Samorządowych zapewnił wsparcie dla podmiotu realizującego zadania użyteczności publicznej w zakresie organizacji targów, wystaw, kongresów, imprez masowych jako właściciela centrum wystawienniczego-kongresowego.

Na początku 2016 roku Fundusz Ekspansji Zagranicznej podpisał pierwszą warunkową umowę inwestycyjną na sfinansowanie rozwoju na terenie Niemiec sieci sprzedaży spółki z branży tekstylnej.

Zestawienie certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Bank według stanu na dzień 31.12.2015r. przedstawiono w tabeli 21.

TABELA 21: Zestawienie certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Bank na dzień 31.12.2015r.

Wyszczególnienie	Liczba certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Banku	Łączna wartość emisyjna nabytych certyfikatów inwestycyjnych (mln zł)
Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZAN	560 166	554,3
Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZAN*	10 000	42,6
Fundusz Muncypalny FIZAN	500	0,5
Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZAN	25 000	25,0
Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZAN	43 200	43,2
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZAN	172 908	172,9
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZAN	43 227	43,2
RAZEM		881,7

*Według średniego kursu NBP pary walutowej EUR/PLN z dnia 31.12.2015r.

W związku z rozwojem skali działalności inwestycyjnej Bank zwiększył w roku 2015 swoje zaangażowanie w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A. o kwotę 18 mln zł.

W dniu 11 marca 2015r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych BGK S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o 10,0 mln zł. Po rejestracji w KRS podwyższenia kapitału spółki wyniósł on 13,0 mln zł.

W dniu 31 grudnia 2015r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o 8,0 mln zł do kwoty 21,0 mln zł. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 11 lutego 2016r. Udział Banku w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu akcjonariuszy wyniósł 100%.

Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.

W dniu 31 grudnia 2015r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o 10 mln zł do kwoty 43,8 mln zł.

W dniu 20 lipca 2015r. spółka otrzymała formalne potwierdzenie przedłużenia do 31 grudnia 2016r. okresu kwalifikowania wydatków w Projekcie PO IG.

W dniu 25 września 2015r. Sejm RP przyjął ustawę o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności („Ustawa”), zmieniającą m.in. ustawę z dnia 4 marca 2005r. o Krajowym Funduszu Kapitałowym. W dniu 1 października 2015r. Senat RP przyjął ustawę bez poprawek. Wchodząca w życie w dniu 1 stycznia 2016r. ustawa rozszerza zakres działania KFK o możliwość dokonywania bezpośrednio i pośrednio inwestycji środków własnych lub pozyskanych w projekty w dziedzinie innowacyjności oraz R+B i uzyskiwania zwrotu z inwestycji.

W roku 2015 Bank dokonał szacunku aktywów netto KFK S.A. rozpoznając trwałą utratę wartości na poziomie 20,5 mln zł. Utrata wartości związana jest z ograniczoną możliwością pokrycia pełnych kosztów spółki przy dotychczas zdefiniowanej przepisami formule działalności. Środki pochodzące z dotacji i pożyczki od nich nie stanowią dochodu rozporządzalnego spółki i zwiększają wartość programów na realizację celów funduszy a KFK S.A. nie otrzymuje z tytułu zarządzania nimi wynagrodzenia. Koszty funkcjonowania spółki ponad możliwą do pokrycia część finansowaną z dotacji jest sfinansowana z kapitału wniesionego przez BGK.

Bioton S.A.

W 2015r. Bank przejął 922 297 akcji Bioton S.A. stanowiących 1,07% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu jako zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej zawartej pomiędzy PKO BP S.A. oraz BGK a Petrolinvest S.A. Przejęcie nastąpiło po kursie 10,47 zł za akcję. Łączna wartość początkowa akcji Bioton S.A. wynosi 9,7 mln zł.

Polnord S.A.

W 2015r. Bank przejął 2 086 890 akcji Polnord S.A. stanowiących 6,40% kapitału zakładowego i głosów na walnym zgromadzeniu jako zabezpieczenie wierzytelności wynikającej z umowy kredytowej zawartej pomiędzy PKO BP S.A. oraz BGK a Petrolinvest S.A. Przejęcie nastąpiło w dwóch transzach po średnim kursie 11,13 zł za akcję. Łączna wartość początkowa akcji Polnord S.A. wynosi 23,2 mln zł.

SWIFT

W 2015r. Bank objął 8 akcji SWIFT (globalnego zarządcy sieci wymiany informacji drogą elektroniczną) za łączną kwotę 27,4 tys. EUR. Obecnie w portfelu Banku znajduje się 9 akcji SWIFT.

5.7 KONSOLIDACJA FINANSÓW PUBLICZNYCH

Od maja 2011r. BGK prowadzi obsługę procesu konsolidacji środków publicznych. Ustawa z dnia 26 września 2014r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014r. poz. 1626) rozszerzyła od 1 stycznia 2015r. zakres konsolidacji o nowe jednostki sektora finansów publicznych oraz o obsługę sum depozytowych.

Zgodnie z Umową zawartą pomiędzy Ministrem Finansów a Bankiem 19 grudnia 2014r. do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z przyjmowaniem od jednostek sektora finansów publicznych wolnych środków w depozyt lub zarządzanie,
- dokonywanie zwrotu środków przekazanych Ministrowi Finansów wraz z odsetkami na rachunki jednostek,
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków od jednostek i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- realizacja przelewów zleconych przez MF z rachunków bankowych prowadzonych w BGK,

- prowadzenie sprawozdawczości dla Ministerstwa Finansów dotyczącej środków przyjętych w depozyt lub zarządzanie.

Zgodnie z Umową z dnia 3 grudnia 2014r. zawartą pomiędzy Ministrem Finansów a Bankiem do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z obsługą rachunków depozytowych Ministra Finansów (ewidencja analityczna środków dla poszczególnych depozytów sądowych w ramach każdego rachunku depozytowego Ministra Finansów, dzienne naliczenie odsetek oraz okresowa kapitalizacja odsetek należnych z tytułu środków przekazanych w każdy depozyt sądowy),
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków z rachunków depozytowych MF w depozyt overnight i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- prowadzenie na rzecz Ministra Finansów sprawozdawczości obejmującej depozyty sądowe,
- współpraca z dyrektorami sądów powszechnych oraz kierownikami jednostek budżetowych posiadających na zaopatrzenie sądy wojskowe lub ich wydziały zamiejscowe w zakresie obsługi przypisanych danemu sądowi, rachunków depozytowych Ministra Finansów.

Konsolidacja

Według stanu na dzień 31.12.2015r., konsolidacji środków publicznych w BGK podlegało 2 109 rachunków bankowych. W 2015r. zostało utworzonych 7 265 depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie. Na dzień 31.12.2015r. kwota utworzonych depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie terminowe przez jednostki sektora finansów publicznych wyniosła 26,7 mld zł. Pozostałe środki jednostek były przekazywane na depozyt overnight/zarządzanie overnight na rachunek MF. Według stanu na dzień 31.12.2015r. kwota przekazanych środków na depozyt overnight/zarządzanie overnight wyniosła 5,9 mld zł.

Depozyty sądowe

W 2015r. BGK zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych art. 83a otworzył rachunki depozytowe MF dedykowane do przechowywania depozytów sądowych dla poszczególnych sądów powszechnych i wojskowych. Od dnia 1 stycznia 2015r. każdy depozyt sądowy jest lokowany na rachunku bankowym Ministra Finansów. Na dzień 31.12.2015r. BGK prowadziło rachunki depozytowe MF dedykowane do obsługi 295 sądów powszechnych i wojskowych. Dla każdego sądu otwarto 5 rachunków zbiorczych w PLN/EUR/USD/GBP/CHF oraz 6 rachunków technicznych do obsługi rozliczeń gotówkowych. Według stanu na dzień 31.12.2015r. kwota skonsolidowanych środków depozytów sądowych wyniosła 4,1 mld zł.

5.8 WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI

Na polu międzynarodowym, w zakresie współpracy z partnerami publicznymi, Bank ma regularne relacje z trzema grupami podmiotów: (I) międzynarodowymi instytucjami finansowymi, (II) międzynarodowymi stowarzyszeniami i organizacjami branżowymi oraz (III) zagranicznymi publicznymi instytucjami finansowymi.

WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI (MIF)

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)

Europejski Bank Inwestycyjny pozostaje głównym partnerem zagranicznym BGK w zakresie pozyskiwania finansowania na potrzeby programów, funduszy oraz działalności własnej.

W 2015 roku:

- BGK kontynuował alokację środków z umowy finansowej EIB Global Loan IV o wartości 125 mln EUR z grudnia 2013r. oraz rozpoczął negocjacje nowej pożyczki – MBIL V. Środki pożyczek globalnych EBI przeznaczone są na finansowanie inwestycji JST i MŚP.
- BGK podpisał z EBI trzy nowe umowy finansowe na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego w celu współfinansowania inwestycji w infrastrukturę drogową (S5, Obwodnica Warszawy, obwodnice 14 mniejszych miast) o łącznej wartości 1 350 mln EUR.

- BGK podpisał z EBI także umowę kredytową na finansowanie nowego programu budownictwa społecznego. Umowa opiewa na kwotę 800 mln PLN czyli 50% wartości programu.

Współpraca z EBI obejmuje także program JESSICA (wspólna inicjatywa Komisji Europejskiej i EBI na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich), przy której EBI pełni rolę Funduszu Powierniczego a BGK Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich (FROM). W 2015 roku prowadzone były także regularne spotkania i konsultacje z EBI dotyczące możliwych wymiarów współpracy w ramach tzw. Planu Junckera w oparciu o Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS).

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Od 1 lipca 2013r. BGK jest udziałowcem Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego. BGK posiada 5 akcji i jest jedynym udziałowcem EFI z Polski.

W 2013 roku BGK wspólnie z EFI utworzył Polski Fundusz Funduszy Wzrostu o wartości 90 mln EUR, inwestujący w fundusze inwestycyjne finansujące przedsiębiorstwa znajdujące się w fazie wzrostu lub ekspansji. EFI jest podmiotem zarządzającym funduszem.

W lipcu 2015 roku BGK podpisał z EFI umowę o współpracy w ramach programu COSME. W oparciu o tę umowę EFI udzieliło BGK regwarancji na gwarancje portfelowe dla banków komercyjnych udzielających małym i średnim przedsiębiorstwom kredytów spełniających kryteria kwalifikacji do programu COSME. Kwota gwarancji udzielonych przez BGK i wspartych regwarancją EFI wyniesie 200 mln EUR. Porozumienie zostało zawarte w ramach Planu Junckera i było pierwszą umową tego typu w Polsce.

Inne MIF

W 2015r. BGK utrzymywał także regularną wymianę informacji na temat potencjalnych obszarów współpracy z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi – z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB), Bankiem Światowym (WB), Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), czy też z Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym (NIB). Bank Światowy był m.in. partnerem cyklicznej konferencji BGK dla JST, natomiast z Bankiem Rozwoju Rady Europy trwały rozmowy na temat pożyczki globalnej CEB na finansowanie nowego programu budownictwa społecznego (druga część obok ww. finansowania EBI). Umowa na 800 mln PLN została zatwierdzona przez Radę Administracyjną CEB w styczniu 2016 roku.

WSPÓŁPRACA NA FORUM MIĘDZYNARODOWYCH STOWARZYSZEŃ I ORGANIZACJI BRANŻOWYCH

W 2015r. BGK było członkiem następujących stowarzyszeń międzynarodowych:

- Europejskie Stowarzyszenie Banków Publicznych – European Association of Public Banks (EAPB),
- Sieć Europejskich Pośredników Finansowych dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Network of European Financial Intermediaries for SMEs (NEFI),
- Europejskie Stowarzyszenie Organizacji Gwarancji Wzajemnych – European Association of Mutual Guarantees Societies (AECM),
- Klub Inwestorów Długoterminowych – Long-Term Investors Club (LTIC),
- Europejskie Stowarzyszenie Inwestorów Długoterminowych – European Long-Term Investors Association (ELTI),
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Project Finance – International Project Finance Association (IPFA).

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA Z ZAGRANICZNYMI PUBLICZNYMI INSTYTUCJAMI FINANSOWYMI

Za pośrednictwem stowarzyszeń zrzeszających banki publiczne, BGK utrzymuje także współpracę bilateralną z szeregiem publicznych banków rozwoju z innych krajów. Do grupy bliskich partnerów BGK należą zarówno największe europejskie banki publiczne, jak również mniejsze banki z regionu Europy Środkowej. Poprzez stowarzyszenia o zasięgu globalnym BGK ma także relacje z bankami publicznymi z Azji, Afryki i Ameryki. Utrzymywanie tych relacji pozwala Bankowi na

pozyskiwanie bezpośrednich informacji dotyczących ich działalności i wymiany know-how oraz na współpracę biznesową w wybranych obszarach.

W 2015r. nastąpiła dalsza intensyfikacja relacji bilateralnych BGK, zwłaszcza z największymi europejskimi bankami rozwoju – niemieckim KfW, francuskim CDC, włoskim CDP i hiszpańskim ICO. W przypadku KfW współpraca ta przybrała także wymiar biznesowy – w lutym 2015 roku BGK podpisał z KfW umowę o pożyczkę globalną o wartości 100 mln EUR na finansowanie MŚP.

5.9 BANKOWOŚĆ TRANSAKCYJNA

Bank posiada kompleksową ofertę produktów transakcyjnych ułatwiających bieżącą obsługę i zarządzanie finansami przedsiębiorstw i jednostek samorządowych. W 2015r. Bank kontynuował rozpoczęte w poprzednich latach działania mające na celu zapewnienie klientom banku dostępu do produktów depozytowo-transakcyjnych o najwyższej jakości, zarówno w postaci odpowiednich rozwiązań jak i specjalistycznego wsparcia Ekspertów Cash Management.

Ponadto w odpowiedzi na potrzeby podmiotów podlegających konsolidacji finansów publicznych w pierwszym kwartale 2015r. Bank rozpoczął obsługę rachunków depozytowych Ministra Finansów zapewniając rozwiązania systemowe umożliwiające sprawne zarządzanie sumami depozytowymi wszystkich (376) sądów powszechnych w Polsce,

Projekt obejmował w szczególności:

- integrację bankowości elektronicznej BGK z centralnym systemem kadrowo-finansowym Ministerstwa Sprawiedliwości
- przeprowadzenie bilansów otwarcia dla ponad 1 200 rachunków głównych sum depozytowych w pięciu walutach,
- przeprowadzenie szkoleń dla pracowników księgowości blisko 150 nowych sądów nieobsługiwanych dotychczas przez BGK.

W lipcu 2015 rozpoczęto obsługę transakcyjną produktu „Żelazny Pieniądz” – rachunków sum depozytowych dla wszystkich aresztów śledczych i zakładów karnych w Polsce (155 jednostek). W tym celu opracowano rozwiązanie dedykowane wyłącznie dla Służby Więziennictwa, pozwalające między innymi na integrację bankowości elektronicznej BGK z systemem finansowo-księgowym SW.

5.10 PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNszOWEGO (SBC)

Realizacja zobowiązań dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (d. KFM)

W ramach obsługi programów rządowych popierania budownictwa mieszkaniowego w obszarze SBC (realizacja zobowiązań zlikwidowanego KFM) w 2015r. udzielone zostały 4 kredyty w łącznej kwocie 30,4 mln zł, przeznaczone na wybudowanie 362 mieszkań na wynajem.

Realizacja przez Bank zobowiązań kredytowych i liczba finansowanych mieszkań dla poszczególnych edycji programu rządowego została przedstawiona w tabeli 22.

TABELA 22: Kredyty udzielone w 2015r. ze środków d. KFM

Edycja	Liczba udzielonych kredytów	Wartość udzielonych kredytów w mln zł	Liczba finansowanych mieszkań
Kredyty na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane			
2008	3	29,5	344
2009	1	0,9	18
Razem	4	30,4	362

W ramach przedsięwzięć, których budowę współfinansowano ze środków zlikwidowanego KFM, w 2015r. zostało oddanych do użytkowania 177 mieszkań.

Na koniec 2015r., w ramach zlikwidowanego KFM oprócz obsługi istniejącego portfela kredytowego pozostały jeszcze zobowiązania wynikające z 4 promes udzielenia kredytu na kwotę około 62,4 mln zł przeznaczonych na finansowanie

projektów związanych z budową 756 mieszkań na wynajem oraz wypłata transz kredytów dla inwestycji obejmujących 883 mieszkania znajdujące się w fazie budowy.

Informacje o głównych wielkościach dotyczących SBC przedstawiono w tabeli 23.

TABELA 23: Główne wielkości charakteryzujące działalność SBC (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Kredyty brutto	5 854,1	5 623,8	-230,3	-3,9%
Rezerwy celowe na kredyty	45,8	40,9	-4,9	-10,7%
Zaciągnięte kredyty i pożyczki	1 121,0	963,9	-157,1	-14,0%
Wielkości rzeczowe:				
Wartość wypłaconych kredytów	20,6	32,9	12,3	59,7%
Wartość udzielonych kredytów:	50,2	30,4	-19,8	-39,4%
Liczba mieszkań finansowanych udzielonymi kredytami	563	362	-201	-35,7%

W 2015r. udzielono kredytów w kwocie o 19,8 mln zł niższej (-39,4%) niż rok wcześniej, wolumen portfela kredytów SBC spadł o 230,3 mln zł (-3,9%), a rezerwy celowe obniżyły się do poziomu 40,9 mln zł (-10,7%).

Wyodrębnienie lokali na własność

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych umożliwia wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych wybudowanych przy udziale kredytów udzielonych przez BGK.

W 2015r. w ramach procedury wyodrębniania lokali na własność:

- 46 kredytobiorców złożyło 160 wniosków dotyczących wyodrębnienia na własność lokali mieszkalnych współfinansowanych 112 kredytami,
- z zasobów 36 kredytobiorców zostały spłacone zobowiązania dla 288 lokali mieszkalnych, współfinansowanych w ramach 101 umów kredytu, w tym :
 - 1) 16,4 mln zł z tytułu spłaty zadłużenia,
 - 2) 1,8 mln zł z tytułu spłaty umorzenia (zgodnie z ustawą przekazane do Funduszu Dopłat).

Działalność własna i nowy program

W ramach działalności własnej Bank w 2015r. udzielił 14 kredytów budowlanych w łącznej kwocie 37,1 mln zł, przeznaczonych na budowę 562 mieszkań na wynajem oraz zorganizował 3 emisje obligacji w łącznej kwocie 15,7 mln zł z przeznaczeniem na wybudowanie 145 mieszkań.

W 2015 roku Bank był zaangażowany w prace związane z przygotowaniem nowego programu finansowania SBC. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (MIR), we współpracy z Bankiem i Ministerstwem Finansów oraz po konsultacjach ze środowiskiem TBS, opracowało wstępne założenia programu. Przeprowadzono szereg analiz, opracowano szczegółowe rozwiązania dot. pomocy publicznej w programie oraz współpracowano z MIR w opracowaniu aktów prawnych, równoległe prowadząc prace związane z przygotowaniem Banku do obsługi operacyjnej programu.

W październiku 2015r. weszła w życie nowelizacja ustaw wprowadzająca nowy program oraz rozporządzenie Rady Ministrów określające jego zasady. Program rządowy zakłada budowę co najmniej 30 tysięcy mieszkań na wynajem o umiarkowanej stawce czynszu dla osób, których nie stać na zakup mieszkania lub najem komercyjny. Preferencyjnie oprocentowane finansowanie (WIBOR 3M bez marży) może przybrać formę długoterminowego kredytu lub organizacji emisji obligacji z gwarancją ich nabycia przez BGK. Bank zapewni finansowanie w kwocie 4,5 mld zł, po 450 mln zł w ramach każdej z 10 rocznych edycji programu, począwszy od 2016r.

W IV kwartale 2015r. Bank podjął szereg działań promocyjnych dotyczących nowego programu. Uczestniczył w spotkaniach z organizacjami zrzeszającymi inwestorów SBC (towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe) oraz rozpoczął kontynuowany w 2016r. cykl konferencji regionalnych przeznaczonych dla jednostek samorządu terytorialnego oraz współpracujących z nimi inwestorów.

5.11 FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ)

Fundusz Żegluga Śródlądowej (FŻŚ) został powołany na mocy ustawy z dnia 28 października 2002r. o Funduszu Żegluga Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. Fundusz ma na celu wspieranie śródlądowego transportu wodnego poprzez dofinansowanie modernizacji taboru żeglugowego oraz innych przedsięwzięć dotyczących restrukturyzacji sektora żegluga śródlądowej, w tym przedsięwzięć mających na celu poprawę ochrony środowiska i bezpieczeństwa żegluga. Ustawa przewiduje możliwość dokonywania wypłat ze środków FŻŚ na rzecz armatorów z następujących tytułów:

- kredyty preferencyjne,
- dopłaty do kredytów komercyjnych i ich umorzenia,
- pożyczki oprocentowane i nieoprocentowane,
- wypłaty za trwałe wyłączenie statków z eksploatacji (tzw. złomowanie).

Obecnie jedyną formą wsparcia dla armatorów ze środków FŻŚ są kredyty preferencyjne. Wypłaty z pozostałych tytułów zostały, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, wstrzymane w związku z uznaniem ich przez Komisję Europejską za niedopuszczalne formy pomocy publicznej. Zmiany te nie znalazły dotychczas odzwierciedlenia w ustawie o FŻŚ.

Realizacja zadań Funduszu

W 2015r. łączne wpływy Funduszu Żegluga Śródlądowej wyniosły 4,9 mln zł, z czego 1,5 mln zł stanowił wpływ z tytułu dotacji z NFOŚiGW na 2015r. Wydatki FŻŚ wyniosły w 2015r. 4,2 mln zł. W 2015r. Fundusz udzielił 1 kredytu preferencyjnego na kwotę 150 tys. zł.

Podstawowe dane dotyczące działalności FŻŚ w 2015 roku przedstawione są w tabeli 24.

TABELA 24: Główne wielkości charakteryzujące działalność FŻŚ (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	46,7	46,3	-0,4	-0,9%
Kredyty brutto	5,5	4,4	-1,1	-20,0%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	1,2	0,4	-0,8	-66,7%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych oraz wpłat składek przez armatorów pomniejszone o zwrot niewykorzystanej kwoty dotacji z NFOŚiGW	3,9	-0,6	-4,5	-
Kwota udzielonych kredytów i dopłat	1,0	0,2	-0,8	-75,5%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2015r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 46,3 mln zł a portfel kredytowy brutto FŻŚ wyniósł 4,4 mln zł.

Zysk Funduszu ukształtował się na poziomie 0,4 mln zł. Podstawowe źródło przychodów FŻŚ stanowią przychody z tytułu inwestowania okresowo wolnych środków Funduszu oraz z odsetek od kredytów.

5.12 POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE

Obsługa bankowa zagranicznych zobowiązań i należności Skarbu Państwa

W 2015r. BGK realizował zadania wynikające ze współpracy z Ministerstwem Finansów w zakresie obsługi bankowej zagranicznych zobowiązań i należności Skarbu Państwa. Na koniec 2015r. wartość zagranicznych zobowiązań Skarbu Państwa będących w obsłudze BGK wyniosła 55,3 mld USD, a należności 1,6 mld USD.

Dystrybucja środków europejskich

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od stycznia 2010r. Bank obsługuje płatności ze środków europejskich na rzecz beneficjentów. W ramach umowy z Ministerstwem Finansów oraz umów z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Edukacji Narodowej i Ministerstwem Zdrowia Bank zobowiązany jest do:

- realizacji płatności ze środków europejskich i krajowego współfinansowania,
- prowadzenia rachunków bankowych w złotych do obsługi płatności,
- sporządzania zapotrzebowań na środki pieniężne na realizację płatności,
- współpracy z Ministerstwem Finansów, dysponentami poszczególnych części budżetowych oraz instytucjami składającymi zlecenia płatności w zakresie niezbędnym do ich realizacji, w tym do prowadzenia sprawozdawczości, rejestracji zwrotów środków i prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie.

Od początku świadczenia tej usługi, do końca 2015 roku zrealizowano:

- 719 584 zlecenia płatności na kwotę ogółem 260,9 mld zł, z czego 11 820 zleceń płatności o wartości 649,9 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013;
- 10 957 zleceń płatności na kwotę 2,1 mld zł ze środków europejskich – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

W 2015r. w ramach tej usługi zrealizowano:

- 86 952 zlecenia płatności na kwotę ogółem 41,7 mld zł, z czego 1 385 zleceń płatności o wartości 86,1 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013;
- 10 957 zleceń płatności na kwotę 2,1 mld zł ze środków europejskich – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

W 2009r. BGK rozpoczął obsługę pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie operacji realizowanych w ramach kilku działań PROW 2007-2013. Dzięki systemowi wyprzedzającego finansowania beneficjenci - jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz lokalne grupy działania (LGD) – uzyskali możliwość sprawniejszej realizacji projektów w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, tworzenia systemu zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, aktywizacji ludności wiejskiej, stymulowania powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, a także budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego.

Od początku trwania programu zawarto 5 518 umów pożyczki na kwotę 3,8 mld zł, z czego w 2015r. zawarto 325 umów na kwotę 215 mln zł.

Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych o stałej stopie procentowej (DOKE)

Od czasu wprowadzenia Programu DOKE w 2003r., BGK udzielił ogółem 47 przyrzeczeń objęcia wsparciem kredytów eksportowych finansujących kontrakty eksportowe o łącznych kwotach wynoszących 1 446 mln USD, 850,9 mln EUR, 380 mln NOK oraz 165,7 mln CAD. W 2015 roku wpłynęły do BGK dwa wnioski o wydanie przyrzeczenia podpisania umowy DOKE. W przypadku jednej z tych transakcji umowa DOKE została zawarta w styczniu 2016r. Dotyczy ona kontraktów na sumę 165,7 mln CAD, a objęła wsparciem kredyt eksportowy na 135,8 mln CAD. Przyrzeczenie wydane do drugiej transakcji wygasło bez wykorzystania. W styczniu 2016r. BGK otrzymał jeden wniosek o wydanie przyrzeczenia podpisania umowy DOKE, który dotyczy kontraktu eksportowego o wartości 50,39 mln EUR. Uwzględniając umowę DOKE podpisaną w styczniu 2016r. łączna wartość wspieranych kontraktów eksportowych, w ramach administrowanego przez BGK Programu, wyniosła 343,2 mln EUR oraz 165,7 mln CAD, które są finansowane kredytami o wartości 630 mln DKK, 1 345 mln NOK i 135,8 mln CAD.

Program „Finansowe Wspieranie Eksportu”

Na mocy przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 28 lipca 2009r. (z późniejszymi zmianami) rządowego programu „Finansowe Wspieranie Eksportu” BGK udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów finansujących zakup polskich towarów i usług, kredytów na prefinansowanie eksportu oraz refinansuje kredyt dostawcy. W 2015 roku Bank udzielił w ramach programu kredytów o łącznej wartości 442 mln zł. Łączna wartość kredytów udzielonych od początku działania programu do końca 2015r. wyniosła 1 825 mln zł. Zaangażowanie bilansowe na koniec 2015r. wyniosło 1 028,1 mln zł.

Wypłata rekompensat z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP

Od 2006r. Bank prowadzi obsługę wypłat świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP (tzw. ustawa zabużańska z 8 lipca 2005r.). Od początku prowadzenia wypłat do końca grudnia 2015 roku Bank wypłacił 62,8 tysiąca rekompensat na kwotę 3 718,6 mln zł. W samym 2015r. dokonano ponad 4 tysiące wypłat o wartości 336,1 mln zł.

Fundusz Kredytu Technologicznego (FKT)

Kredyt Technologiczny – perspektywa 2014-2020

Od 2015r. wsparcie przedsiębiorców w zakresie wdrażania nowych technologii jest kontynuowane w ramach nowej perspektywy finansowej UE, ze środków pochodzących z Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (PO IR). „Kredyt na innowacje technologiczne” w ramach poddziałania 3.2.2. PO IR to instrument wsparcia finansowego mający na celu podniesienie innowacyjności i konkurencyjności MŚP poprzez umożliwienie im wdrożenia innowacji technologicznych, będących wynikiem własnych prac badawczo-rozwojowych lub wynikiem prac badawczo-rozwojowych nabywanych przez przedsiębiorców. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w formie premii technologicznej na lata 2014-2020 wynosi ponad 422 mln EUR. W dniu 7 grudnia 2015r. uruchomiony został pierwszy nabór wniosków o dofinansowanie, realizowany w formule konkursu. Kwota przeznaczona na ten konkurs wynosi 303 mln zł. Do końca 2015r. w generatorze wniosków o dofinansowanie zarejestrowało się 391 wnioskodawców. Termin zakończenia naboru przypadał na 29 stycznia 2016r.

Kredyt Technologiczny – perspektywa 2007-2013

Zgodnie z ustawą z dnia 30 maja 2008r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej od 1 stycznia 2009r., działający w strukturze Banku FKT został przekształcony w państwowy fundusz celowy, a od 2009r. został włączony do Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (PO IG) na lata 2007-2013 jako działanie 4.3 Kredyt technologiczny. Program przewidywał spłatę części kapitału kredytu technologicznego w formie premii technologicznej. Wnioski o przyznanie premii technologicznej zaczęły napływać do BGK od lipca 2009r. Proces zawierania umów o dofinansowanie zakończył się w czerwcu 2014r., natomiast proces wypłaty premii technologicznej został zakończony z dniem 31 grudnia 2015r. W 2016r. prowadzony będzie monitoring i kontrola trwałości projektów.

Łącznie we wszystkich naborach w ramach PO IG do BGK wpłynęło 1 528 wniosków, podpisano 717 umów o dofinansowanie na łączną kwotę 1 859,8 mln zł, rozwiązano/wypowiedziano 57 umów na kwotę 174 mln zł, zrealizowano 660 umów i wypłacono beneficjentom dofinansowanie na łączną kwotę 1 667,7 mln zł.

Regionalne Programy Operacyjne

W 2015r. BGK kontynuował realizację zadań, związanych z wdrażaniem instrumentów inżynierii finansowej przy wykorzystaniu funduszy unijnych, w ramach **Regionalnych Programów Operacyjnych 2007 – 2013, Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007 - 2013 oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013.**

Inicjatywa JEREMIE (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises – Wspólne europejskie zasoby dla MŚP) jest mechanizmem pozadotacyjnego wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) ze środków publicznych ustanowionym przez Komisję Europejską. Inicjatywa JEREMIE realizowana jest przez BGK na terenie sześciu województw (dolnośląskie, łódzkie, pomorskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie – od jesieni 2009r. oraz mazowieckie – od grudnia 2012r.). W ramach zawartych umów z Instytucjami Zarządzającymi RPO Bank w tych projektach, pełni funkcję menedżera Funduszy Powierniczych JEREMIE (MFP).

Zgodnie z pierwotnymi założeniami ujętymi w umowach o dofinansowanie projektów Inicjatywa JEREMIE miała wejść w fazę wygaszania na przełomie IV kwartału 2015r. i I kwartału 2016r. Jednakże w wyniku podjętych przez Bank działań zawarto aneksy do wszystkich umów o dofinansowanie. Ich efekty zestawiono w tabeli 25.

TABELA 25: Efekty aneksowania umów o dofinansowanie

Województwo	Nowy okres realizacji Projektu*	Uwagi
dolnośląskie	31 grudnia 2015r.**	pasywna obsługa umowy, wygaszanie projektu
łódzkie	31 marca 2017r.	dokapitalizowanie funduszu: +30 mln zł
mazowieckie	30 czerwca 2016r.	do negocjacji dalszy tryb realizacji umowy po tym terminie
pomorskie	31 marca 2016r.	przejęcie zarządzania funduszem przez nowy podmiot***
wielkopolskie	30 czerwca 2016r.	aktywna obsługa projektu, deklaracja dalszej współpracy
zachodniopomorskie	30 września 2016r.	aktywna obsługa projektu, deklaracja dalszej współpracy

* zakończenie realizacji umów o dofinansowanie nastąpi z chwilą zatwierdzenia sprawozdania końcowego z realizacji danego programu operacyjnego (ok. I kwartału 2018r.)

** w woj. dolnośląskim nie zmieniono daty zakończenia realizacji Projektu

*** w woj. pomorskim, po 1 kwietnia 2016r. Bank będzie obsługiwał jeszcze 1 produkt kapitałowy a IZ WP sfinansuje 3 etaty na poczet tej obsługi

Łączna kwota, którą Bank dysponuje w ramach realizacji programów JEREMIE wynosi 1 759 mln zł. W projektach JEREMIE Bank nie otrzymuje wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji MFP, a jedynie otrzymuje zwrot kwalifikowanych kosztów ponoszonych w związku z pełnieniem tej funkcji (tzw. koszty zarządzania).

Do końca grudnia 2015r. BGK zawarł 272 umowy z Pośrednikami Finansowymi (PF) na łączną kwotę 3 078 mln zł, w ramach pięciu produktów finansowych, tj. pożyczka globalna i produkty dedykowane (184 umowy o łącznej wartości 1 840 mln zł), reporeczenie (63 umowy o wartości 989 mln zł), poręczenie portfelowe (23 umowy o wartości 204 mln zł) oraz fundusz kapitałowy (2 umowy o wartości 45 mln zł). Dotychczas w ramach Projektów 29 032 przedsiębiorców otrzymało pomoc zwrotną o łącznej wartości 5 069 mln zł, przy wykorzystaniu środków z Programów Operacyjnych na poziomie 2 993 mln zł. W tabeli 26 zaprezentowano stan realizacji projektów.

TABELA 26 Stan realizacji projektów w poszczególnych województwach przedstawia poniższa tabela.

Województwo / region	Wartość środków powierzona BGK (w mln zł)	Wartość umów z PF * (w mln zł)	Środki udostępnione PF (%) [3/2]	Liczba umów zawartych z PF	Wartość wsparcia dla MŚP ze środków RPO/PO RPW (w mln zł)	Stopień wykorzystania środków RPO /PO RPW przez MŚP (%) [6/2]	Liczba wspartych MŚP
dolnośląskie	406	613	151%	60	613	151%	5 916
łódzkie	219	270	123%	29	268	122%	2 438
mazowieckie	66	116	176%	18	109	165%	1 513
pomorskie	287	521	182%	58	468	162%	5 603
wielkopolskie	501	1 063	212%	60	1 063	212%	8 406
zachodniopomorskie	280	495	177%	47	472	169%	5 156
łącznie	1 759	3 078	175%	272	2 993	170%	29 032

* W wyniku zastosowania mechanizmu dźwigni finansowej (CAP, tj. wypłacania poręczeń do określonej wartości portfela), a także w wyniku coraz większej skali uwalnianych środków wynikających ze spłat dokonanych przez MŚP, możliwe jest zawieranie z Pośrednikami Finansowymi kolejnych umów, których wartość przekracza alokację pierwotną z danego programu operacyjnego.

Inicjatywa JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji na obszarach miejskich) jest mechanizmem zakładającym zwrotne wykorzystanie środków europejskich alokowanych w Regionalnych Programach Operacyjnych na rozwój miast. Inicjatywa JESSICA realizowana jest przez BGK na terenie trzech województw: wielkopolskiego, pomorskiego (wspólnie z partnerem: Agencją Rozwoju

Pomorza S.A.) oraz mazowieckiego (wspólnie z dwoma partnerami: Agencją Rozwoju Mazowsza S.A. i Mazowiecką Agencją Energetyczną Sp. z o.o.). Łącznie w ramach JESSICA BGK zarządza kwotą ponad 700 mln zł, co stanowi prawie 70% środków przeznaczonych na wdrażanie tej inicjatywy w Polsce.

Od początku funkcjonowania inicjatywy do końca 2015r. do BGK wpłynęło 218 wniosków na kwotę 2 000,2 mln zł i przyznano 103 pożyczki o wartości 703,2 mln zł. W roku 2015 przyznano 21 pożyczek na kwotę 26,1 mln zł.

Wsparcie dla firm w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW). BGK realizuje Projekt indywidualny, jako Działanie I.2 Instrumenty inżynierii finansowej Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013, pod nazwą „Reporęczenia i pożyczki szansą na zwiększenie finansowania zewnętrznego MSP. Instrumenty wsparcia funduszy poręczeniowych i pożyczkowych w Polsce Wschodniej”. Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, z udziałem krajowego wkładu publicznego. Celem Projektu jest zwiększenie dostępności małych i średnich przedsiębiorstw z obszaru Polski Wschodniej do zewnętrznych źródeł finansowania, poprzez wykorzystanie zwrotnych instrumentów inżynierii finansowej. BGK wspiera wyłonione w konkursach instytucje finansowe (fundusze poręczeniowe i pożyczkowe). Podmiotom tym BGK udziela reporeczeń z tytułu zobowiązań wynikających z poręczeń, bądź pożyczek globalnych przeznaczonych na kredyty i pożyczki dla przedsiębiorców. Ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach Projektu są mikro, mali i średni przedsiębiorcy z pięciu województw Polski Wschodniej: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego.

Projekt realizowany jest przez BGK na podstawie umowy o dofinansowanie Projektu z 31 sierpnia 2009r., zawartej pomiędzy PARP (Instytucja Pośrednicząca PO RPW) a BGK.

W wyniku działań podjętych przez Bank pierwotny termin zakończenia realizacji projektu (31 grudnia 2015r.) został przesunięty do dnia 30 września 2016r.

Na mocy umowy oraz zawartych do niej aneksów, zwiększających kwotę alokacji, Bank otrzymał środki na realizację Projektu w łącznej kwocie 199,1 mln zł. Od początku projektu do końca 2015r. BGK ogłosił siedem konkursów na wybór Pośredników Finansowych, trzy w ramach produktu gwarancyjnego (2010r., 2011r.; 2013r.) oraz cztery na pożyczkę globalną (2012r.; 2013r.; 2 konkursy w 2015r.). W ich wyniku, do końca 2015r., zostały zawarte 42 umowy z instytucjami finansowymi na łączną kwotę 234,4 mln zł (w tym 3 umowy reporeczenia na łączną kwotę 23,4 mln zł oraz 39 umów pożyczki globalnej na łączną kwotę 211 mln zł). Ostatni, czwarty konkurs na produkt Pożyczka Globalna zostanie rozstrzygnięty na początku 2016r. Na koniec 2015r. wsparcie w ramach Projektu otrzymało 2 911 mikro, małych i średnich przedsiębiorstw z Polski Wschodniej w łącznej kwocie 264,8 mln zł, z czego 233,3 mln zł to środki Projektu (BGK). W samym roku 2015 wsparcie otrzymało 565 przedsiębiorstw w kwocie 58 mln zł.

Programy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

W 2015r. BGK realizował dwa programy na zlecenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Od lipca 2012r. Bank pełni rolę Beneficjenta Systemowego w Pilotażowym Projekcie **Finansowania Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES)**, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt zakłada wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej, udzielane w formie preferencyjnych pożyczek oraz bezpłatnych usług doradztwa, mających pomóc pożyczkobiorcom w efektywnym wykorzystaniu środków pożyczek. Wsparcie udzielane jest na terenie całego kraju przez Pośrednika Finansowego, wybranego przez BGK w drodze przetargu nieograniczonego.

Od początku wdrażania pilotażu podpisano 398 umowy pożyczki na łączną kwotę 312,4 mln zł, stanowiącą 124% kapitału początkowo przeznaczonego na pożyczki. Spłaty pożyczek systematycznie powiększają pulę środków na kolejne pożyczki, które będą udzielane do końca 2016r. Na przestrzeni 2015r. kontynuowane były prace dotyczące wdrożenia nowego instrumentu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej, w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa w tym zakresie pomiędzy Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i BGK powinna zostać podpisana do końca kwietnia 2016r.

Bank pełni rolę operatora środków w ramach **Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”**, realizowanego od 2014r. na terenie całego kraju (wcześniej – w 2013r. – w trzech województwach uruchomiony został pilotaż Programu). W ramach Programu, studenci, absolwenci szkół i uczelni oraz osoby bezrobotne mogą skorzystać z nisko

oprocentowanych pożyczek z przeznaczeniem na podjęcie działalności gospodarczej lub utworzenie stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej. Dodatkowo, osoby które uzyskały pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej mogą skorzystać z bezpłatnych usług doradztwa i szkolenia.

Za udzielanie pożyczek, a także świadczenie usług szkolenia i doradztwa odpowiedzialni są pośrednicy finansowi wybrani przez Bank w postępowaniach przetargowych. BGK monitoruje ich działalność w całym okresie realizacji Programu. Do końca 2015r. udzielonych zostało 2 021 pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz 50 pożyczek na utworzenie miejsca pracy dla osób bezrobotnych.

BGK prowadził również szereg powierzonych mu programów o mniejszej skali działania.

6. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZY PRZEPŁYWOWYCH I ICH WYNIKI FINANSOWE

Zgodnie z postanowieniami statutu BGK oraz odrębnych ustaw i innych aktów prawnych, Bank sporządza bilanse, rachunki zysków i strat poszczególnych funduszy związanych z działalnością zleconą, w tym również funduszy przepływowych.

Aktywa i zobowiązania funduszy przepływowych nie są wykazywane w bilansie Banku ponieważ nie spełniają definicji aktywów i zobowiązań Banku. Bank jest jednostką organizacyjną, która na mocy stosownych ustaw kieruje polityką finansową i operacyjną funduszy przepływowych, lecz nie sprawuje nad nimi kontroli, gdyż Bank nie osiąga korzyści ekonomicznych z ich działalności oraz nie ponosi ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami.

6.1 KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)

Krajowy Fundusz Drogowy (KFD) został powołany na mocy znowelizowanej ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, jako specjalistyczny fundusz związany z finansowaniem realizacji projektów drogowych w ramach rządowego Programu Budowy Dróg Krajowych. Głównym celem działalności Funduszu jest gromadzenie i wydatkowanie środków na finansowanie budowy i przebudowy autostrad, dróg ekspresowych i pozostałych dróg krajowych, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Ze środków Funduszu finansuje się również wydatki przewidziane przepisami o drogach publicznych i o transporcie drogowym oraz płatności na rzecz spółek realizujących i eksploatujących odcinki autostrad płatnych, a także finansuje wdrożenie, budowę i eksploatację systemów poboru opłat za przejazdy po drogach krajowych pojazdów samochodowych oraz koszty usług doradczych związanych z budową i przebudową dróg krajowych.

Realizacja zadań Funduszu

Łączne wpływy KFD w 2015r. wyniosły 11 427,8 mln zł. Wpływy z podstawowego źródła zasilania Funduszu, z opłaty paliwowej, w części przypadającej na rzecz Funduszu osiągnęły poziom 3 972,4 mln zł.

Wpływy z tytułu refundacji wydatków poniesionych na inwestycje współfinansowane z budżetu UE wyniosły 2 988,0 mln zł. Z tytułu refundacji w ramach perspektywy UE 2014 – 2020 wpłynęły środki w wysokości 1 596,8 mln zł, w ramach perspektywy UE 2007 – 2013: z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko [PO IIŚ] wpłynęła kwota 1 064,9 mln zł, z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej [PO RPW] – kwota 65,5 mln PLN, a z tytułu płatności końcowych w ramach projektów z perspektywy UE 2004 – 2006 wpłynęła kwota 260,7 mln PLN. Wpływy z kredytów w 2015r. wyniosły 2 170,7 mln zł. Uruchomione zostały transze kredytów EBI:

- „Projekt: A1 Stryków-Pyrzowice - A (A1 Stryków - Tuszyn)” w wysokości 290 mln zł,
- „Projekt: Drogi w Sieci TEN-T w Polsce Wschodniej (A4 i S17)” w wysokości 240 mln zł,
- „Projekt: A1 Toruń-Stryków - B w wysokości 250 mln zł,
- „Projekt: Droga ekspresowa S7 (Gdańsk - Warszawa - Kraków)” – 2 transze w łącznej wysokości 480 mln zł,
- „Projekt: Droga ekspresowa S8 (Warszawa - Białystok)” w wysokości 229,6 mln zł,
- „Projekt: Droga ekspresowa S3” w wysokości 220 mln zł,
- „Projekt: Droga ekspresowa S5 (Bydgoszcz - Wrocław)” – 2 transze w łącznej wysokości 291,9 mln zł

Uruchomiono też ostatnią transzę kredytu NBI „A1 Stryków – Tuszyn” w wysokości 169,2 mln zł.

W 2015r. podpisane zostały pomiędzy BGK a EBI trzy umowy finansowe, na mocy których na rzecz KFD zostały udzielone kredyty na łączną kwotę 1 350 mln EUR. Pierwsza z nich została podpisana w marcu 2015 roku i na jej mocy został udzielony kredyt: „Projekt: Modernizacja dróg w Polsce III” w wysokości 550 mln EUR. Następnie w lipcu 2015 roku zostały podpisane pomiędzy BGK a EBI dwie umowy finansowe, na mocy których zostały udzielone kredyty: „Projekt: Droga ekspresowa S5 II (nowe Marzy – Bydgoszcz - Wrocław)” w wysokości 550 mln EUR oraz „Projekt: Obwodnica Warszawy III)” w wysokości 250 mln EUR.

Uruchomienie pierwszych transz w/w kredytów zaplanowano w 2016r., po spełnieniu wymaganych warunków wypłaty transz (m.in. po podpisaniu Umów Gwarancji i Umów Projektu dotyczących poszczególnych kredytów).

łączne wydatki z Krajowego Funduszu Drogowego w 2015r. wyniosły 12 743,9 mln zł. Na kwotę wydatków złożyły się w szczególności:

- płatności z tytułu zadań drogowych realizowanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w kwocie 8 658,8 mln zł,
- wydatki związane z obsługą obligacji oraz kredytów, które wyniosły 2 335,9 mln zł. Z tej kwoty na obsługę obligacji przeznaczono 1 359,8 mln zł, a na obsługę kredytów wydatkowano 976,1 mln zł,
- wydatki związane z finansowaniem systemów poboru opłat za przejazd w kwocie 357,7 mln zł,
- wydatki na rzecz Spółek, które wyniosły 1 306,2 mln zł,
- wypłaty dla podwykonawców na podstawie ustawy o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych w kwocie 71,6 mln zł.

Struktura przepływów finansowych KFD w 2014 roku przedstawiona jest w tabeli 27.

TABELA 27: Przepływy finansowe KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	3 863,9	3 972,4	108,5	2,8%
Wpływy środków z Funduszy UE	5 187,1	2 988,0	-2 199,1	-42,4%
Wpływy z tytułu zaciągniętych zobowiązań kredytowych	5 314,4	2 170,7	-3 143,7	-59,2%
Wpływy z tytułu emisji obligacji	1 289,1	0,0	-1 289,1	-100,0%
Wpływy z poboru opłat za przejazd	1 440,8	1 561,9	121,1	8,4%
Wpływy z opłat drogowych, kar i grzywien	192,4	181,7	-10,7	-5,6%
Wpływy od Spółek	131,9	130,0	-1,9	-1,4%
Środki budżetowe	11,9	26,9	15,0	126,1%
Pozostałe wpływy	209,4	295,6	86,2	41,2%
Wpływy z tytułu kwot odzyskanych przez GDDKiA na podstawie ustawy o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych	16,8	13,0	-3,8	-22,6%
Inne wpływy	98,9	87,6	-11,3	-11,4%
RAZEM WPŁYWY	17 756,6	11 427,8	-6 328,8	-35,6%
Wydatki na zadania inwestycyjne, proces przygotowania oraz odnowy i utrzymanie sieci drogowej	6 726,5	8 658,8	1 932,3	28,7%
Wypłaty dla podwykonawców na podstawie ustawy o spłacie niektórych niezaspokojonych należności przedsiębiorców, wynikających z realizacji udzielonych zamówień publicznych	40,4	71,6	31,2	77,2%
Wydatki na obsługę kredytów i obligacji	9 484,3	2 335,9	-7 148,4	-75,4%
Wydatki na wynagrodzenie prowizyjne dla BGK	8,2	8,6	0,4	4,9%
Finansowanie systemów poboru opłat za przejazd	419,3	357,7	-61,6	-14,7%
Wypłaty na rzecz Spółek	1 271,0	1 306,2	35,2	2,8%
Usługi doradcze	15,5	0,0	-15,5	-100,0%
Gromadzenie danych o drogach publicznych	0,1	0,1	0,0	0,0%
Pozostałe wydatki	12,2	5,0	-7,2	-59,0%
RAZEM WYDATKI	17 977,5	12 743,9	-5 233,6	-29,1%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na dzień 31 grudnia 2015r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 45 443,0 mln zł, tj. o 1,8% wyższą od stanu z końca 2014r. Stan należności od sektora budżetowego, na który składa się równowartość wypłat zrealizowanych w ciężar zaciągniętych kredytów i obligacji wyemitowanych na rzecz KFD, wyniósł na koniec 2015r. 44 764,5 mln zł i był wyższy od stanu z końca 2014r. o 2 140,0 mln zł. Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD w kwocie 45 332,9 mln zł były wyższe od stanu na koniec 2014r. o 3,9%. Oprócz zobowiązań z tytułu wyemitowanych na rzecz Funduszu obligacji w wysokości 19 604,1 mln zł, pozycja ta obejmowała również kapitał i naliczone odsetki od kredytów EBI i kredytu Nordyckiego Banku Inwestycyjnego (NBI) w łącznej kwocie 25 728,8 mln zł.

Przychody z tytułu odsetek osiągnięty w całym 2015r. wysokość 48,0 mln zł. Koszty odsetkowe z tytułu kredytów i emisji obligacji BGK na rzecz Funduszu wyniosły 1 940,4 mln zł. Koszt wynagrodzenia prowizyjnego z tytułu prowadzenia Funduszu w 2015r. wyniósł 8,6 mln zł. W konsekwencji wynik finansowy KFD w 2014r. był ujemny i wyniósł 1 901,3 mln zł.

Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD w 2015r. przedstawione są w tabeli 28.

TABELA 28: Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Suma bilansowa	44 637,1	45 443,0	805,9	1,8%
Należności od SP z tyt. rozliczenia wypłat KFD	42 624,5	44 764,5	2 140,0	5,0%
Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD	43 647,4	45 332,9	1 685,5	3,9%
Wynik finansowy	-2 077,3	-1 901,3	176,0	-8,5%

6.2 FUNDUSZ KOLEJOWY (FK)

Fundusz Kolejowy został utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego z dniem 9 lutego 2006r. na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. o Funduszu Kolejowym (Dz. U. z 2014r. poz. 1201, z późn. zm.). Celem Funduszu jest gromadzenie środków i finansowanie zadań polegających na przygotowaniu oraz realizacji budowy i przebudowy linii kolejowych, remontów i utrzymania linii kolejowych, likwidacji zbędnych linii kolejowych oraz wydatków bieżących PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. związanych z działalnością polegającą na zarządzaniu infrastrukturą kolejową. Finansowaniem z Funduszu Kolejowego w latach 2009-2020 objęto zadania w zakresie zakupu, modernizacji oraz napraw pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich wykonywanych na podstawie umowy o świadczenie usług publicznych. Beneficjentami tych środków Funduszu są samorządy województw.

Począwszy od 2009 roku Fundusz uzyskuje na ten cel dodatkowe zasilenia w stosunku do obowiązujących od dnia powstania Funduszu. Dodatkowe zasilenie w latach 2010-2015 wyniosło corocznie po 100 mln zł. Katalog wydatków z Funduszu Kolejowego obejmuje również możliwość finansowania lub współfinansowania zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej i do prowadzenia działań ratowniczych oraz możliwość sfinansowania nabycia od PKP S.A. przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, akcji PKP PLK S.A.

Realizacja zadań Funduszu

Wpływy Funduszu w 2015r. wyniosły 1 637,8 mln zł i wzrosły o 48,5%, w tym 1 618,1 mln zł stanowiły wpływy z tytułu opłaty paliwowej (wzrost o 48,3%). W 2015r. wydatki z Funduszu wyniosły 1 309,2 mln zł i były wyższe o 305,9 mln zł od wydatków poniesionych w 2014r. Wydatki na finansowanie Programu w 2015r. wyniosły 1 308,5 mln zł (wzrost o 30,5%). Wzrost dotyczył wydatków na infrastrukturę i remonty. W ramach Programu rzeczowo – finansowego w 2015r. z Funduszu wydatkowano:

- na zadania w zakresie inwestycji 369,8 mln zł,
- na zadania w zakresie remontów i utrzymania sieci 224,8 mln zł,
- na zakup, modernizację i naprawę pojazdów kolejowych dla samorządów województw 115,7 mln zł,
- na wydatki PKP PLK S.A. na zarządzanie infrastrukturą 598,1 mln zł.

Główne wielkości charakteryzujące FK w 2015r. przedstawiono w tabeli 29.

TABELA 29: Główne wielkości charakteryzujące działalność FK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	218,2	546,8	328,6	150,6%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	200,0	526,9	326,9	163,5%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	10,5	11,3	0,8	7,6%
Wpływy do Funduszu:	1 102,6	1 637,8	535,2	48,5%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	1 091,0	1 618,1	527,1	48,3%
Pozostałe wpływy	11,7	19,7	8,0	68,4%
Wydatki z Funduszu:	1 003,3	1 309,2	305,9	30,5%
Wydatki na realizację Programu Rządowego:	1 002,7	1 308,5	305,8	30,5%
<i>Na inwestycje w infrastrukturę kolejową</i>	187,1	369,8	182,7	97,6%
<i>Na remonty i utrzymanie infrastruktury kolejowej</i>	67,0	224,8	157,8	235,5%
<i>Na zakup, modernizację, naprawę pojazdów kolejowych - samorządy województw</i>	134,2	115,7	-18,5	-13,8%
<i>Na nabycie przez SP akcji i udziałów od PKP S.A.</i>	0,0	0,0	0,0	-
<i>Na wydatki PKP PLK S.A. na zarządzanie infrastrukturą</i>	614,3	598,1	-16,2	-2,6%
Pozostałe wydatki	0,6	0,7	0,1	16,7%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2015r. FK osiągnął sumę bilansową w wysokości 546,8 mln zł, tj. o 328,6 mln zł wyższą od osiągniętej na koniec 2014r. Wynik finansowy FK uzyskany w 2015r. wyniósł 11,3 mln zł.

6.3 FUNDUSZ DOPLĄT (FD)

W 2015r. ze środków Funduszu Dopłat (FD) BGK finansowało realizację zadań związanych z obsługą następujących programów:

- dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej – na podstawie *Ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej* (Ustawa o dopłatach),
- finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania – na podstawie *Ustawy z dnia 8 września 2006r. o finansowym wsparciu rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania* (Ustawa o finansowym wsparciu rodzin i innych osób),
- finansowego wsparcia budownictwa socjalnego - na podstawie *Ustawy z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych* (Ustawa o finansowym wsparciu budownictwa socjalnego),
- pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi – na podstawie *Ustawy z dnia 27 września 2013r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi* (Ustawa o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi).

Realizacja zadań Funduszu**Dopłaty do oprocentowania kredytów**

W ramach programu dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej BGK kontynuował współpracę z bankami w zakresie rozliczania dopłat do oprocentowania i nadwyżek odsetek spłacanych przez kredytobiorców z tytułu udzielonych przez banki kredytujące w latach 2003-2005 kredytów o stałej stopie procentowej. BGK realizuje dopłaty w okresach, gdy oprocentowanie umowne wg stałej stopy procentowej (6,5%) jest niższe od ustalonej ustawowo stawki WIBOR3M powiększonej o stałą marżę 1,5%, w przypadku, gdy oprocentowanie umowne jest wyższe - rozliczeniom podlegają nadwyżki odsetek spłacanych przez kredytobiorców.

Przekazane przez banki kredytujące do BGK w 2015r. nadwyżki odsetek od kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej wyniosły 0,3 mln zł, zwiększając stan FD z tego tytułu do kwoty 1,3 mln zł.

Rodzina na Swoim

Działania związane z obsługą programu finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania obejmowały bieżącą obsługę zawartych z bankami kredytującymi umów w sprawie stosowania dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych, obsługę rejestru docelowych kredytobiorców kredytu preferencyjnego, dokonywanie wypłat należnych kwot dopłat, a także kontrole w bankach kredytujących wykonywane w zakresie zgodności udzielonych kredytów i zastosowanych dopłat z obowiązującymi regulacjami.

Na koniec 2015r. w obsłudze banków kredytujących pozostawało 192 118 kredytów preferencyjnych udzielonych w latach 2007-2013. łączna kwota kredytów objętych dopłatami wyniosła 34 950,7 mln zł. Od początku obsługi programu do dnia 31 grudnia 2015r. z tytułu udzielonych kredytów preferencyjnych BGK przekazał bankom kredytującym łączną kwotę dopłat w wysokości 3 244,5 mln zł, z czego dopłaty przekazane w okresie 2015r. stanowiły kwotę 470,2 mln zł.

Wsparcie lokali socjalnych

Działania związane z obsługą programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego w 2015r. obejmowały zawieranie i prowadzenie obsługi umów o udzielenie finansowego wsparcia zawartych dla wniosków z edycji 2011-2014 oraz przeprowadzenie dwóch kwalifikacji wniosków 2015r. Od początku programu do 31 grudnia 2015r. wypłacono kwotę 346,1 mln zł, z czego w 2015r. 73,4 mln zł. W ramach edycji wiosennej 2015r. do udzielenia finansowego wsparcia z FD zakwalifikowano 71 wniosków na łączną kwotę 52,0 mln zł. W edycji jesiennej 2015r. do udzielenia finansowego wsparcia zakwalifikowano 102 wnioski na łączną kwotę 73,8 mln zł.

Od początku programu do dnia 31 grudnia 2015r. zawarto (z wyłączeniem umów rozwiązanych) 892 umowy na łączną kwotę wsparcia 544,7 mln zł, z czego w 2015r. 113 umów na łączną kwotę 83,9 mln zł. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2015r. inwestorzy zakończyli i rozliczyli 754 przedsięwzięć, w wyniku czego powstało 11 760 lokali oraz 917 miejsc w noclegowniach i domach dla bezdomnych.

Mieszkanie dla Młodych

Działania związane z obsługą rządowego programu pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi w okresie 2015 roku polegały na prowadzeniu ewidencji nabywców oraz dzieci nabywców, spełniających wymagania ustawowe do korzystania ze wsparcia finansowego, przekazywaniu kwot dofinansowania wkładu własnego/spłaty części kredytu, rozliczaniu z bankami kredytującymi przekazywanych środków oraz wykonywania przez BGK kontroli zgodności zastosowanego finansowego wsparcia z warunkami ustawy i umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2015r. z tytułu udzielonych kredytów z dofinansowaniem wkładu własnego BGK przekazał instytucjom kredytującym środki na finansowe wsparcie w łącznej wysokości 749,9 mln zł, z czego w 2015r. 535,7 mln zł.

Wykup mieszkań w ramach programu SBC

Zgodnie ze zmianami z 2011r. do ustawy z dnia 26 października 1995 roku o *niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego* (Dz. U. z 2013r. poz. 255) lokale mieszkalne w zasobach towarzystw budownictwa społecznego oraz spółdzielni mieszkaniowych, wybudowane przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez BGK, mogą być wyodrębnione na własność. Spłata przypadającej na lokal mieszkalny części umorzenia kredytu zasila FD. Spłaty części umorzeń kredytów przypadających na wyodrębnione na własność lokale mieszkalne będące w zasobach spółdzielni mieszkaniowych zasiliły FD w 2015r. kwotą w wysokości 1,8 mln zł, zwiększając stan FD z tego tytułu do kwoty 6,0 mln zł.

Główne dane dotyczące działalności FD w 2015 roku przedstawiono w tabeli 31.

TABELA 31: Główne wielkości charakteryzujące działalność FD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	445,5	349,7	-95,8	-21,5%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	445,4	349,5	-95,9	-21,5%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	4,2	1,1	-3,1	-73,8%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	883,2	978,1	94,9	10,7%
Wpłaty z tyt. Programu finansowego wsparcia rodzin w nabywaniu własnego mieszkania	587,0	457,9	-129,1	-22,0%
Wpłaty z tyt. programu wsparcia budownictwa socjalnego	62,3	73,4	11,1	17,8%
Wpłaty z tyt. programu pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi	214,2	535,7	321,5	150,1%

W 2015r. FD został zasilony dotacją z budżetu państwa w wysokości 978,1 mln zł, w tym 360,0 mln zł z przeznaczeniem na program finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania, 80,0 mln zł z przeznaczeniem na program finansowego wsparcia budownictwa socjalnego oraz 538,1 mln zł (w tym 524,0 mln zasilenia z budżetu państwa oraz 14,1 mln zwrotów finansowego wsparcia z powodu zmiany terminu wypłaty środków lub innych powodów ustawowych) przeznaczeniem na program pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi „Mieszkanie dla Młodych”.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

Suma bilansowa FD na 31 grudnia 2015r. wyniosła 349,7 mln zł i była o 95,8 mln zł niższa od stanu na koniec 2014r.

Wypracowany w 2015r. wynik finansowy FD wyniósł 1,1 mln zł i był niższy o 3,1 mln zł od uzyskanego w 2014r.

6.4 FUNDUSZ POŻYCZEK I KREDYTÓW STUDENCKICH (FPIKS)

Podstawą prawną działania Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPIKS), funkcjonującego w strukturach BGK od 1 października 1998r., jest ustawa o pożyczkach i kredytach studenckich z 1998r. Ustawowym celem działalności Funduszu jest rozszerzenie dostępu do szkolnictwa wyższego poprzez system preferencyjnych kredytów studenckich w formie dopłat do oprocentowania kredytów oraz w formie częściowego lub całkowitego umorzenia kredytów. Z Funduszu wypłacane są także środki na spłatę kredytów objętych poręczeniem BGK, w przypadku braku prawnych możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu realizowanego poręczenia kredytu.

Realizacja zadań Funduszu

W ciągu szesnastu lat funkcjonowania systemu kredytów studenckich z preferencyjnych kredytów skorzystało łącznie ponad 388 tysięcy studentów.

W 2015r. Fundusz wypłacił 27 mln zł środków z tytułu dopłat do odsetek kredytów studenckich, z umorzenia kredytu w całości lub części skorzystało 607 studentów, na łączną kwotę 2,2 mln zł.

W 2015r. FPIKS został zasilony środkami z budżetu w kwocie 27,3 mln zł, tj. o 17,5 mln zł niższymi od kwoty zasilenia w 2014r. Powodem niższego zasilenia były niższe dopłaty spowodowane obniżeniem stopy redyskonta weksli. Dotacja w tej wysokości wystarczyła na bieżącą i terminową realizację dopłat w 2015r.

Główne dane dotyczące działalności FPIKS przedstawiono w tabeli 32.

TABELA 32: Główne wielkości charakteryzujące działalność FPIKS (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	5,5	3,1	-2,4	-43,6%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	5,5	3,1	-2,4	-43,6%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	-0,6	-0,5	0,1	-16,7%
Wpływy z tyt. zasileń budżetowych	44,8	27,3	-17,5	-39,1%
Wyплаты środków z Funduszu:	44,9	29,1	-15,8	-35,2%
Dopłaty do odsetek kredytów studenckich	42,6	27,0	-15,6	-36,6%
Dopłaty do umorzeń kredytów studenckich	2,3	2,2	-0,1	-4,4%

Bilans oraz rachunek zysków i strat

W 2015r. suma bilansowa FPIKS wyniosła 3,1 mln zł i była niższa o 2,4 mln zł niż w 2014r.

Wynik finansowy na 2015r. zamknął się stratą na poziomie 0,5 mln zł i był wyższy o 0,1 mln zł w stosunku do 2014r.

6.5 FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR)

Celem Funduszu Termomodernizacji i Remontów jest pomoc finansowa Państwa w postaci premii termomodernizacyjnej i premii remontowej dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe umożliwiające oszczędność zużycia energii przeznaczonej na potrzeby komunalno-bytowe z wykorzystaniem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych, natomiast premia kompensacyjna stanowi częściową rekompensatę dla właścicieli lokali objętych czynszem regulowanym w latach 1994-2005.

Premie termomodernizacyjne i remontowe przyznawane są na podstawie zweryfikowanych audytów energetycznych i remontowych, wypłacane są po zakończeniu realizacji inwestycji i przeznaczone są na spłatę części kredytu zaciągniętego odpowiednio na przedsięwzięcie termomodernizacyjne i remontowe.

Realizacja zadań Funduszu

W 2015r. BGK współpracował z 12 bankami kredytującymi przy udzielaniu premii termomodernizacyjnej, premii remontowej oraz premii kompensacyjnej.

W 2015r. wpłynęło 3 019 nowych wniosków o premię termomodernizacyjną, remontową i kompensacyjną. Przyznano 3 160 premii na łączną kwotę 178,2 mln zł. Wydano 2 830 decyzji o wypłacie premii na łączną kwotę 148,9 mln zł, co było wielkością wyższą niż w roku 2014.

Kwota zobowiązań z tytułu przyznanych, a niewypłaconych premii termomodernizacyjnych, remontowych i kompensacyjnych na koniec 2015r. wyniosła 177 mln zł. Główne wielkości charakteryzujące FTIR w 2015 roku przedstawiono w tabeli 30.

TABELA 30: Główne wielkości charakteryzujące działalność FTIR (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2014	
	2014	2015	nominalna	%
Wielkości bilansowe:				
Suma bilansowa	438,7	413,5	-25,2	-5,7%
Dłużne papiery wartościowe wg cen nabycia	436,8	411,7	-25,1	-5,7%
Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:				
Wynik finansowy	1,9	3,9	2,0	105,3%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	330,0	120,0	-210,0	-63,6%
Liczba przyznanych premii (szt.)	3 398	3 160	-238	-7,0%
Liczba wypłaconych premii (szt.)	1 989	2 830	841	42,3%
Kwota przyznanych premii	185,5	178,2	-7,3	-3,9%
Kwota wypłaconych premii	107,7	148,9	41,2	38,3%

W 2015r. Fundusz otrzymał zasilenie z budżetu w wysokości 120,0 mln zł.

Bilans oraz rachunek zysków i strat

W stosunku do stanu z końca 2014r. suma bilansowa FTiR była niższa o 25,2 mln zł i ukształtowała się na poziomie 413,5 mln zł.

Wynik finansowy Funduszu za 2015r. ukształtował się na poziomie 3,9 mln zł i był to wynik wyższy od osiągniętego na koniec 2014r. o 2,0 mln zł.

6.6 FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK)

Fundusz Wsparcia Kredytobiorców działa na podstawie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy, z 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 poz. 1925).

Celem Funduszu jest zapewnienie zwrotnego wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie budżetu gospodarstwa domowego. Środki Funduszu pochodzą z wpłat kredytodawców proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni, zwrotów wsparcia oraz dochodów z tytułu inwestowania wolnych środków Funduszu. W dniu uruchomienia środki Funduszu wyniosą nie więcej niż 600 mln zł.

Bank będzie współpracował ze wszystkimi kredytodawcami, którzy zobowiązani są do wniesienia składki na FWK.

Wsparcie przyznaje się w oparciu o umowę zawieraną między kredytodawcą a kredytobiorcą. Wysokość wsparcia udzielanego kredytobiorcy określona jest w złotych jako równowartość przewidywanych 18 miesięcznych rat kapitałowych i odsetkowych kredytu mieszkaniowego, z tym że jeżeli wysokość przewidywanej miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej jest wyższa niż 1 500 zł, do określenia wysokości wsparcia przyjmuje się kwotę 1 500 zł. Wsparcie to będzie przekazywane zbiorczo w ratach miesięcznych na rachunek kredytodawcy.

Na wydatki Funduszu w 2016r. będą składały się wypłaty wsparcia oraz wynagrodzenie prowizyjne.

7. BGK W SPOŁECZEŃSTWIE

Bank Gospodarstwa Krajowego prowadzi szereg inicjatyw na rzecz rozwoju społecznego kraju. W roku 2015 działania związane z zaangażowaniem zostały uzupełnione o pomiar skutków społecznych działań podejmowanych przez BGK. Do najważniejszych działań prospołecznych podejmowanych przez Bank można zaliczyć:

- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem BGK,
- propagowanie wolontariatu,
- budowa kapitału społecznego,
- wyrównywanie szans.

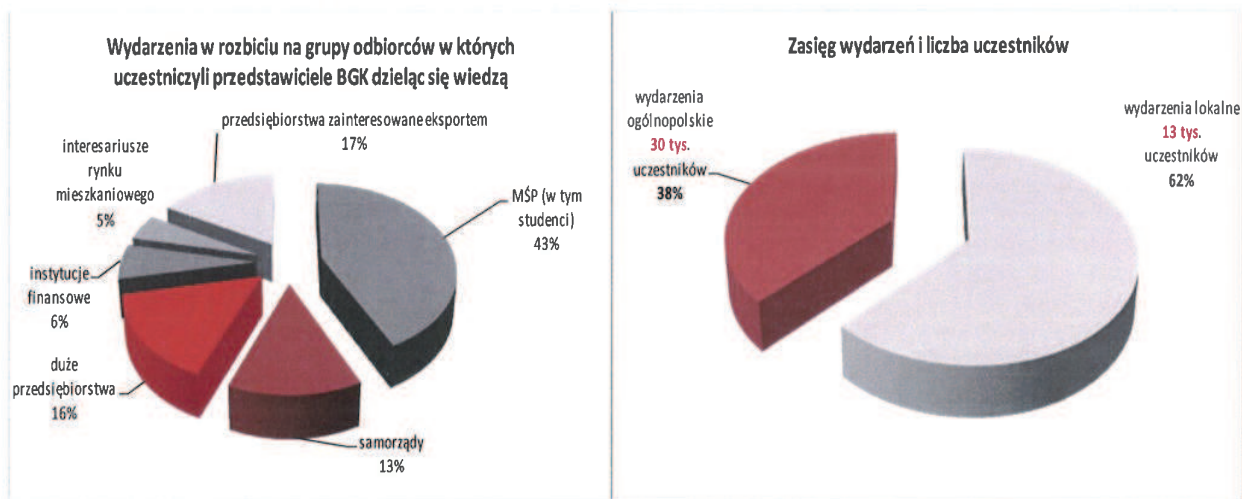
Mierzenie wpływu działalności BGK na przedsiębiorczość, inwestycje, środowisko i jakość życia Polaków

Bank Gospodarstwa Krajowego jest bankiem państwowym z określoną misją polegającą na wspieraniu rozwoju kraju. W celu badania oddziaływania projektów finansowanych przez BGK na rozwój społeczno-gospodarczy kraju, bank rozpoczął w 2015r. nową inicjatywę pod nazwą „Rating konwergencji”. Projekt ten ma służyć uwzględnianiu misji BGK jako państwowego banku rozwoju przy przyznawaniu finansowania oraz gromadzeniu informacji na temat tego, jak projekty finansowane przez BGK wpływają na rozwój kraju. Od 2013r. BGK prowadzi także coroczne badania ankietowe wśród beneficjentów swoich programów takich jak np. „Gwarancje *de minimis*”, aby znaleźć odpowiedź na pytanie, czy program spełnia swoją funkcję, w jakim stopniu jest dopasowany do potrzeb sektora MŚP oraz jakie było znaczenie programu w skali makro.

Dzielenie się wiedzą, doświadczeniem i kompetencjami pracowników BGK

BGK będąc jedynym bankiem rozwoju kraju gromadzi unikalną wiedzę i doświadczenie związane z prowadzoną działalnością. W 2015r. przedstawiciele banku zabrali głos podczas ponad 200 wydarzeń, których uczestnikami były kluczowe grupy odbiorców: prywatne przedsiębiorstwa, samorządy czy osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą. Ponadto eksperci BGK zasiadali w jury kilku konkursów, gdzie służyli swoją wiedzą i doświadczeniem przy ocenie kandydatów: Najlepsze Przedsiębiorstwo Społeczne Roku im. Jacka Kuronia, TOP Inwestycje Komunalne 2015, TOP Inwestycje Komunalne 2015 Polski Wschodniej i Plebiscyt Pracodawca Polski Wschodniej.

Rys. 5

Zaangażowanie społeczne BGK

Programy zaangażowania społecznego są realizowane przez **Fundację BGK**. Strategiczne obszary działań fundacji to wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, budowanie kapitału społecznego i edukacja obywatelska oraz popularyzacja idei wolontariatu.

Bank w 2015r. przekazał na działania statutowe Fundacji BGK darowiznę w wysokości 1,8 mln zł.

Wyrównywanie szans edukacyjnych

Fundacja BGK w ramach konkursu grantowego „Na dobry początek!” wspiera projekty edukacyjne skierowane do dzieci w wieku 2-8 lat mieszkających na terenach wiejskich i w miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców. W siódmej edycji konkursu (2014/2015) zrealizowane zostały 42 projekty edukacyjne z udziałem 1990 dzieci. W ósmej edycji konkursu (2015/2016) Fundacja BGK nagrodziła 50 projektów. Dofinansowanie w wysokości ponad 405 tys. zł otrzymały biblioteki, instytucje kultury oraz lokalne organizacje pozarządowe. 48 przedstawicieli grantobiorców wzięło udział w warsztatach poświęconych integracyjnym metodom pracy z grupą i działaniom animacyjnym inspirowanym pedagogiką zabawy.

W 2015r. Fundacja BGK ufundowała stypendia pomostowe dla 30 studentów pierwszego roku studiów. Program skierowany był do ambitnych i zdolnych maturzystów z małych miejscowości, pochodzących z niezamożnych rodzin, którzy chcą kontynuować naukę na uczelniach.

Budowa kapitału społecznego i edukacja obywatelska

W programie edukacji obywatelskiej „Młody Obywatel” młodzi ludzie uczą się pracy zespołowej i prowadzą działania na rzecz swoich społeczności lokalnych. W ramach 5. i 6. edycji programu uczniowie zajmowali się tematem działań w przestrzeni publicznej: badali najbliższą okolicę, starali się zmieniać ją na lepsze i angażować do tego lokalną społeczność, tworzyli sztukę miejską w formie murali, przygotowali gry miejskie. 18 najlepszych zespołów uczestniczyło w Ogólnopolskiej Prezentacji Projektów Młodzieżowych. W siódmej edycji programu, odbywającej się pod hasłem „Młody Obywatel na sportowo”, grupy młodzieżowe organizowały charytatywne wydarzenia sportowe z udziałem społeczności lokalnej („Ruch z sensem”), dokumentowały dawne gry i zabawy oraz przeprowadzały lokalne rozgrywki („Kronika sportowa”) lub debaty z udziałem władz lokalnych i społeczności na temat sportowego rozwoju okolicy i jej mieszkańców („Sztafeta dyskusji”). W 2015 roku w programie wzięło udział 5 933 uczniów i 707 nauczycieli z 516 grup projektowych.

We współpracy z Fundacją Rozwoju Wolontariatu Fundacja BGK zrealizowała drugą edycję programu „Mała ojczyzna – wspólna sprawa”. Jego celem jest przygotowanie młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z małych miejscowości do świadomego i aktywnego udziału w życiu społecznym. Dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z 9 województw 112 studentów-wolontariuszy przeprowadziło 51 gier terenowych i warsztatów edukacyjnych. Odbiorcami działań było 2 000 młodych osób.

Wspólnie z Fundacją Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego Fundacja BGK rozpoczęła realizację programu „Szkoly z mocą zmieniania świata”. Jego celem jest znalezienie polskich szkół wspierających rozwój kluczowych umiejętności społecznych (takich jak: empatia, uważność, praca w grupie, przywództwo, kreatywność i otwartość na zmiany) oraz upowszechnienie wartościowych praktycznych rozwiązań. „Szkoly z mocą”, które w 2016 roku zakwalifikują się do programu, będą mogły współpracować z innymi placówkami z całego świata.

Fundacja BGK była partnerem strategicznym organizowanego przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych Konkursu na Najlepsze Przedsiębiorstwo Społeczne Roku im Jacka Kuronia, fundując nagrodę w kategorii „pomysł na rozwój”. Została ona przyznana Diakonijnej Spółce Zatrudnienia sp. z o.o., która w Kwilczu w woj. wielkopolskim prowadzi zakład produkcji i obróbki elementów metalowych oraz zakład krawiecki, wspierając aktywizację społeczną i zawodową osób długotrwale bezrobotnych.

Wolontariat pracowniczy

BGK umożliwia swoim pracownikom udział w programach wolontariatu, zachęcając ich do wykorzystywania kompetencji zawodowych, organizując akcje charytatywne i udzielając granty na projekty zgłaszane przez pracowników. W siódmej edycji programu „Wolontariat jest super!” 166 pracowników BGK wzięło udział w realizacji 35 projektów społecznych na rzecz 7 000 odbiorców. Dla ponad 700 uczniów w 24 miejscowościach w ramach programu „Młody Obywatel” 24 wolontariuszy przeprowadziło 36 zajęć o finansach (łącznie 109 godzin lekcyjnych).

W programie „Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL” 7 wolontariuszy BGK przeprowadziło 49 lekcji o finansach dla młodzieży. W pomoc podopiecznym Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD „Helenów” zaangażowało się 15 wolontariuszy z rodzinami, a 7 wolontariuszy uczestniczyło w działaniach na rzecz pacjentów kliniki pediatrii i onkologii w Wojskowym Instytucie Medycznym.

8. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

8.1 ZASADY OGÓLNE

Ramy ładu korporacyjnego BGK określają następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr z 2014r., poz. 510 z późn. zm.);
- statut Banku Gospodarstwa Krajowego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 11 maja 2010r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 81, poz. 535, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015r., poz. 128, z późn. zm.);
- uchwała nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku (Dz. Urz. KNF Nr 11, poz. 42);
- uchwała nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu (Dz. Urz. KNF Nr 8, poz. 39, z późn. zm.).

Ustawa o BGK określa zadania, zakres działalności oraz organizację Banku. Do podstawowych celów działalności BGK, w zakresie określonym ustawą o BGK oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno – gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących w szczególności projekty:

- realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- infrastrukturalne;
- związane z rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw – w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności określonych ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. – Prawo bankowe;
- obsługa funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw;
- obsługa transakcji eksportowych z zastosowaniem instrumentów wspierania eksportu oraz wspieranie eksportu polskich towarów i usług, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji programów rządowych;
- wykonywanie czynności dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie trzech aktów (dekretów) z 25 października 1948r.;
- prowadzenie – bezpośrednio lub pośrednio – działalności gwarancyjnej lub poręczeniowej w ramach realizacji programów rządowych lub w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w szczególności dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw;
- wydawanie oświadczeń mających moc dokumentu urzędowego, umożliwiających wykreślenie wpisów ujawnionych w działach III i IV ksiąg wieczystych lub zbiorach dokumentów, dokonanych na rzecz:
 - instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów, o których powyżej mowa,
 - Skarbu Państwa z tytułu:
 - a) nabycia ziemi i inwentarza z Państwowego Funduszu Ziemi, utworzonego dekretem z dnia 6 września 1944r. o przeprowadzeniu reformy rolnej,
 - b) udzielonych w latach 1945-1990 kredytów i pożyczek na rozbiórkę i naprawę, wykończenie budowy, nadbudowę, remont i odbudowę budynków, na sprzedaż gruntów pod zabudowę oraz na sprzedaż przez państwo domów jednorodzinnych i wielorodzinnych,

c) Skarbu Państwa lub podmiotów, których następcą jest Skarb Państwa, dokonanych przed dniem 1 września 1939r.;

- wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w szczególności budownictwa mającego na celu budowę lokali mieszkalnych na wynajem, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji rządowych programów.

BGK może również pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320).

Statut Banku nadaje, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego. Statut Banku określa, w szczególności, organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres czynności wykonywanych przez Bank, szczegółowy zakres działania Rady Nadzorczej i Zarządu oraz fundusze własne Banku i zasady prowadzenia gospodarki finansowej.

Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, nadając statut Bankowi, zasięga opinii ministrów właściwych ze względu na nadzór nad funduszami utworzonymi, powierzonymi lub przekazanymi BGK na podstawie odrębnych ustaw.

Ustawa o BGK oraz statut Banku zapewniają jasny podział ról i obowiązków pomiędzy Radą Nadzorczą – organem nadzorczym a Zarządem – organem zarządzającym Bankiem.

Jeżeli przepisy ustawy o BGK oraz inne przepisy prawa nie stanowią inaczej, do działalności BGK stosuje się przepisy ustawy Prawo bankowe.

Zasady zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej w Banku zostały wprowadzone wewnętrznymi aktami normatywnymi przygotowanymi z uwzględnieniem przepisów uchwał Komisji Nadzoru Finansowego.

W ramach ładu korporacyjnego BGK stosuje obowiązujące od 1 stycznia 2015r. Zasady Ładu Korporacyjnego wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego dla instytucji nadzorowanych, o ile przepisy tych zasad mogą mieć zastosowanie do BGK ze względu na formę prawną działania Banku oraz jego specyfikę.

8.2 SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BANKU I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU

Organami Banku są Rada Nadzorcza i Zarząd.

Sposób reprezentacji Banku określa ustawa o BGK oraz statut Banku, zgodnie z którymi do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Banku umocowani są:

- prezes Zarządu samodzielnie;
- dwaj członkowie Zarządu spośród pozostałych członków Zarządu działający łącznie;
- pełnomocnik działający w zakresie otrzymanego pełnomocnictwa z członkiem Zarządu działającym z mocy prawa;
- pełnomocnicy działający w zakresie otrzymanych pełnomocnictw.

RADA NADZORCZA

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku we wszystkich dziedzinach jego działalności. Kadencja Rady Nadzorczej trwa 4 lata. W dniu 19 października 2015r. rozpoczęła się VIII kadencja Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza składa się z przewodniczącego oraz od 8 do 12 członków powoływanych spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje z zakresu finansów. Przewodniczącego i członków RN powołuje minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, spośród osób niebędących członkami Zarządu, z zastrzeżeniem iż w skład RN, zgodnie z przepisami ustawy o BGK, wchodzi:

- przedstawiciel ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa;
- przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki;
- przedstawiciel ministra właściwego do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa;
- przedstawiciel ministra właściwego do spraw transportu;
- przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Aktualny skład osobowy RN publikowany jest na stronie internetowej pod adresem: www.bgk.pl.

Posiedzenia RN odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał.

RN podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy obecności na posiedzeniu co najmniej połowy jej członków, w tym przewodniczącego lub członka RN pełniącego stale funkcję zastępcy przewodniczącego.

Uchwały Rady Nadzorczej są przekazywane Zarządowi do realizacji lub do wiadomości.

Na dzień 31 grudnia 2015r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogdan Klimaszewski, Zastępca Przewodniczącego,
- Grażyna Grzyb, Sekretarz,
- Joanna Bęza - Bojanowska, Członek,
- Paweł Olszewski, Członek
- Ryszard Pazura, Członek,
- Mirosław Pietrewicz, Członek,
- Jadwiga Romaszko, Członek,
- Tomasz Szałwiński, Członek,
- Agnieszka Szczepaniak, Członek.

Skład Rady Nadzorczej Banku oraz wynagrodzenia jej członków w 2015r. przedstawiono w tabeli 33.

TABELA 33: Rada Nadzorcza BGK w 2015r.

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w Radzie	Funkcja w Radzie	wynagrodzenie* w zł
Wojciech Kowalczyk	01.01.2015 – 20.08.2015	Przewodniczący	
Janusz Cichoń	19.10.2015 – 13.11.2015	Przewodniczący	
Bogdan Klimaszewski	01.01.2015 – 31.12.2015	Zastępca Przewodniczącego	41 455
Grażyna Grzyb	01.01.2015 – 31.12.2015	Sekretarz	41 455
Joanna Bęza-Bojanowska	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Ryszard Pazura	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Mirosław Pietrewicz	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Dorota Podedworna-Tarnowska	01.01.2015 – 19.10.2015	Członek	
Paweł Olszewski	06.08.2015 – 31.12.2015	Członek	
Jadwiga Romaszko	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Zbigniew Rynasiewicz	01.01.2015 – 06.08.2015	Członek	
Tomasz Szałwiński	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Agnieszka Szczepaniak	01.01.2015 – 31.12.2015	Członek	41 455
Agnieszka Wachnicka	01.01.2015 – 05.11.2015	Członek	38 000
RAZEM			369 640

* brak wynagrodzenia związany jest z pełnieniem funkcji Sekretarza bądź Podsekretarza Stanu

Minister Finansów w dniu 18 stycznia 2016 roku powołał na Przewodniczącego RN Leszka Skibę, a na członków RN Piotra Kozirskiego i Jerzego Szmita oraz odwołał Pawła Olszewskiego, natomiast w dniu 2 marca 2016 roku odwołał Bogdana Klimaszewskiego oraz powołał na członka RN Roberta Zimę.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ BGK

Członkowie Rady Nadzorczej w BGK wynagradzani są zgodnie z art. 8 pkt 8 w związku z art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 3 marca 2000r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2013r. poz. 254). Maksymalna wysokość miesięcznego wynagrodzenia członków rady nadzorczej wynosi jednokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez prezesa GUS.

ZARZĄD

Podstawy i zakres działania Zarządu określa ustawa o BGK, statut BGK, ustawa Prawo bankowe oraz regulamin Zarządu BGK zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej. Do zadań Zarządu należą wszystkie sprawy związane z kierowaniem Bankiem, z wyjątkiem zadań zastrzeżonych dla Rady Nadzorczej i prezesa Zarządu. Kadencja Zarządu trwa 5 lat.

Zarząd składa się z nie mniej niż 3 i nie więcej niż 7 członków, w tym prezesa, wiceprezesa – pierwszego zastępcy prezesa i wiceprezesów. Liczbę wiceprezesów i członków Zarządu określa Rada Nadzorcza.

Aktualny skład osobowy Zarządu publikowany jest na stronie internetowej BGK pod adresem: www.bgk.pl.

Posiedzenia Zarządu, zgodnie z Regulaminem Zarządu, zwoływane są co najmniej raz w miesiącu.

Prezes Zarządu reprezentuje Bank na zewnątrz, przewodniczy obradom Zarządu, organizuje działalność BGK oraz zapewnia wykonywanie uchwał Zarządu. Prezes Zarządu, na podstawie uchwalonego przez Radę Nadzorczą podziału obszarów nadzorowanych przez poszczególnych członków Zarządu wydaje zarządzenia w sprawie podziału kompetencji pomiędzy członków Zarządu i określenia schematu organizacyjnego BGK.

Na dzień 31 grudnia 2015r. Zarząd BGK działał w sześciuosobowym składzie:

- Dariusz Kacprzyk, Prezes Zarządu,
- Radosław Stępień, Wiceprezes-Pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu,
- Andrzej Ladko, Wiceprezes Zarządu,
- Piotr Puczyński, Wiceprezes Zarządu,
- Jerzy Jacek Szugajew, Wiceprezes Zarządu,
- Adam Świrski, Wiceprezes Zarządu.

W dniu 6 lutego 2015r. do składu Zarządu został powołany Piotr Puczyński na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W dniu 13 marca 2015r. ze składu Zarządu został odwołany Piotr Lasecki a powołany Jerzy Jacek Szugajew na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

W dniu 3 marca 2016 roku Minister Finansów odwołał prezesa Zarządu Dariusza Kacprzyka z dniem 7 marca 2016r. Na posiedzeniu 3 marca 2016r. Rada Nadzorcza BGK powierzyła pełnienie obowiązków prezesa Zarządu BGK Mirosławowi Pankowi z dniem 8 marca 2016r. Jednocześnie odwołała z dniem 3 marca 2016r. Pana Radosława Stępnia z funkcji Wiceprezesa – Pierwszego Zastępcy Prezesa oraz Pana Andrzeja Ladko z funkcji Wiceprezesa Zarządu z dniem 9 marca 2016r.

Skład Zarządu Banku przedstawiono w tabeli 34.

TABELA 34: Skład Zarządu BGK w 2015r.

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w Zarządzie	Funkcja w Zarządzie
Dariusz Kacprzyk	01.01.2015 – 31.12.2015	Prezes Zarządu
Radosław Stępień	01.01.2015 – 31.12.2015	Wiceprezes-Pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu
Andrzej Ladko	01.01.2015 – 31.12.2015	Wiceprezes Zarządu
Piotr Puczyński	06.02.2015 – 31.12.2015	Wiceprezes Zarządu
Piotr Lasecki	01.01.2015 – 13.03.2015	Wiceprezes Zarządu
Jerzy Jacek Szugajew	13.03.2015 – 31.12.2015	Wiceprezes Zarządu
Adam Świrski	01.01.2015 – 31.12.2015	Wiceprezes Zarządu

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU BGK

Członkowie Zarządu BGK wynagradzani są zgodnie z ustawą z dnia 3 marca 2000r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2013r. poz. 254) oraz regulaminem wynagradzania Członków Zarządu BGK, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Nadzorczej nr 16/2004/V z dnia 16 stycznia 2004r. (z późn. zm.). Zgodnie z art.8 pkt 1 ustawy maksymalna wysokość miesięcznego wynagrodzenia prezesów i wiceprezesów wynosi sześciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez prezesa GUS. Kształtowanie się wynagrodzeń członków Zarządu zaprezentowano w tabeli nr 35.

TABELA 35: Wynagrodzenia członków Zarządu BGK w 2015r. (w zł)

Nazwisko i imię	pełniona funkcja w 2015r.	Wynagrodzenie zasadnicze i chorobowe	Nagroda roczna	świadczenia dodatkowe
Kacprzyk Dariusz	Prezes Zarządu	248 730	62 182	41 455
Stępień Radosław	Wiceprezes Zarządu - pierwszy Zastępca Prezesa Zarządu Banku	248 730		37 200
Ładko Andrzej	Wiceprezes Zarządu	248 591	62 182	20 727
Lasecki Piotr	Wiceprezes Zarządu	50 877	62 182	8 291
Puczyński Piotr	Wiceprezes Zarządu	223 857		31 500
Szugajew Jerzy Jacek	Wiceprezes Zarządu	198 492		
Świrski Adam	Wiceprezes Zarządu	245 668	62 182	41 455
Razem		1 464 945	248 728	180 628

W Banku Gospodarstwa Krajowego zostały powołane przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Komitety, które pełnią funkcje kontrolne lub doradczo-opiniujące. Rada Nadzorcza ustanowiła:

- Komitet ds. Audytu,
- Komitet ds. Ryzyka,
- Komitet ds. Wynagrodzeń.

Zarząd w ramach swoich uprawnień powołał dwa komitety o charakterze obligatoryjnym: Komitet Finansowy Banku oraz Komitet Kredytowy Banku, a także dwa komitety zajmujące się określonymi dziedzinami działalności Banku tj. Komitet Ryzyka Operacyjnego oraz Komitet Zmian.

KOMITET DO SPRAW AUDYTU

Komitet do spraw Audytu powołany został uchwałą Rady Nadzorczej Banku; członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- sprawowanie nadzoru nad organizacją komórki audytu wewnętrznego Banku;
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, sprawozdawczości zarządczej i wykonywania czynności rewizji finansowej w Banku;
- monitorowanie obszaru systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w Banku.

Szczegółowy zakres i tryb działania Komitetu do spraw Audytu określa regulamin Komitetu do spraw Audytu, uchwalany przez Radę Nadzorczą.

KOMITET DO SPRAW RYZYKA

Komitet do spraw Ryzyka powołany został w grudniu 2015 roku uchwałą Rady Nadzorczej Banku; członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- opiniowanie całościowej bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka,
- opiniowanie przedkładanych przez Zarząd informacji dotyczących realizacji polityk zarządzania poszczególnymi ryzykami składających się na strategię zarządzania ryzykiem,
- wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla Banku,
- okresowe analizowanie raportów dotyczących cen aktywów i pasywów w kontekście wieloletniego programu rozwoju Banku oraz modelu zarządzania ryzykiem.

KOMITET DO SPRAW WYNAGRODZEŃ

Komitet do spraw Wynagrodzeń powołany został uchwałą Rady Nadzorczej. Członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi 3 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- monitorowanie i wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń oraz jej realizacji, w tym wysokości i rodzajów składników wynagrodzeń osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze,
- przygotowywanie zaleceń dla Zarządu w odniesieniu do wynagrodzeń osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze,
- opiniowanie i monitorowanie zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

KOMITET FINANSOWY BANKU

Komitet Finansowy Banku (KFB) jest obligatoryjnym, kolegalnym ciałem opiniodawczym i decyzyjnym, którego skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitet działa na podstawie Regulaminu uchwalanego przez Zarząd.

Podstawowym celem działalności KFB jest określanie bieżącej, średnio i długoterminowej polityki zarządzania aktywami i pasywami Banku mającej na celu optymalizację wyników oraz efektywną alokację kapitału Banku, przy uwzględnieniu adekwatnego poziomu ekspozycji na ryzyko bankowe oraz charakteru zadań realizowanych przez Bank w ramach prowadzonej obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi na podstawie odrębnych ustaw, bądź innych aktów prawnych.

Do podstawowych zadań Komitetu w szczególności należy:

- monitorowanie i zarządzanie poziomem ryzyka rynkowego i płynności Banku,
- monitorowanie ryzyka kredytowego (portfelowego) oraz monitorowanie i zarządzanie poziomem ryzyka rozliczeniowego i przedrozliczeniowego banków oraz firm ubezpieczeniowych,
- opiniowanie działań podejmowanych w zakresie zarządzania kapitałem,
- kształtowanie pożądanej struktury aktywów i pasywów Banku, w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu dochodowości przy optymalizacji poziomu ponoszonego ryzyka.

KOMITET KREDYTOWY BANKU

Komitet Kredytowy Banku (KKB) jest obligatoryjnym, kolegalnym ciałem opiniodawczym i decyzyjnym, którego skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitet działa na podstawie Regulaminu uchwalanego przez Zarząd.

Zakres działania Komitetu obejmuje działalność obciążoną ryzykiem kredytowym z obszaru działalności własnej i zleconej Bankowi. Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- podejmowanie decyzji w sprawie wniosków kredytowych oraz wniosków dotyczących czynności restrukturyzacyjnych, windykacyjnych i przejmowania składników majątkowych w zakresie kompetencji Komitetu,
- wyrażanie opinii kierunkowej w sprawie możliwości dalszego zaangażowania Banku w transakcję na zaproponowanych warunkach,
- rekomendowanie Zarządowi wniosków o podjęcie decyzji w sprawach zastrzeżonych do kompetencji Zarządu,
- dokonywanie kwartalnych przeglądów portfela kredytowego i podejmowanie decyzji w sprawie klasyfikacji i poziomu tworzonych rezerw celowych,
- dokonywanie kwartalnych przeglądów branż według PKD i podejmowanie decyzji w sprawie ich klasyfikacji do odpowiednich kategorii ryzyka inwestycyjnego, zgodnie z odrębnymi przepisami Banku,
- zatwierdzanie kryteriów klasyfikacji ekspozycji kredytowych do kategorii „pod obserwacją” ze względu na ryzyko regionu, państwa, branży, grupy klientów, grupy produktów,
- podejmowanie działań w zakresie zarządzania modelami ratingowymi, określonych w wewnętrznych aktach normatywnych Banku.

KOMITET RYZYKA OPERACYJNEGO BANKU

Komitet Ryzyka Operacyjnego Banku jest kolegialnym ciałem opiniodawczym i decyzyjnym, którego skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitet działa na podstawie Regulaminu uchwalanego przez Zarząd.

Komitet został powołany w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności. Komitet pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne, umożliwiając:

- Zarządowi – zarządzanie ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności poprzez między innymi kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności;
- Radzie Nadzorczej – nadzór i ocenę skuteczności zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności.

KOMITET ZMIAN BANKU

Komitet Zmian Banku (KZB) jest kolegialnym ciałem opiniodawczym i decyzyjnym, którego skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitet działa na podstawie regulaminu uchwalanego przez Zarząd.

Podstawowym celem działalności Komitetu jest zarządzanie portfelem przedsięwzięć (projektów, programów i inicjatyw), w ramach kompetencji przyznanych Komitetowi, w szczególności zapewnienie realizacji przedsięwzięć zgodnie z Wieloletnim Programem Rozwoju Banku Gospodarstwa Krajowego (zwanym dalej Strategią Banku).

Do zadań Komitetu Zmian Banku należy:

- zarządzanie portfelem przedsięwzięć w granicach kompetencji przyznanych Komitetowi;
- akceptacja, w powiązaniu z celami Strategii Banku, podstawowych zasad dotyczących produktów i usług bankowych, procesów, aplikacji i infrastruktury IT.

8.3 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniający się do zapewnienia skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej w BGK jest zorganizowany w oparciu o koncepcję trzech linii obrony przed ryzykiem:

- procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej w postaci kontroli wstępnej, bieżącej i następnej;
- zasady zarządzania ryzykiem, w tym badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi;
- audyt wewnętrzny.

Kontrola wewnętrzna w Banku regulowana jest postanowieniami Regulaminu kontroli wewnętrznej w BGK, który został przyjęty przez Zarząd a następnie zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Regulamin został opracowany w oparciu o przepisy Prawa bankowego, ustawę o BGK, statut Banku, obowiązującą uchwałę 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego, a także w oparciu o międzynarodowe standardy i dobre praktyki.

Regulamin określa cele, zakres oraz zasady organizacji i sprawowania kontroli wewnętrznej w komórkach organizacyjnych centrali i oddziałach Banku, kontroli nad ryzykiem związanym z powierzaniem przedsiębiorcom wykonywania czynności bankowych i czynności związanych z działalnością bankową w BGK oraz nadzoru nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych.

W Banku funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, która zgodnie ze statutem Banku podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Jej zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku. Ocenie audytu podlega również funkcjonowanie podmiotów zależnych Banku. Komórka audytu wewnętrznego w Banku funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, przygotowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA, co jest potwierdzane cykliczną niezależną oceną zewnętrzną. W Banku, zgodnie z wymogami regulatora, funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu, w tym między innymi akceptacja przez Komitet ds. Audytu zmian na stanowisku dyrektora komórki audytu wewnętrznego, akceptacja planów i sprawozdań tej komórki przez Radę Nadzorczą, a także możliwość bezpośredniego kontaktu dyrektora audytu z przewodniczącym Komitetu ds. Audytu.

ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych aktów normatywnych (przyjmujących postać polityk, zasad, instrukcji i procedur) dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli, raportowania, limitowania i zabezpieczania ryzyka, w szczególności są to:

- Polityka zgodności Banku Gospodarstwa Krajowego, która zawiera podstawowe zasady działania pracowników Banku, podział obowiązków pomiędzy organami Banku i wyjaśnia główne procesy identyfikujące ryzyko braku zgodności umożliwiające zarządzanie ryzykiem braku zgodności na wszystkich szczeblach organizacji Banku;
- Polityka zarządzania ryzykiem płynności w BGK, która określa strategiczne ramy oraz zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
- Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym w BGK, która określa proces zarządzania ryzykiem rynkowym i jego organizację, ogólne zasady zarządzania ryzykiem rynkowym, poziom akceptowalnego ryzyka rynkowego i jego miary oraz definiuje rolę organów Banku i komórek organizacyjnych w tym procesie;
- Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w BGK, która zawiera wytyczne dotyczące organizacji systemu zarządzania, stanowiąc podstawę dla określenia zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku;
- Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w BGK, która określa podstawowe zasady funkcjonowania procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Gospodarstwa Krajowego;
- Polityka zarządzania kapitałem w BGK, która określa zasady zarządzania kapitałem (funduszami własnymi) Banku, wraz z rolą organów Banku w tym procesie.

Zgodnie z art. 431 - 455 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z dnia 27 czerwca 2013r., s. 1, z późn. zm.) Bank publikuje informacje w zakresie zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej na stronie internetowej BGK pod adresem: www.bgk.pl w formie sprawozdania w zakresie zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej BGK (Filar III).

Bank posiada wprowadzoną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą procedurę dotyczącą procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, zgodnie z którą przynajmniej raz w roku dokonywany jest przegląd procesu ICAAP. Raport z przeglądu procesu ICAAP jest przedstawiany Komitetowi Finansowemu Banku, który po pozytywnym zaopiniowaniu rekomenduje go Zarządowi do akceptacji. Zarząd przekazuje raport z przeglądu procesu ICAAP Radzie Nadzorczej. Najważniejsze elementy procesu ICAAP znajdują swoje odzwierciedlenie w strategicznym i operacyjnym zarządzaniu Bankiem. Schemat organizacyjny Banku zapewnia niezależność komórek organizacyjnych zawierających

transakcje, rozliczających je oraz monitorujących i kontrolujących ryzyko. Rozdzielność funkcji występuje na poziomie członka Zarządu.

W Banku sprawowany jest nadzór nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych.

W centrali Banku funkcjonuje komórka ds. zgodności. Celem działania tej komórki jest zarządzanie ryzykiem braku zgodności prowadzonej działalności Banku z obowiązującym prawem, procedurami oraz normami etycznymi, w tym normami tworzonymi przez nadzór bankowy w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności. Prezes Zarządu bezpośrednio nadzoruje osobę kierującą komórką ds. zgodności - Compliance Officer.

Istotne znaczenie w procesie zarządzania ryzykiem w Banku ma Rada Nadzorcza, która akceptuje politykę w obszarze różnych rodzajów ryzyk.

SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU

Sprawozdanie finansowe Banku sporządzane jest zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013r. poz. 330 z późn zm.) i wydany na jej podstawie przepisami wykonawczymi, postanowieniami statutu Banku oraz innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Sprawozdanie finansowe Banku sporządzane jest pod nadzorem merytorycznym dyrektora zarządzającego odpowiadającego za finanse Banku, zaś dokument w ostatecznej treści, przyjęty uchwałą Zarządu, jest przedkładany Radzie Nadzorczej przez Zarząd do zatwierdzenia w terminie do 31 maja roku następnego po roku obrotowym, za który zostało ono sporządzone. Roczne sprawozdanie finansowe Banku podlega badaniu przez podmiot uprawniony do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego Banku. Podmiot ten jest wybierany przez Radę Nadzorczą.

8.4 POZOSTAŁE ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO

Bank prowadzi przejrzystą politykę informacyjną zarówno z wykorzystaniem tradycyjnych metod, jak i z użyciem dostępnych technologii oraz narzędzi komunikacji mających zapewnić szybki, bezpieczny oraz efektywny dostęp do informacji. Bank posiada stronę internetową pod adresem: www.bgk.pl. Na stronie internetowej jest zamieszczana podstawowa informacja o strukturze organizacyjnej Banku.

Zasady komunikacji przedstawicieli Banku z otoczeniem zewnętrznym oraz komunikacji w Banku uregulowane zostały w wewnętrznych aktach normatywnych Banku, w tym w szczególności w Polityce informacyjnej BGK.

W Banku funkcjonują przepisy w zakresie przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów oraz przyjmowania korzyści materialnych przez pracowników. W szczególności są to postanowienia Kodeksu etyki BGK oraz przepisy Regulaminu zarządzania konfliktem interesów w ramach świadczenia usług inwestycyjnych przez BGK. Określono w nich sposób postępowania Banku w celu przeciwdziałania powstawaniu konfliktów interesów, a także środki, które należy przyjąć, w celu skutecznego nimi zarządzania.

BGK prowadząc działalność, działa w celu umacniania zaufania do Banku poprzez promowanie dobrych praktyk bankowych oraz przestrzeganie standardów organizacyjnych. W Banku wprowadzono Kodeks etyki BGK, którego celem jest zapewnienie standardów zachowań gwarantujących najwyższą jakość usług świadczonych przez Bank oraz etycznego postępowania pracowników BGK.

Bank posiada regulacje określające zasady i tryb przyjmowania, rozpatrywania i udzielania odpowiedzi na reklamacje i skargi. Zasady składania reklamacji udostępnia swym klientom na stronie internetowej Banku.

„Zasady Ładu Korporacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego” uchwalane są przez Zarząd, a następnie zatwierdzane przez Radę Nadzorczą.

Bank publikuje „Zasady Ładu Korporacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego” na stronie internetowej Banku pod adresem: www.bgk.pl.

9. INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ

Szczegółowe informacje o dacie zawarcia umowy oraz o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań znajduje się w punkcie 1.15 dodatkowych not objaśniających do sprawozdania finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 2015.

10. REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK

Na dzień 31 grudnia 2015r. stan zatrudnienia w Banku był na poziomie 1 322,2 etatu. W stosunku do stanu z końca 2014r. zatrudnienie było wyższe o 33,7 etatu (tj. o około 2,7%). Dodatkowo podpisano listy intencyjne o rozpoczęciu pracy w Banku z 17 osobami (17 etatów).

Stan zatrudnienia na koniec 2014r. i 2015r. w podziale na obszary działalności zaprezentowano w tabeli 36.

TABELA 36: Stan zatrudnienia w BGK (w etatach)

obszar działalności	stan na	stan na	Zmiana do 2014	
	31.12.2014	31.12.2015	nominalna	%
Komórki sprzedażowe z komórkami produktowymi	388,4	417,1	28,7	7,4%
<i>w tym: działalność refundowana i fundusze przepływowe*</i>	151,8	153,1	1,3	0,8%
Operacje bankowe	194,0	197,0	3,0	1,5%
Ryzyko kredytowe i windykacja	101,0	96,0	-5,0	-5,0%
Komórki wsparcia	224,4	228,9	4,5	2,0%
Komórki ogólnego zarządzania	238,9	243,4	4,5	1,9%
Sprzedaż w oddziałach	141,8	139,8	-2,0	-1,4%
RAZEM	1 288,5	1 322,2	33,7	2,6%

**/ nie ma wpływu na wynik finansowy Banku*

W 2015r. przyrost etatów nastąpił głównie w obszarach biznesowych, w tym w obszarze sprzedaży w związku z zaplanowaną zwiększoną realizacją liczby transakcji w ramach programu Inwestycje Polskie oraz rozwojem działalności eksportowej. Wzrost etatyzacji odnotowano również w komórkach realizujących działalność zleconą. Zgodnie z założeniami planistycznymi na rok 2015 w związku z zaplanowaną obsługą nowych podmiotów w ramach II etapu konsolidacji finansów publicznych nastąpiło zwiększenie zatrudnienia w obszarze operacji. Wzrost w obszarze wsparcia wynika z podjętych działań rekrutacyjnych do realizacji zadań związanych z projektem CSB.

W trakcie roku 2015 doszło do przeniesienia zadań wraz z etatami - do tej pory umiejscowionymi w Departamencie Kredytów Trudnych w ramach Wydziału Restrukturyzacji i Kontroli Wierzytelności - do obszaru obsługi programów poręczeniowo-gwarancyjnych PLD (CPG).

W 2015r. przeprowadzono zmianę podejścia do systemu motywacyjnego, zakładającą większe powiązanie wynagradzania pracowników w części zmiennej z zaangażowaniem oraz efektywnością realizowanych zadań. Premie kwartalne były dzielone z uwzględnieniem oceny stopnia realizacji celów strategicznych BGK przez komórki organizacyjne/oddziały. W 2015r. opracowano zasady przeprowadzania oceny pracowniczej, która obowiązywać będzie wszystkich pracowników Banku, regulacje dotyczące oceny zostaną wprowadzone w 2016r.

Polityka rozwoju kadr w 2015r. realizowana była w formie szkoleń zamkniętych (zewnętrznych i wewnętrznych), otwartych, nauki języków obcych oraz studiów. Większość działań rozwojowo-szkoleniowych organizowano w formie szkoleń zamkniętych, które dają możliwość ścisłego dostosowania programu szkolenia do potrzeb Banku a ponadto pozwalają na przeszkolenie większej liczby osób oraz efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych. Realizowano szkolenia merytoryczne o tematyce sprzyjającej pogłębianiu wiedzy w obszarach związanych z wykonywanymi zadaniami na stanowisku pracy oraz służące rozwijaniu u pracowników umiejętności niezbędnych do efektywnej

realizacji przyjętych kierunków rozwoju Banku. Część szkoleń, głównie dla pracowników Pionu Ryzyka i Sprzedaży, sfinansowano z grantów EBI.

W ramach programu szkoleń zwiększono liczbę szkoleń w formule e-learningowej np. zrealizowano szkolenie zamknięte z zakresu zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, które dedykowane było wszystkim pracownikom banku. Szkolenia w formule e-learning stanowią doskonałe narzędzie uzupełniające tradycyjny proces nauczania, dają możliwość dostosowania tempa nauki do własnych potrzeb i możliwości oraz czasową niezależność w ich realizacji.

W 2015r., w związku ze zmianą podejścia do rozumienia rozwoju pracowników, weszły w życie nowe zasady, które m. in. regulują podejście do analizy potrzeb rozwojowo-szkoleniowych, precyzują jasny podział odpowiedzialności w procesie i opisują systematyczne zarządzanie wiedzą.

Podjęto również szereg działań z zakresu employer branding (m.in. utworzenie profilu pracodawcy na portalach rekrutacyjnych i społecznościowych, artykuł sponsorowany w czasopiśmie „Kariera w Finansach”).

11. ORGANIZACJA

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU

Na koniec 2015r. Bank realizował zadania poprzez Centralę oraz sieć 16 oddziałów zlokalizowanych na terenie Polski. Bank nie posiada oddziałów ani podmiotów zależnych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Działania na rzecz eksportu oraz ekspansji zagranicznej realizowane są głównie przez Centralę i dotyczą zarówno krajów Unii Europejskiej jak i krajów spoza Unii.

W roku 2015 realizowane były zmiany organizacyjne mające na celu dostosowanie struktury organizacyjnej do zadań stawianych przed Bankiem przy realizacji strategii. Do najważniejszych zmian można zaliczyć zmiany w zakresie Pionu sprzedaży w obszarze strategii finansowanie inwestycji i rozwój przedsiębiorstw a także obsługi samorządów oraz zmiany w zakresie prowadzenia działalności inwestycyjnej.

W Pionie sprzedaży wydzielono z Departamentu Zarządzania Sprzedażą departamenty: Departament Klientów Strategicznych i Departament Zarządzania Siecią, oraz utworzono nowe komórki: Departament Dużych Przedsiębiorstw, Departament Sektora Samorządowego, Biuro Planowania i Monitorowania Sprzedaży. Na nowo określone podział obowiązków między jednostkami, określając role i zadania jednostek o charakterze sprzedażowym oraz jednostek produktowych a także zasady współpracy między nimi. Uporządkowano kwestie segmentacji klientów oraz specjalizacji branżowej.

W obszarze działalności inwestycyjnej przekształcono Departament Inwestycji Kapitałowych (DIK) w dwie jednostki Biuro Nadzoru Właścicielskiego (BNW) oraz Biuro Inwestycji Kapitałowych (BIK). W wyniku zmian rozdzielone zostały zadania w zakresie pełnienia nadzoru właścicielskiego oraz realizacji procesu inwestycyjnego na rynku kapitałowym.

Ponadto Bank wydzielił z Departamentu Kontrolingu Centrum Kompetencji Raportowania realizując zadanie strategiczne w zakresie poprawy organizacji systemu informacji zarządczej. Zmiany przygotowane zostały w ramach powołanego projektu mającego na celu wdrożenie zmian organizacyjnych wspierających efektywne pozyskiwanie oraz analizę danych. W ramach projektu scentralizowano kompetencje technologiczne w tym zakresie oraz rozpoczęto działania nad budową jednego źródła danych zarządczych.

12. PROJEKTY

W 2015r. w Banku realizowane było 21 przedsięwzięć (20 projektów i 1 program):

W ciągu roku zakończone pracę nad 7 projektami. Do najważniejszych należały projekty dotyczące głównych obszarów funkcjonowania Banku, tj. sprzedaży, konsolidacji środków publicznych oraz zmian w obszarze zarządzania danymi. Ponadto zrealizowano 2 projekty w zakresie komunikacji i zarządzania wizerunkiem Banku oraz 2 projekty dotyczące organizacji procesów.

W obszarze sprzedaży zrealizowano projekt *Reorganizacja modelu sprzedaży (ReMus)*, który miał na celu zaprojektowanie docelowego modelu sprzedaży i odpowiadającej modelowi struktury organizacyjnej. Ponadto projekt

przygotował rekomendacje w zakresie oczekiwanej funkcjonalności systemów IT do zarządzania relacjami z Klientami, a także w zakresie oczekiwanych zmian oferty produktowej Banku. Projekt został zamknięty decyzją Komitetu Zmian Banku z dnia 3 grudnia 2015 roku

W obszarze strategicznym obsługi jednostek finansów publicznych zrealizowano projekt *Wdrożenie obsługi II etapu konsolidacji finansów publicznych i depozytów sądowych*, którego celem było przygotowanie BGK do obsługi podmiotów objętych II etapem konsolidacji oraz przyjmowania depozytów sądowych na rachunki MF. W wyniku realizacji projektu Bank objął obsługą ponad 600 nowych podmiotów i zwiększył poziom środków będący do dyspozycji Ministra Finansów w zakresie zarządzania efektywnością wykorzystania środków publicznych. Projekt został zamknięty decyzją Komitetu Zmian Banku z dnia 19 maja 2015 roku.

W obszarze zarządzania danymi Bank zakończył *Program Wdrożenia Rekomendacji D*, mający za zadanie dostosowanie Banku do wymagań Rekomendacji D (KNF). W ramach Programu realizowane były m.in.: 3 projekty – ITIL (wdrożenie narzędzi wspierających procesy usługowe IT zgodne z najlepszymi praktykami ITIL), DATA (zarządzanie architekturą oraz jakością danych) oraz AML (zdefiniowanie i wdrożenie jednolitego i wystandaryzowanego procesu rozwoju oprogramowania). Program został zamknięty uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 listopada 2015 roku.

W zakresie poprawy komunikacji i wizerunku Bank zakończył realizację dwóch projektów: *Nowy Portal WWW oraz Wdrożenie i komunikowanie Strategii BGK 2014-2017*. Pierwszy z nich stworzył nową witrynę internetową Banku budującą innowacyjny wizerunek Banku Gospodarstwa Krajowego i dostosowaną dla osób niepełnosprawnych i dostępną poprzez urządzenia mobilnych. Projekt został zamknięty decyzją Komitetu Zmian Banku z 30 października 2015 roku. W ramach projektu *Wdrożenie i komunikowanie Strategii BGK 2014-2017* przygotowano pośrednią i bezpośrednią komunikację nt. nowej Strategii na lata 2014-2017, wspierającą jej wdrożenie i realizację. Projekt został zamknięty decyzją Komitetu Zmian z dnia 14 stycznia 2015 roku.

Pozostałe zamknięte projekty dotyczyły organizacji procesów Banku: *Project Management 2.0 oraz Rozwój systemu elektronicznego obiegu dokumentów oraz zwiększenie wykorzystywania e-Archiwum*. W ramach projektu *Project Management 2.0* podniesione zostały kompetencje projektowe kluczowych pracowników Banku, poprzez wdrożenie modelu/zasad zarządzania projektami wg zwinnych metodyk, które w szczególności będą wykorzystane w projekcie CSB. Projekt został zamknięty decyzją Komitetu Zmian Banku z dnia 3 grudnia 2015 roku. W przypadku projektu rozwoju e-Archiwum przeprowadzono analizę i przygotowano harmonogram zmian. Ze względu na podpisanie umowy z wykonawcą nowego Centralnego Systemu Bankowego i spodziewane zmiany procesowe w Banku z tym związane, Komitet Zmian podjął decyzję o zamknięciu projektu bez rozpoczynania zmian w e-Archiwum. Decyzja została podjęta w dniu 16 lutego 2016 r.

Najważniejsze projekty realizowane w roku 2015 i kontynuowane w latach przyszłych dla Banku to projekty związane z przebudową systemów produktowych i zmianami w sprawozdawczości.

Projekt Nowej Bankowości Elektronicznej przygotował nowoczesny moduł bankowości według najlepszych standardów rynkowych. Przygotowana została wersja realizująca dzisiejszy zakres obsługi poprzez przyjazny interfejs. Trwa eksploatacja pilotażowa na grupie wybranych klientów. Realizowane są prace nad rozszerzeniem funkcjonalności, która ma zostać stopniowo wprowadzana u klientów w roku 2016.

W ramach projektu *Wdrożenie nowego Centralnego Systemu Bankowego* dokonano wyboru dostawcy i podpisano umowę. W roku 2016 rozpoczną się prace wdrożeniowe. Nowy system informatyczny Banku będzie dostosowanego do wymagań Banku, a także innych zadań wynikających z obsługi sektora publicznego,

W ramach zmian w procesie sprawozdawczości realizowany jest projekt *Wdrożenie nowych zasad w zakresie wymogów ostrożnościowych CRDIV/CRR*, implementujący zmiany wynikające z wymogów dyrektywy CRD IV oraz rozporządzenia CRR poprzez dostosowanie regulacji wewnętrznych, przygotowanie do wykonywania zewnętrznych i wewnętrznych obowiązków sprawozdawczych, a także przygotowywanie analiz w kontekście spełniania nowych norm w zakresie adekwatności kapitałowej i ryzyka płynności. Realizacja zadań tego projektu jest na etapie końcowym.

W Banku realizowany jest również projekt *Wdrożenie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej* mający na celu przygotowanie Banku do wdrożenia sprawozdawczości zgodnej z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej w celu standaryzacji rachunkowości/sprawozdawczości Banku w wymiarze międzynarodowym. Oczekiwanymi korzyściami projektu są zwiększenie bezpieczeństwa płynnościowego Banku poprzez większy dostęp do rynków zagranicznych, zapewnienie porównywalności danych finansowych z pokrewnymi instytucjami finansowymi oraz poprawa wizerunku BGK jako stosującego te same zasady rachunkowości co inne banki. Zakłada się przejście od 2017 roku na sprawozdawczość wyłącznie opartą o MSSF.

Ponadto Bank realizuje w formule projektowej prace mające na celu poprawę efektywności działania Banku, rozwoju oraz dostosowania do zmian rynkowych następujące inicjatywy:

- *Harmonizacja pracy pomiędzy obszarem zarządzania ryzykiem a obszarem sprzedaży* (reorganizacja procesu kredytowego dla oddziałów BGK i uproszczenie procesu monitoringu ekspozycji kredytowych, poprawa komunikacji między pracownikami obszaru sprzedaży i obszaru ryzyka),
- *Wdrożenie procesu kredytowego* (zapewnienie automatycznej obsługi procesu kredytowego JST oraz ograniczenie ryzyk, w szczególności: regulacyjnego, operacyjnego i kredytowego),
- *Automatyzacja procesu otwierania rachunków bankowych w BGK,*
- *Rozwój rozliczeń międzybankowych - wdrożenie Elixir i Euro Elixir ,*
- *Dostosowanie BGK do wymagań rozporządzenia EMIR,*
- *Model zarządzania procesami BGK* (budowanie świadomości procesowej w Banku i wdrożenie nowego modelu zarządzania procesami w oparciu o wypracowaną koncepcję),
- *Infrastruktura dla systemu defBank* (wymiana infrastruktury IT dla systemu defBank w celu usunięcia ograniczeń wydajnościowych oraz eksploatacji systemu).

13. ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK

13.1 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM

Ryzyko kredytowe jest jednym z najważniejszych elementów ryzyka finansowego, na jakie narażony jest Bank w ramach prowadzonej działalności. W celu rozpoznania ryzyka kredytowego i jego ograniczania do akceptowalnego poziomu oraz systematycznej kontroli skuteczności podejmowanych działań, Bank stosuje proces zarządzania ryzykiem kredytowym, obejmujący identyfikację, ocenę, podejmowanie działań w celu redukcji, zabezpieczenia lub transferu tego ryzyka, monitorowanie oraz raportowanie.

Istotnym elementem procesu zarządzania ryzykiem kredytowym jest planowanie działań, które obejmuje całość procesu decyzyjnego polegającego na wydawaniu rekomendacji i zaleceń, modyfikowaniu oferty usług Banku oraz tworzeniu procedur w celu zapewnienia, że ekspozycje na ryzyko kredytowe pozostaną w granicach określonych przez władze Banku.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest realizowane w Banku na dwóch poziomach:

- ryzyka klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej,
- ryzyka portfela kredytowego.

Bank dokonuje identyfikacji i oceny istniejącego ryzyka kredytowego w oparciu o:

- realizację wewnętrznych procedur pozwalających na zbadanie zdolności kredytowej poszczególnych kredytobiorców i określenie grupy ryzyka związanego z udzieleniem ekspozycji kredytowej,
- aktualizację ryzyka w wyniku kontroli i monitorowania pozycji aktywów zarządzanych przez jednostki organizacyjne Banku.

Bank stosuje ostrożnościowe podejście w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym. Główne cechy obecnego systemu zarządzania tym ryzykiem to:

- oddzielenie funkcji sprzedażowych od oceny ryzyka klienta zarówno na poziomie oddziału, jak i w centrali Banku (co nie wymaga ścisłej współpracy obu tych obszarów w procesie),

- każdorazowa, kompleksowa ocena ryzyka kredytowego klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej dla każdej transakcji skutkującej powstaniem ekspozycji kredytowej, w celu zakwalifikowania do określonej klasy ryzyka kredytowego,
- stosowanie eksperckich metod pomiaru ryzyka kredytowego poprzez stosowanie (w zakresie ryzyka pojedynczej transakcji) analizy wskaźnikowej, opisowej do oceny ryzyka kredytowego, a w zakresie ryzyka portfelowego poprzez ocenę stopnia koncentracji portfela kredytowego Banku w ujęciu branżowym, podmiotowym i przedmiotowym,
- system kompetencji decyzyjnych stopniowany wg wielkości zaangażowania i związana z tym kolegalność decyzji kredytowych,
- okresowa weryfikacja ryzyka zawartych transakcji uwzględniająca zmiany sytuacji finansowej kredytobiorców oraz warunków otoczenia,
- dywersyfikacja branżowa, przedmiotowa, podmiotowa w ramach ustalonych przez Bank limitów angażowania środków,
- analiza i weryfikacja zasad wyceny prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów i tworzenia rezerw celowych,
- system monitoringu ekspozycji pozwalający na wczesną identyfikację zagrożeń lub sygnałów ostrzegawczych,
- system monitoringu i wyceny zabezpieczeń pozwalający na kontrolę zabezpieczeń poszczególnych ekspozycji i reagowanie w przypadku zmian ich wartości.

Jednym z podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym w BGK jest system limitów. Proces limitowania odbywa się zarówno na poziomie operacyjnym, jak i poziomie strategicznym zgodnie z właściwymi kompetencjami.

W zakresie ryzyka kredytowego stosuje się następujące grupy limitów:

- branżowe, odzwierciedlające ryzyko wynikające z rodzaju działalności klienta,
- przedmiotowe, wynikające z ryzyka, jakim obarczony jest cel udzielonego kredytu,
- podmiotowe, określone ze względu na typ klienta,
- produktowe.

Ponadto, jednym z najważniejszych czynników ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji, które jest w Banku monitorowane zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe i uchwałami Komisji Nadzoru Finansowego obowiązującymi w tym zakresie oraz, ustawie o Banku Gospodarstwa Krajowego, a także z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Zgodnie z uchwałą Zarządu w Banku niezależnie od ustawowych limitów koncentracji funkcjonują dodatkowe ograniczenia angażowania się Banku obowiązujące na etapie podejmowania decyzji kredytowych.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów. W Banku okresowo sporządzane są raporty z zakresu ryzyka kredytowego m.in.:

- miesięczny raport ryzyka kredytowego zawierający informację o charakterze zaangażowań, strukturze ryzyka całego portfela kredytowego oraz wykorzystania zewnętrznych i wewnętrznych limitów zaangażowania dla Komitetu Kredytowego Banku i Zarządu Banku,
- kwartalny raport ryzyka kredytowego zawierający rozszerzoną informację o charakterze zaangażowań, strukturze ryzyka całego portfela kredytowego (z uwzględnieniem portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie) oraz wykorzystaniu zewnętrznych i wewnętrznych limitów zaangażowania – dla Komitetu Kredytowego Banku, Komitetu Finansowego Banku, Zarządu Banku oraz dla Komitetu ds. audytu wewnętrznego, a w okresach półrocznych dla Rady Nadzorczej Banku,
- roczny raport z działalności kredytowej ze środków własnych i powierzonych, z uwzględnieniem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie – dla Komitetu Kredytowego Banku, Komitetu Finansowego Banku, Zarządu Banku, Komitetu ds. audytu wewnętrznego oraz dla Rady Nadzorczej Banku.

Bank posiada odpowiednie procedury obejmujące zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem kredytowym.

13.2 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO

Ryzyko kredytowe to ryzyko związane z niewywiązaniem się kredytobiorcy z wynikającego z zawartej z bankiem umowy obowiązku spłaty należności i bezpośrednio oznacza niebezpieczeństwo, że kredytobiorca nie wywiąże się z podjętych zobowiązań finansowych i co za tym idzie bank poniesie stratę z tytułu tej ekspozycji. Bank ogranicza ryzyko kredytowe w skali mikro poprzez działania podejmowane w ocenie i monitoringu klienta oraz w skali makro – całego portfela – poprzez ustalanie limitów dla poszczególnych segmentów i produktów.

Pomimo, że ryzyko kredytowe ma właściwie jednolity charakter, można wyróżnić jego podtypy.

Ryzyko częściowego lub całkowitego niewykonania zobowiązania

Ryzyko niewykonania zobowiązania oznacza sytuację, w której kontrahent nie wywiązuje się z umownych terminów spłaty zobowiązań lub całkowicie takiej spłaty zaniecha. Realizacja tego ryzyka wiąże się z podwyższeniem kosztów poprzez generowanie dodatkowych rezerw celowych, które w przypadku całkowitej niespłacalności przekładają się na zrealizowaną stratę.

Bank minimalizuje ryzyko niewykonania zobowiązania poprzez:

- ocenę zdolności kredytowej kontrahenta opierającą się na modelach finansowych, w tym modelach predykcyjnych skutkujących przyznaniem kontrahentowi ratingu adekwatnego do poziomu ryzyka z nim związanego,
- okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej kontrahenta.

Ryzyko zabezpieczenia

Ryzyko zabezpieczenia występuje w przypadku, gdy przyjęte zabezpieczenie ekspozycji jest nieadekwatne do wartości przyznanego finansowania lub gdy wartość zabezpieczenia podlega znacznym wahaniom.

Ryzyko zabezpieczenia minimalizowane jest poprzez:

- politykę przyjmowania prawnych zabezpieczeń, przyjętą uchwałą Zarządu Banku, określającą warunki brzegowe adekwatności zabezpieczenia dla danego typu ekspozycji, klienta i zabezpieczenia,
- monitoring wartości zabezpieczeń, w szczególności zabezpieczeń hipotecznych, poprzez okresową weryfikację wycen nieruchomości,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmian wartości zabezpieczeń i ich wpływ na poziom rezerw celowych.

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego w ryzyku kredytowym wiąże się bezpośrednio z ryzykiem niewykonania zobowiązania, ponieważ realizacja pierwszego skutkuje znacznym podwyższeniem prawdopodobieństwa realizacji drugiego. Ryzyko to oznacza zwiększenie obciążeń kontrahenta poprzez wzrost stóp procentowych lub niekorzystną zmianę kursu walutowego niosące za sobą podwyższenie wysokości rat spłaty podjętego zobowiązania.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego poprzez:

- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie udzielania finansowania w walutach obcych, w szczególności podczas weryfikacji źródeł spłaty należności,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmiany wartości stóp procentowych i kursu walutowego i ich wpływ na zdolność kredytową kontrahentów oraz poziom rezerw celowych.

13.3 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

W Banku funkcjonuje system monitorowania ryzyka finansowego, który umożliwia zarządzanie ryzykiem we wszystkich podstawowych obszarach. Dla każdego z wyodrębnionych rodzajów ryzyka wdrożone są procedury opisujące kompetencje i odpowiedzialność poszczególnych komórek organizacyjnych Banku włączonych w proces monitorowania ryzyka, a także przedstawiające sam proces i wykorzystywane w nim metodologie.

Obowiązujący w BGK system pomiaru ryzyka finansowego obejmuje w szczególności następujące metody i narzędzia:

- wskaźniki płynności, lukę płynności, analizy stabilności środków oraz dzienny monitoring bazy depozytowej – stosowane w odniesieniu do ryzyka płynności,
- miary wielkości pozycji (m.in. wysokość pozycji walutowej, luka stopy procentowej) – stosowane w zakresie ryzyka walutowego i stopy procentowej, miary wrażliwości służące do szczegółowych analiz (BPV, duration, wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę poziomu stóp procentowych) – stosowane w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- wartość zagrożona (VaR) – stosowana w zakresie ryzyka rynkowego,
- wskaźniki adekwatności kapitałowej – wskaźniki wynikające z regulacji zewnętrznych określające dostosowanie wielkości funduszy własnych do poziomu i charakteru ryzyka, jakie Bank podejmuje, uwzględniając m.in. wielkość i strukturę aktywów ważonych ryzykiem,
- wskaźniki dźwigni – stosowane w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni,
- miary ryzyka w warunkach skrajnych (stress testy) – stosowane w zakresie ryzyka finansowego.

Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem finansowym w BGK jest system limitów. W Banku stosowane są:

- w zakresie ryzyka płynności – limity i wartości progowe wskaźników płynności,
- w zakresie ryzyka stopy procentowej – limity i wartości progowe miar wrażliwości, limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie ryzyka walutowego – limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie adekwatności kapitałowej – limity dla wskaźników adekwatności kapitałowej i limity kapitałowe w poszczególnych obszarach działalności,
- w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni – limit wewnętrzny dla regulacyjnego wskaźnika dźwigni.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania limitów. Raporty z zakresu ryzyka finansowego przekazywane są Komitetowi Finansowemu Banku, Zarządowi Banku, Komitetowi do spraw Ryzyka oraz Radzie Nadzorczej Banku. Procedury obejmują dodatkowo zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem finansowym.

13.4 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to zagrożenie wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów, transakcji pozabilansowych, niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych oraz możliwości poniesienia straty.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- określenie rozwiązań umożliwiających przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Poziom ryzyka płynności jest przedstawiany w cyklicznych raportach płynności zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu nadzorczych i wewnętrznych limitów płynności, poziomie stabilności środków obcych i wynikach stress testów oraz dodatkowych analizach dotyczących m.in. płynności długoterminowej.

Bank kontroluje ryzyko płynności przy zastosowaniu systemu limitów i wartości progowych wskaźników płynności. System limitowania obejmuje płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową.

W całym 2015r. płynność Banku była na bezpiecznym poziomie. Nadzorcze miary płynności określone w uchwale nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych (Dz. U. UE L 11 z dnia 17 stycznia 2015 r., s. 1) nie były przekroczone.

Nadzorcze miary płynności Banku zaprezentowano w tabeli 37.

TABELA 37: Nadzorcze miary płynności

Wyszczególnienie	limit	wartość na 31.12.2014r.*	wartość na 31.12.2015r.	Informacja dodatkowa – dane z wyłączeniem funduszy przepływowych	
				wartość na 31.12.2014r.*	wartość na 31.12.2015r.
M1 – luka płynności krótkoterminowej (w mln zł)	0	8 356	6 095	7 835	5 481
M2 – współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	1,25	1,38	1,26	1,37
M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,00	29,95	5,96	29,96	5,96
M4 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,24	1,18	1,83	1,52
LCR - wskaźnik pokrycia wpływów netto (ang. liquidity coverage ratio)	60%**	294%	212%	359%	267%

*podano dane porównywalne (dane zgodnie z CRR)

** limit obowiązujący na 31.12.2015r.

Spadek miar płynności jest związany przede wszystkim ze wzrostem akcji kredytowej Banku oraz wzrostem inwestycji kapitałowych.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe rozumiane jest jako zagrożenie pogorszenia się wartości portfela instrumentów finansowych Banku lub wyniku finansowego na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych (kursów walut, stóp procentowych, cen instrumentów dłużnych, cen instrumentów kapitałowych).

Celami zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- dla ryzyka stopy procentowej (w tym ryzyka zmiany cen dłużnych papierów wartościowych) – ograniczenie ryzyka utraty części dochodu odsetkowego lub poniesienia nadmiernych kosztów odsetkowych na skutek zmiany rynkowych stóp procentowych oraz ryzyka niekorzystnej zmiany wartości rynkowej posiadanych przez Bank instrumentów finansowych,
- dla ryzyka walutowego – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian rynkowych kursów wymiany walut,
- dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian cen instrumentów kapitałowych.

Ryzyko stopy procentowej

Bank monitorował ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie:

- limitów BPV portfela handlowego i portfela bankowego,
- limitów straty,
- limitów ryzyka dochodu księgi bankowej,
- innych miar ryzyka, w tym m.in. VaR i duration.

System wewnętrznego raportowania w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka stopy procentowej, wynikach z tytułu zmian stóp procentowych, miarach (VaR, BPV,

duration, modified duration), analizach luki stopy procentowej, wrażliwości dochodu odsetkowego oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

W 2015r. ryzyko dochodu odsetkowego w okresie 12 miesięcy kształtowało się na poziomie umiarkowanym. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej była ograniczana poprzez bieżące zarządzanie portfelem aktywów płynnych.

Podstawowe miary ryzyka stopy procentowej zaprezentowano w tabeli 38.

TABELA 38: Podstawowe miary ryzyka stopy procentowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	wartość na 31.12.2014	wartość na 31.12.2015
BPV (portfel działalności skarbowej)	-1 118	-774
VAR (portfel działalności skarbowej)	5 256	2 429

W okresie sprawozdawczym nastąpił spadek miar BPV i VaR na skutek zmniejszenia wartości portfela dłużnych papierów wartościowych.

Ryzyko walutowe

W 2015r. poziom ryzyka walutowego w Banku został oceniony jako niski. Pomiar ryzyka odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany m.in. poprzez badanie wielkości pozycji walutowych, poziomu VaR oraz wyniku z tytułu zmian kursów walutowych. Na bieżąco dokonywano również monitorowania wykorzystania limitów wewnętrznych: pozycji walutowej oraz straty.

Raporty ryzyka walutowego zawierają w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka walutowego, osiągniętych wynikach, wysokości VaR oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

Całkowita pozycja walutowa Banku na 31 grudnia 2015r. wyniosła 90,3 mln zł, natomiast VaR dla tej pozycji 1,8 mln zł.

Ryzyko zmiany cen instrumentów kapitałowych

W 2015r. ryzyko cen instrumentów kapitałowych w Banku kształtowało się na poziomie umiarkowanym. W porównaniu do 2014r. nastąpił istotny wzrost wartości portfela instrumentów kapitałowych na skutek podwyższenia funduszu statutowego Banku dokonanego przez Skarb Państwa poprzez przekazanie akcji PKO BP S.A.

Pomiar ryzyka cen instrumentów kapitałowych odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany poprzez badanie wartości portfela instrumentów kapitałowych oraz VaR. Na 31 grudnia 2015r. VaR dla portfela instrumentów kapitałowych wyniósł 44 mln zł.

13.5 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku oraz wszelkie nowe, istniejące i modyfikowane: produkty, procesy i systemy oraz uwzględnia czynniki wewnętrzne (takie jak: struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi od klientów, jakość kadr, zmiany organizacyjne oraz rotację kadr) i czynniki zewnętrzne (otoczenie działania Banku).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie oddziały/komórki organizacyjne centrali Banku oraz podmioty zależne, które są nadzorowane przez właściwe komórki organizacyjne centrali Banku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Centrali oraz zakresem ich obowiązków.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez wprowadzenie:

- funkcji koordynatora ryzyka operacyjnego,
- podejścia procesowego do oceny linii biznesowych, produktów o podwyższonym ryzyku oraz ryzyka generowanego przez oddziały i komórki organizacyjne Centrali Banku,
- wskaźników ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego, który pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne, umożliwiając Zarządowi Banku nadzór i kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego w Banku oraz skuteczności systemu zarządzania tym rodzajem ryzyka.

Raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w oparciu o informacje wprowadzane do aplikacji Rejestr Ryzyka Operacyjnego przez koordynatorów ryzyka operacyjnego ze wszystkich oddziałów/komórek organizacyjnych centrali Banku i podmiotów zależnych.

Dodatkowo, Bank zarządza ryzykami trudnomierzalnymi, przede wszystkim ryzykiem braku zgodności i utraty reputacji, przyjmując zbliżone zasady jak w przypadku zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ryzykiem modeli zgodnie z przyjętymi w tym zakresie procedurami wewnętrznymi.

13.6 CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO

Wartość straty netto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2015r. wyniosła 5,1 mln zł. Poziom rezerw utworzonych na zdarzenia ryzyka operacyjnego na koniec 2015r. wyniósł 3,2 mln zł.

13.7 ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU

Bank monitoruje poziom adekwatności kapitałowej za pomocą wskaźników adekwatności kapitałowej wyznaczonych zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz uchwałami KNF a od 1 listopada 2015r. zgodnie z przepisami tzw. pakietu CRDIV/CRR².

W 2015r. normy adekwatności kapitałowej określone w art. 128 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy Prawo bankowe oraz określone w art. 92 ust. 1 CRR były zachowane (współczynnik CET1 na poziomie co najmniej 4,5%, współczynnik kapitału Tier1 na poziomie co najmniej 6%, współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8% oraz wskaźnik kapitału wewnętrznego na poziomie co najmniej 100%).

Wskaźniki adekwatności kapitałowej zaprezentowano w tabeli 39.

² Do 31.10.2015r. (włącznie) BGK nie podlegał przepisom tzw. pakietu CRDIV/CRR w związku z art. 2 ust. 5 pkt 18 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego I Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. U. UE L 176 z dnia 27 czerwca 2013r., s. 338) oraz art. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. U. UE L 176 z dnia 27 czerwca 2013r., s. 1)

TABELA 39: Wskaźniki adekwatności kapitałowej zgodnie z CRR

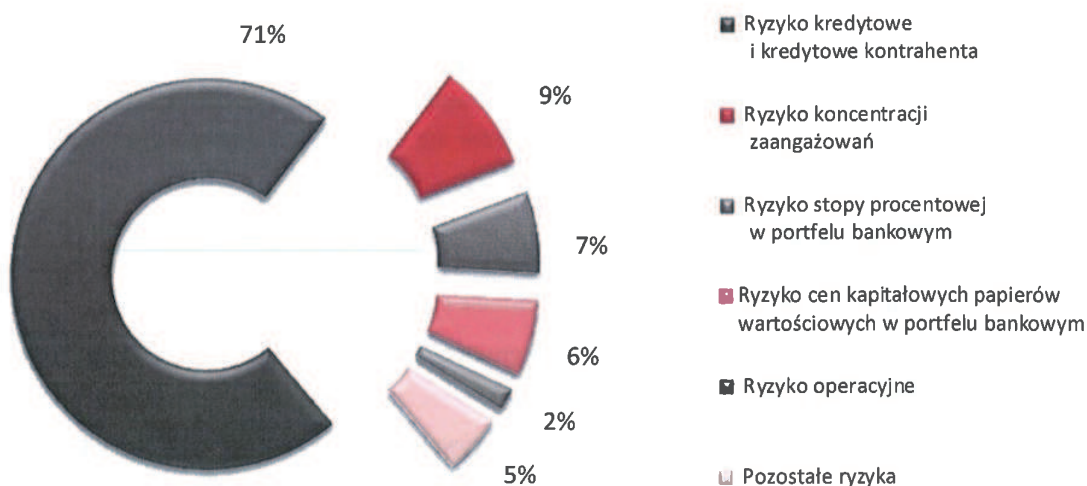
Wyszczególnienie	wartość na 31.12.2014	wartość na 31.12.2015	zmiana mln zł / p.p.	Informacja dodatkowa – dane z wyłączeniem funduszy przepływowych		
				wartość na 31.12.2014	wartość na 31.12.2015	zmiana mln zł / p.p.
Całkowity wymóg kapitałowy (w mln zł)	1 805,8	2 343,1	537,3	1 805,0	2 342,7	537,7
Kapitał wewnętrzny (w mln zł)	2 160,7	3 008,3	847,6	2 159,8	3 007,9	848,1
Fundusze własne (w mln zł), w tym:	8 611,1	9 445,8	834,7	8 611,0	9 445,8	834,8
Kapitał Tier 1, w tym:	8 353,0	9 182,5	829,5	8 353,0	9 182,5	829,5
Kapitał podstawowy Tier 1	8 353,0	9 182,5	829,5	8 353,0	9 182,5	829,5
Kapitał Tier 2	258,1	263,4	5,3	258,0	263,4	5,4
Współczynnik CET1	37,0%	31,4%	-5,6	37,0%	31,4%	-5,6
Współczynnik Tier1	37,0%	31,4%	-5,6	37,0%	31,4%	-5,6
Współczynnik wypłacalności	38,1%	32,3%	-5,8	38,2%	32,3%	-5,9
Wskaźnik kapitału wewnętrznego	25,1%	31,8%	6,7	25,1%	31,8%	6,7

Wzrost całkowitego wymogu kapitałowego oraz kapitału wewnętrznego w 2015r. związany był z rozwojem działalności Banku w obszarze finansowania przedsiębiorstw oraz z nabyciem certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych, natomiast wzrost funduszy własnych wynikał z podwyższenia funduszu statutowego BGK przez Skarb Państwa poprzez przekazanie pakietu akcji PKO BP S.A.

Kapitał wewnętrzny wyznaczany jest z tytułu ryzyk uznanych przez Bank za istotne. Największą część stanowi kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta.

Strukturę kapitału wewnętrznego zaprezentowano na rys. 5.

Rys. 5

14. KIERUNKI ROZWOJU BGK

W najbliższych latach na rozwój Banku istotny wpływ będzie miało zaangażowanie Banku we wsparcie działań rządu w realizacji Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Wskazana w planie konieczność integracji działań przez instytucje państwowe realizujące program gospodarczy powinna być pozytywnym impulsem dla rozwoju działalności Banku.

Zgodnie z misją Bank wspiera rozwój społeczno-gospodarczy Polski oraz sektor finansów publicznych w realizacji jego zadań, w szczególności poprzez realizację programów rządowych. Strategia realizowana przez BGK zgodna jest z działaniami proponowanymi w przyjętym przez Radę Ministrów Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Finansowanie inwestycji i rozwój przedsiębiorstw, finansowanie eksportu i rozwój ekspansji zagranicznej, wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw, pozyskanie finansowania, wspieranie innowacyjności to zadania realizowane z dużą dynamiką od przyjęcia strategii Banku w roku 2014. Działania te będą kontynuowane w roku 2016.

W zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą w dniu 14 lutego 2014 roku uchwałą nr 9/2014/VII Wieloletnim Programie Rozwoju - Strategii Banku Gospodarstwa Krajowego na lata 2014-2017 położono silny akcent na działania Banku jako państwowego banku rozwoju.

Działania Banku koncentrują się na czterech obszarach:

- Finansowanie inwestycji i rozwój przedsiębiorstw,
- Obsługa jednostek finansów publicznych i samorządów,
- Działalność inwestycyjna,
- Działalność programowa.

W obszarze „Finansowanie inwestycji i rozwój przedsiębiorstw” Bank zakłada zwiększenie salda bilansowego zaangażowań kredytowych w tym obszarze o blisko 5 mld zł w roku 2016, głównie w zakresie projektów realizowanych w ramach Programu Inwestycje Polskie (łącznie finansowania strukturalnego oraz realizowanego przez sieć oddziałów).

W zakresie działań wspierających eksport BGK zakłada zwiększenie zaangażowania w tym obszarze z poziomu około 1,5 mld zł do poziomu 1,8 mld zł.

W zakresie działań wspierających finansowanie segmentu MŚP w 2016 roku największym programem będzie Program Gwarancji *de minimis*, w ramach którego zakłada się udzielenie gwarancji na kwotę 9,0 mld zł.

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentna Gospodarka poprzez utworzony przez Bank Fundusz Gwarancyjny, BGK zakłada udzielenie gwarancji spłaty kredytów MŚP na finansowanie wdrożeń wyników prac badawczo – rozwojowych na kwotę około 250 mln zł. W 2016 roku Bank planuje udzielić również gwarancje skierowane do klientów z sektora MŚP regwarantowane przez Europejski Fundusz Inwestycyjny, które nie będą zawierać komponentu pomocy publicznej o wartości również blisko 250 mln zł.

W obszarze „Obsługa jednostek finansów publicznych i samorządów” Bank przede wszystkim będzie rozwijał kompetencje w zakresie działań związanych z finansowaniem przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzonych przez samorządy, a także w zakresie realizowania projektów w formule Partnerstwa Publiczno Prywatnego.

W roku 2016 zakłada się również dalsze wsparcie rozwoju gospodarczego poprzez finansowanie inwestycji w obszarze infrastruktury i mieszkalnictwa.

Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach strategii realizuje również swoje funkcje w zakresie wspierania i obsługi obszaru finansów publicznych oraz programów społeczno-gospodarczych Państwa.

W obszarze „Działalność programowa” Bank będzie kontynuował aktywność w ramach zarządzanych przez Bank funduszy i programów zleconych oraz realizował nowy rządowy program społecznego budownictwa czynszowego. W ramach Strategii Bank będzie pracował nad stworzeniem efektywnego systemu wsparcia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą finansowanego ze środków krajowych i unijnych.

Bank zakłada, że jego działalność w latach przyszłych będzie zapewniać stabilny zwrot na kapitale, na poziomie co najmniej rentowności długoterminowych polskich skarbowych papierów wartościowych.

Z uwagi na historycznie niskie poziomy stóp procentowych w Polsce i Europie Bank zakłada, że rentowność kapitału może jeszcze ulec zmniejszeniu, w szczególności w przypadku obniżki stóp procentowych.

Bank zakłada utrzymanie wysokiej jakości aktywów, pomimo bardzo szybkiego wzrostu portfela kredytowego.

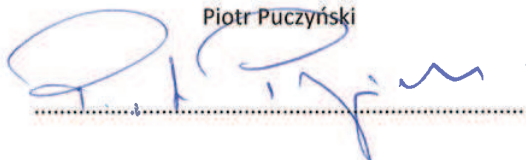
W 2016r. BGK będzie kontynuował realizację projektów strategicznych, w szczególności w obszarach technologicznym jak: Nowa Bankowość Elektroniczna, Wdrożenie nowego Centralnego Systemu Bankowego a w obszarze finansów implementacja MSSF. Celem tych projektów jest dalsze usprawnienie obsługi klientów Banku oraz dostarczenie jeszcze wyższej jakości informacji o Banku odbiorcom. Pod koniec roku 2016 większość klientów Banku będzie mogła korzystać z nowoczesnej platformy dostępowej do realizacji szerokiej palety usług bankowych.

ZARZĄD BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

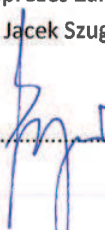
p.o. Prezesa Zarządu
Mirosław Panek

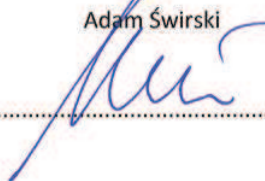
Wiceprezes Zarządu
Piotr Puczyński

Wiceprezes Zarządu
Jerzy Jacek Szugajew

Wiceprezes Zarządu
Adam Świrski

Warszawa, dnia 22 marca 2016r.